

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 24 квітня 2026 р. № 380-р

Київ

Деякі питання діяльності товариства з обмеженою відповідальністю “Оператор газотранспортної системи України”

Відповідно до пунктів 6 і 9 Державної дивідендної політики, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1369 “Деякі питання Політики державної власності”, визначити, що розмір виплати товариством з обмеженою відповідальністю “Оператор газотранспортної системи України” дивідендів до державного бюджету становить 50 відсотків чистого прибутку за результатами фінансово-господарської діяльності за 2025 рік, що становить 4 217 983 112,53 гривні (за умови спрямування 25 відсотків чистого прибутку на виконання завдань, пов’язаних з функціонуванням об’єктів критичної інфраструктури, зокрема для фінансування капітальних інвестицій, у тому числі на будівництво об’єктів захисту газотранспортної системи, відновлення майна, знищеного або пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації), з яких:

30 відсотків чистого прибутку, що становить 2 530 789 867,52 гривні, спрямовується на виплату дивідендів не пізніше 1 липня 2026 року;

20 відсотків чистого прибутку, що становить 1 687 193 245,01 гривні, спрямовується на виплату дивідендів до 31 грудня 2026 року.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

Інд. 37

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 13 травня 2026 р. № 446-р

Київ

Деякі питання забезпечення підготовки та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також забезпечення участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном

1. Визначити Міністерство у справах ветеранів відповідальним за підготовку та організацію проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також формування офіційних збірних команд ветеранів війни від України для участі у міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном.

2. Утворити Організаційний комітет щодо забезпечення підготовки та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також забезпечення участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном у складі згідно з додатком.

Надати голові Організаційного комітету право затверджувати його персональний склад та у разі потреби вносити до нього зміни.

3. Затвердити план заходів щодо забезпечення підготовки та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також забезпечення участі офіційних збірних команд ветеранів війни від

України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном (далі — план заходів), що додається.

4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям), відповідальним за виконання плану заходів, забезпечити виконання завдань та заходів, передбачених планом заходів.

5. Обласним та Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям):

1) забезпечити створення належних умов для здійснення заходів щодо підготовки та проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни;

2) передбачити необхідні заходи у відповідних календарних планах фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань;

3) надавати підтримку в проведенні національних та регіональних етапів відбору кандидатів до складу офіційних збірних команд ветеранів війни від України для їх участі в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном.

6. Рекомендувати органам місцевого самоврядування забезпечити виконання плану заходів та сприяти проведенню в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни.

7. Міністерству у справах ветеранів забезпечити подання Кабінетові Міністрів України не пізніше ніж через два місяці після проведення кожного з всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном звіту про їх проведення.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 13 травня 2026 р. № 446-р

СКЛАД

Організаційного комітету щодо забезпечення підготовки
та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних
спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів
із спорту ветеранів війни, а також забезпечення участі офіційних
збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних
змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах
із спорту ветеранів війни за кордоном

Міністр у справах ветеранів, голова Оргкомітету

Міністр молоді та спорту, заступник голови Оргкомітету

Міністр закордонних справ

Заступник Міністра внутрішніх справ

Заступник Міністра культури

Заступник Міністра охорони здоров'я

Заступник Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності

Заступник Міністра розвитку громад та територій

Голова ДСНС

Начальник відділу фізичної культури і спорту Міноборони

Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою)

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 13 травня 2026 р. № 446-р

ПЛАН ЗАХОДІВ

щодо забезпечення підготовки та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також забезпечення участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном

1. Розробити та затвердити регламентні документи щодо забезпечення підготовки та організації проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також участі офіційних збірних команд ветеранів війни від України в міжнародних спортивних змаганнях, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах із спорту ветеранів війни за кордоном (далі — спортивні заходи).

Мінветеранів, Мінмолодьспорт, МВС, МЗС, Мінкульт, МОЗ, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою).

Травень — червень 2026 року.

2. Розробити та затвердити плани підготовки об'єктів інфраструктури (стадіонів, аеропортів, готелів, закладів охорони здоров'я тощо) на період підготовки та проведення спортивних заходів. Підготовка об'єктів інфраструктури здійснюється в межах та за рахунок видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік на утримання відповідних установ, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Мінветеранів, Мінмолодьспорт, МВС, МЗС, МОЗ, Мінрозвитку, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою).

Відповідно до календарного плану проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

3. Розробити та затвердити порядок проведення конкурсного відбору, критерії відбору та функції національного координатора всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань із спорту ветеранів війни, а також склад проектної команди з питань забезпечення підготовки та організації проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, Мінмолодьспорт, МВС, МЗС, Мінкульт, МОЗ, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою).

Травень — липень 2026 року.

4. Розробити та затвердити порядок проведення конкурсного відбору та критерії відбору кандидатів до складу офіційної збірної команди України з числа військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, осіб, звільнених з військової служби, служби в правоохоронних органах, служби цивільного захисту, які мають статус учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни та отримали поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Мінветеранів, Міноборони, МВС, СБУ (за згодою), Генеральний штаб Збройних Сил (за згодою), обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), інститути громадянського суспільства (за згодою), ДСНС, Національна поліція, Держприкордонслужба, Національна гвардія.

Травень — липень 2026 року.

5. Забезпечити здійснення заходів з відбору національного координатора всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, кандидатів до складу офіційної збірної команди ветеранів війни від України та затвердження національного координатора всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань та персонального складу офіційної

збірної команди ветеранів війни від України для забезпечення підготовки та організації проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, Міноборони,
Мінмолодьспорт, МВС, ДСНС,
Національна поліція,
Держприкордонслужба, Національна
гвардія, СБУ (за згодою), обласні та
Київська міська держадміністрації
(військові адміністрації),
Генеральний штаб Збройних Сил (за
згодою), громадські об'єднання
фізкультурно-спортивної
спрямованості (за згодою).

Відповідно до календарного плану
проведення фізкультурно-
оздоровчих, спортивних заходів та
спортивних змагань.

6. Забезпечити створення належних умов для функціонування та використання наявних спортивних об'єктів, техніки, спортивного інвентарю та обладнання під час підготовки (зокрема проведення навчально-тренувальних зборів) та проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, Мінмолодьспорт,
обласні та Київська міська
держадміністрації (військові
адміністрації).

Відповідно до календарного плану
проведення фізкультурно-
оздоровчих, спортивних заходів та
спортивних змагань.

7. Сприяти висвітленню у медіа інформації про заходи із забезпечення підготовки та організації проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, МЗС,
Держкомтелерадіо, АТ "НСТУ" (за
згодою), УНІА "Укрінформ" (за
згодою).

Напередодні та під час проведення
фізкультурно-оздоровчих,
спортивних заходів та спортивних
змагань.

8. Розробити та затвердити план проведення культурно-видовищних заходів (фестивалів, концертів, вистав, лекційно-концертних та розважальних програм тощо) під час проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, МЗС, Мінкульт, МВС.

Відповідно до календарного плану проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

9. Забезпечити надання необхідної медичної допомоги та медичного супроводу учасників під час проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, МОЗ, Мінмолодьспорт.

Під час проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

10. Розробити та затвердити план заходів щодо транспортного забезпечення учасників для забезпечення підготовки та організації проведення спортивних заходів, передбачивши використання автомобільного, залізничного та (за потреби) авіаційного транспорту, зокрема пристосованого для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Мінветеранів, Мінрозвитку.

Відповідно до календарного плану проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

11. Розробити та затвердити кошторис видатків на забезпечення підготовки та організацію проведення спортивних заходів із визначенням джерел фінансування, зокрема за рахунок бюджетних програм, залучення спонсорських коштів та благодійної допомоги.

Мінветеранів, МВС, МЗС, МОЗ, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою).

Не пізніше ніж за 30 днів до початку проведення фізкультурно-

оздоровчого, спортивного заходу та спортивного змагання.

12. Сприяти максимальному залученню органів місцевого самоврядування, установ та організацій, інститутів громадянського суспільства до забезпечення підготовки та організації проведення спортивних заходів.

Мінветеранів, Мінмолодьспорт, МВС, МЗС, Мінкульт, МОЗ, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації), органи місцевого самоврядування (за згодою), установи та організації (за згодою), громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості (за згодою).

Відповідно до календарного плану проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

13. Забезпечити громадський порядок, пожежну та техногенну безпеку, безпеку дорожнього руху під час підготовки та проведення в Україні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів із спорту ветеранів війни, а також переміщення учасників таких заходів територією України.

МВС, Національна поліція, ДСНС, обласні та Київська міська держадміністрації (військові адміністрації).

Під час проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 9 вересня 2026 р. № 1118

Київ

Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2027—2029 роки

Відповідно до частини десятої статті 16 Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2027—2029 роки, що додається до оригіналу.
2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 р. № 1716 “Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2026—2028 роки” (Офіційний вісник України, 2026 р., № 5, ст. 405).

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

Інд. 67

Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2027–2029 роки

Загальна частина

Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2027–2029 роки (далі – Стратегія) є інструментом, розробленим Міністерством фінансів України (далі – Мінфін) для оцінки поточного стану та динаміки державного боргу, визначення цілей, показників і завдань на середньострокову перспективу з метою оптимізації структури державного боргу з огляду на витрати та ризики, забезпечення переходу до більш стійкої боргової траєкторії та повернення на міжнародні ринки капіталу за сприятливих безпекових, економічних та ринкових умов.

Стратегія впроваджується в умовах неспровокованої повномасштабної військової агресії росії проти України, розпочатої у 2022 році. У довоєнний час, починаючи з 2015 року, Україна досягла суттєвого скорочення боргового навантаження та демонструвала сильні макроекономічні результати. Втім, незважаючи на високу стійкість, економіка України та державні фінанси зазнали значного впливу агресивної війни росії проти України, беручи до уваги безпрецедентний характер шоку. За таких умов стабільність фінансової позиції України забезпечено вагомою підтримкою міжнародних партнерів шляхом надання грантів та пільгового фінансування.

Україна досягла суттєвого прогресу в оптимізації зовнішнього боргу та державних деривативів. Реструктуризацію єврооблігацій та гарантованих державою єврооблігацій було завершено, що суттєво зменшило виплати з обслуговування державного боргу в короткостроковій перспективі та подовжило термін до погашення. Крім того, успішний правочин із державними деривативами дав змогу повністю ліквідувати високоволатильне умовне зобов'язання. Це обмежило потенційні ризики та дозволило уникнути значного відтоку коштів у період післявоєнної відбудови й економічного зростання. Разом ці правочини зміцнили боргову стійкість, зменшили ризики рефінансування і сформували більш передбачуваний графік обслуговування боргу на середньострокову перспективу.

Мінфін визначає чотири ключові стратегічні цілі управління державним боргом на 2027–2029 роки:

1. *Залучення довгострокового пільгового фінансування та максимізація частки грантів в офіційній підтримці.*
2. *Сприяння розвитку внутрішнього ринку капіталу.*
3. *Оптимізація структури державного боргу.*
4. *Підтримання ефективної комунікації з інвесторами.*

Послідовна та прозора комунікація з інвесторами залишатиметься серед пріоритетів Стратегії з метою збереження довіри інвесторів та забезпечення готовності України відновити доступ до ринку щойно дозволять умови, зокрема після завершення війни. Регулярна взаємодія з учасниками ринку сприятиме збереженню поінформованості щодо макрофіскальних показників України, пріоритетів управління державним боргом та прогресу реформ, водночас готуючи підґрунтя для поступового повернення на міжнародні ринки капіталу відповідно до цілей програми МВФ.

Стратегія має на меті досягнення вищезазначених цілей для забезпечення фінансування державного бюджету за найнижчою можливою вартістю у середньостроковій перспективі за умови утримання ризиків на контрольованому рівні.

1. Огляд державного боргу України

1.1 Огляд державного боргу України

Державний борг за кредиторами на кінець відповідних періодів										
	2021		2022		2023		2024		2025	
	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми
Зовнішній борг	1,300	55%	2,325	63%	3,600	69%	4,829	72%	6,799	78%
Міжнародні організації, ЄС	584	25%	1,254	34%	2,413	47%	3,655	55%	5,417	62%
Уряди іноземних держав	41	2%	183	5%	263	5%	346	5%	369	4%
Комерційні банки	51	2%	60	2%	59	1%	62	1%	91	1%
Власники ОЗДП	625	26%	829	22%	865	17%	766	11%	922	11%
Внутрішній борг	1,063	45%	1,390	37%	1,588	31%	1,863	28%	1,967	22%
НБУ	314	13%	703	19%	690	13%	678	10%	666	8%
Власники ОВДП	529	22%	438	12%	648	12%	932	14%	1,034	12%
Держ. банки, держ. компанії та ФГВФО (капіталізація) ¹	219	9%	249	7%	249	5%	253	4%	268	3%
Державний борг	2,363	100%	3,715	100%	5,188	100%	6,692	100%	8,766	100%
% до ВВП²	43.3%		70.9%		78.3%		87.3%		98.2%	
Гарантований державою борг	309	12%	360	9%	331	6%	289	4%	277	3%
% до ВВП²	5.7%		6.9%		5.0%		3.8%		3.1%	
Загальний борг	2,672	100%	4,075	100%	5,520	100%	6,981	100%	9,043	100%
% до ВВП²	49.0%		77.8%		83.3%		91.1%		101.2%	

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 Такі цінні папери обліковуються за номінально-амортизаційною вартістю

Примітка 2 Для розрахунку показників у відсотках до ВВП було використано номінальний ВВП у розмірі 5 451 млрд грн, 5 239 млрд грн, 6 628 млрд грн, 7 662 млрд грн та 8 931 млрд грн за 2021, 2022, 2023, 2024 та 2025 роки відповідно

Державний борг за інструментами на кінець відповідних періодів										
	2021		2022		2023		2024		2025	
	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми
Ринкові цінні папери¹	1,299	55%	1,691	46%	1,938	37%	2,124	32%	2,382	27%
ОВДП	529	22%	438	12%	648	12%	932	14%	1,034	12%
НБУ (з прив'язкою до інфляції та облікової ставки) ²	145	6%	425	11%	425	8%	425	6%	426	5%
ОЗДП	625	26%	829	22%	865	17%	766	11%	922	11%
Кредити від НБУ та ком. банків	53	2%	62	2%	61	1%	64	1%	67	1%
Пільгові кредити³	624	26%	1,437	39%	2,676	52%	4,001	60%	5,786	66%
Кредити від міжнар. організацій, ЄС	584	25%	1,254	34%	2,413	47%	3,655	55%	5,417	62%
Кредити від ін. країн	41	2%	183	5%	263	5%	346	5%	369	4%
Інші цінні папери	387	16%	525	14%	513	10%	504	8%	507	6%
Держ. банки, держ. компанії та ФГВФО (капіталізація) ⁴	219	9%	249	7%	249	5%	253	4%	268	3%
НБУ (вкл. рекапіталізацію)	167	7%	276	7%	263	5%	251	4%	239	3%
Державний борг	2,363	100%	3,715	100%	5,188	100%	6,692	100%	8,766	100%
% до ВВП	43.3%		70.9%		78.3%		87.3%		98.2%	
Гарантований державою борг	309	12%	360	9%	331	6%	289	4%	277	3%
% до ВВП	5.7%		6.9%		5.0%		3.8%		3.1%	
Загальний борг	2,672	100%	4,075	100%	5,520	100%	6,981	100%	9,043	100%
% до ВВП	49.0%		77.8%		83.3%		91.1%		101.2%	

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 Ринкові цінні папери – це фінансові активи, переважно у формі облігацій, які можна легко обміняти (на фондовому чи позабіржовому ринку) та/або які мають процентні ставки, що відповідають поточним ринковим умовам

Примітка 2 Цінні папери у власності НБУ, що не торгуються на ринку, але випускаються у формі облігацій, а тому класифікуються як ринкові цінні папери

Примітка 3 Пільгові кредити визначені тут як позики, що поєднують нижчі за ринкові процентні ставки, пільгові періоди та/або довгострокові терміни погашення (визначення МВФ є вужчим та базується на 35% мінімального грантового елементу з використанням ставки дисконтування 5%)

Примітка 4 Такі цінні папери обліковуються за номінально-амортизаційною вартістю

Структура державного боргу за валютами на кінець відповідних періодів

	2021	2022	2023	2024	2025
	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми
UAH	40%	34%	28%	26%	21%
USD	35%	29%	25%	26%	22%
EUR	14%	23%	33%	33%	45%
GBP	0.02%	0.02%	0.02%	0.12%	0.41%
XDR ¹	10%	10%	10%	11%	9%
JPY	1%	1%	1%	1%	0%
CAD	0%	1%	2%	3%	2%
Державний борг	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 Борг, номінований у XDR (або СПЗ), стосується виключно боргу перед МВФ. Для довідки, СПЗ МВФ базується на кошику валют, який наразі складається на 43% з доларів США, 29% євро, 12% юанів, 8% єн і 8% фунтів стерлінгів

Структура державного боргу за типом процентної ставки на кінець відповідних періодів

	Dec-2021	Dec-2022	2023	2024	2025
	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми
Фіксована	74%	66%	69%	67%	73%
Плаваюча	26%	34%	31%	33%	27%
Державний борг	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело Міністерство фінансів України

Структура державного боргу за середньозваженим терміном до погашення на кінець відповідних періодів

	Гру-2021	Гру-2022	Гру-2023	Гру-2024	Гру-2025
	роки	роки	роки	роки	роки
Внутрішній борг	6.2	9.0	7.5	6.2	5.7
Зовнішній борг	6.3	8.9	12.5	15.0	15.8
Державний борг	6.3	9.0	11.0	12.6	13.4

Джерело Міністерство фінансів України

1.2 Платежі за державним боргом України (2021–2025 роки)

Платежі за державним боргом України у 2021–2025 роках поступово зростали, що зумовлено збільшенням дефіциту державного бюджету на тлі потреб воєнного часу.

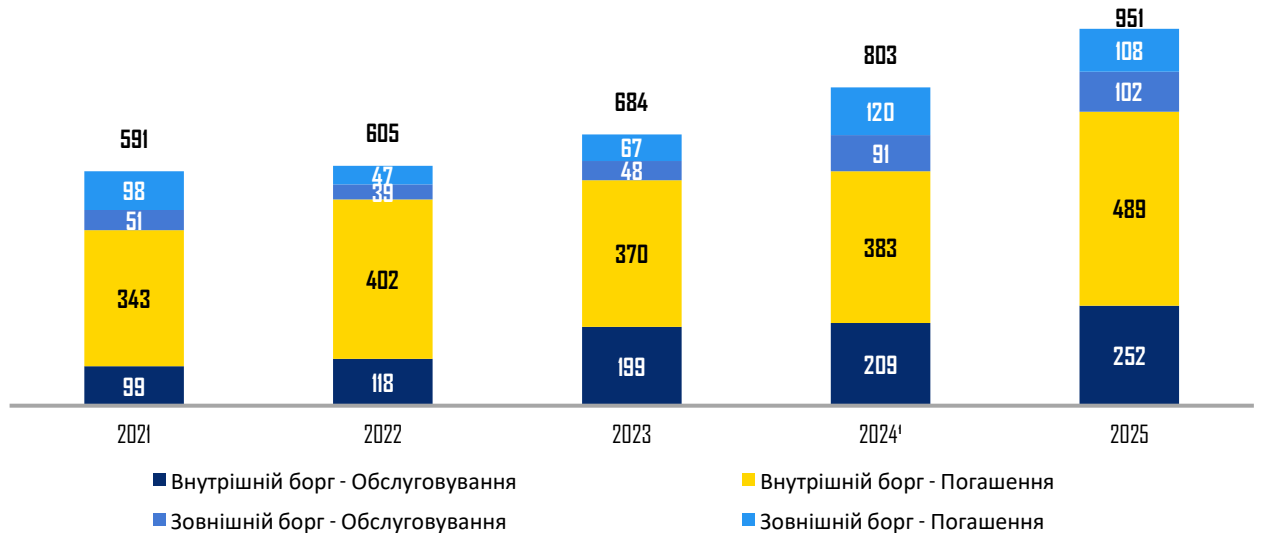
Загальні видатки на платежі за державним боргом зросли з 591 млрд грн у 2021 році до 951 млрд грн у 2025 році, при цьому частка видатків на обслуговування державного боргу у доходах загального фонду державного бюджету зменшилась з 13,8% до 13,3% за той самий період.

Платежі за державним боргом у 2021–2025 роках

млрд грн	2021	2022	2023	2024	2025
Погашення боргу	441	449	436	503	597
Обслуговування боргу ¹	150	156	247	300	354
Боргові виплати, всього	591	605	684	803	951
Середній показник (2021-2025)	727				
Платежі за державним боргом / ВВП	10,8%	11,5%	10,3%	10,5%	10,6%
Обслуговування боргу / Доходи загального фонду держбюджету	13,8%	10,5%	14,9%	13,8%	13,3%

Джерело Міністерство фінансів України, Державна служба статистики України

Платежі за державним боргом в 2021–2025 роках, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України

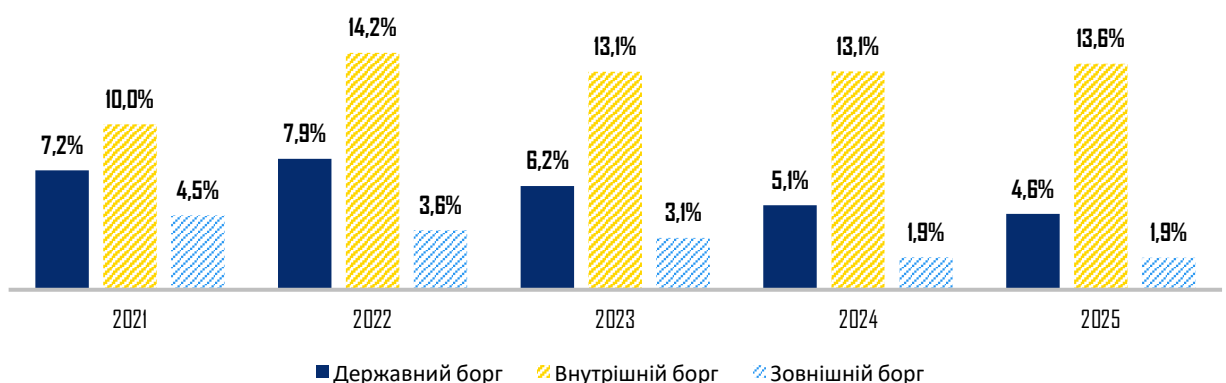
Примітка 1 Платежі у 2024 році зазначено без врахування правочину з державним зовнішнім боргом (негрошова операція)

1.3 Показники ризиків державного боргу України

Загалом **борговий портфель України відповідає цілям Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2026–2028 роки (далі – Стратегія 2026–2028)**. Середньозважена вартість боргу на рівні 4,6% залишається нижчою за граничне значення $\leq 5,0\%$, тоді як середньозважений термін до погашення 13,4 роки перевищує цільовий показник ≥ 12 років. Водночас структура боргу продовжує **відображати умови фінансування воєнного часу**, при цьому підвищена частка боргу в іноземній валюті залишається ключовим напрямом для поступового покращення у середньостроковій перспективі.

Вартість боргу. Станом на кінець 2025 року середньозважена вартість державного боргу становила 4,6%, що відповідає цільовому показнику $\leq 5,0\%$ Стратегії 2026–2028, що забезпечено зовнішнім пільговим фінансуванням. Середньозважена вартість зовнішнього боргу складала 1,9%, водночас вартість внутрішнього боргу становила 13,6% (при рівні річної інфляції 8%).

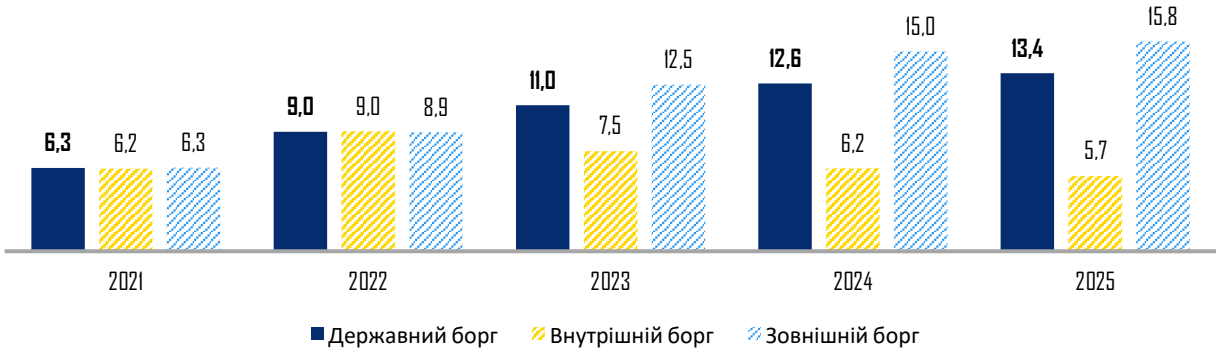
Середньозважена вартість державного боргу України станом на кінець періоду, %

Джерело Міністерство фінансів України

Ризик рефінансування. Середньозважений термін до погашення державного боргу 13,4 роки перевищує цільовий показник ≥ 12 років, що зумовлено залученням довгострокових пільгових кредитів та подовженням термінів погашення, досягнутих у межах реструктуризації єврооблігацій у 2024 році. Лише 6,3% державного боргу підлягає погашенню протягом одного року (21,4% внутрішнього боргу та 2,0% зовнішнього боргу).

Середньозважений термін до погашення державного боргу станом на кінець періоду, років

Джерело Міністерство фінансів України

Процентний ризик. Борг з фіксованою ставкою (73,4%) та тривалий термін до рефіксації (10,6 років) обмежують вразливість до коливань процентних ставок і забезпечують передбачуваність витрат на обслуговування боргу. Водночас частка боргу з рефіксацією ставки протягом одного року становила 29,6%, а частка боргу з плаваючою процентною ставкою становила 26,6% станом на кінець 2025 року.

Показники процентного ризику протягом одного року станом на кінець 2025 року

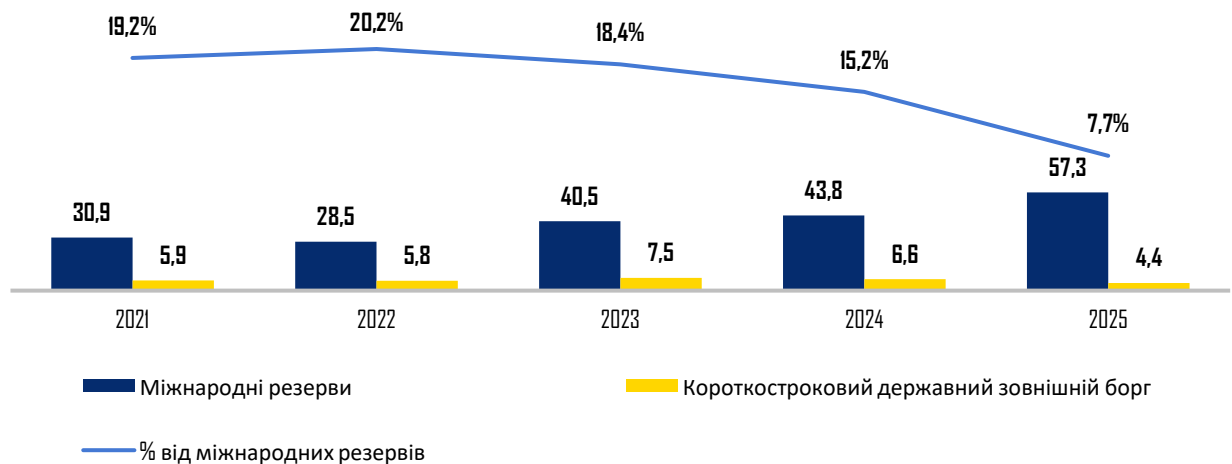
	Зовнішній борг	Внутрішній борг	Державний борг
Середній термін до рефіксації державного боргу (зміни процентної ставки), років	13.1	2.6	10.6
Частка державного боргу, що підлягає рефіксації (зміни процентної ставки), % ¹	25.8%	43.0%	29.6%
Частка боргу з плаваючою процентною ставкою (% від загальної суми)	28.1%	21.6%	26.6%

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 Борг з рефіксацією ставки протягом 1 року включає весь борг з плаваючою ставкою та борг з фіксованою ставкою з погашенням у 2026 році

Валютний ризик. Борг, номінований в іноземній валюті, становить 79,2% від загального обсягу, що відображає залежність від зовнішнього пільгового фінансування воєнного часу. Короткостроковий державний борг, номінований в іноземній валюті, становив лише 7,7% міжнародних резервів України станом на кінець 2025 року, що суттєво нижче за довоєнний рівень 19,2% та вдвічі нижчий рівня 2024 року. Зниження у 2025 році було досягнуто завдяки погашенню короткострокових ОВДП в іноземній валюті та їх заміні новими розміщеннями з терміном погашення понад один рік.

Співвідношення короткострокового державного зовнішнього боргу до міжнародних резервів, млрд дол. США

Джерело Міністерство фінансів України

Водночас лише 7,2% внутрішнього боргу номіновано в іноземній валюті. Збільшення частки боргу в національній валюті залишається стратегічним пріоритетом, чому сприяють подальший розвиток внутрішнього ринку та зростання участі роздрібних інвесторів.

3 жовтня 2022 року роздрібні інвестори мають можливість купувати військові облігації безпосередньо через мобільний додаток Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія), що надає резидентам простий та швидкий доступ до розміщених ОВДП. Станом на 31 грудня 2025 року 5,7% непогашених ОВДП, або близько 112 млрд грн, належали роздрібним інвесторам порівняно з 4,2% роком раніше та лише 2,3% станом на кінець 2021 року, при цьому близько 23 млрд грн було придбано через мобільний додаток.

Україна прагне до збільшення участі міжнародних інвесторів на внутрішньому ринку капіталу. У березні 2019 року НБУ встановив кореспондентські відносини з міжнародним центральним депозитарієм цінних паперів Clearstream, що надало іноземним інвесторам доступ до внутрішнього ринку державних облігацій. Цей канал швидко набув популярності: до війни частка нерезидентів серед власників непогашених ОВДП в окремі періоди сягала 15%. Від початку повномасштабної війни діють обмеження на перекази іноземної валюти за кордон, зокрема на репатріацію прибутків, отриманих від погашення ОВДП. Втім, для полегшення умов інвестування в державні облігації на внутрішньому ринку іноземним інвесторам у березні 2023 року НБУ дозволив репатріацію за кордон відсоткового доходу за внутрішніми облігаціями, отриманого після 1 квітня 2023 року. Для залучення нового фінансування в гривні від іноземних інвесторів доцільним є подальший перегляд існуючих обмежень НБУ з метою їх лібералізації.

Умовні зобов'язання. Гарантований державою борг становив 277 млрд грн або 6,5 млрд дол. США, станом на кінець 2025 року проти 289 млрд грн або 6,9 млрд дол. США, станом на кінець 2024 року, демонструючи стабільну тенденцію до зниження протягом останніх кількох років.

Найбільшою часткою гарантованого державою боргу є кредити міжнародних фінансових організацій (далі – МФО) (48% станом на кінець 2025 року), тоді як решта припадає на зелені облігації сталого розвитку, випущені ПАТ НЕК «Укренерго», банківські кредити та внутрішній борг. Слід зазначити, що у квітні 2025 року з інвесторами було досягнуто принципової згоди щодо реструктуризації облігацій, випущених ПАТ НЕК «Укренерго».

У межах реструктуризації суверенних єврооблігацій 2024 року гарантовані державою єврооблігації «Укравтодору» були обміняні на суверенні єврооблігації з номінальним списанням (haircut) у розмірі 37%, що сприяло скороченню обсягу гарантованого державою боргу.

Ризик умовних зобов'язань також суттєво знизився після **успішного правочину із державними деривативами обсягом 3,2 млрд дол. США у грудні 2025 року**. Повністю усунувши високоволатильний інструмент, прив'язаний до зростання ВВП, та замінивши його облігаціями серії «В», Україна ліквідувала ризик значних та невизначених майбутніх виплат, які інакше могли б сягнути близько 6–20 млрд дол. США протягом 2025–2041 років, залежно від різних макроекономічних припущень. Цей правочин зменшує фіскальні ризики та ризики ліквідності протягом дії програми МВФ і періоду відбудови, водночас сприяючи відновленню боргової стійкості.

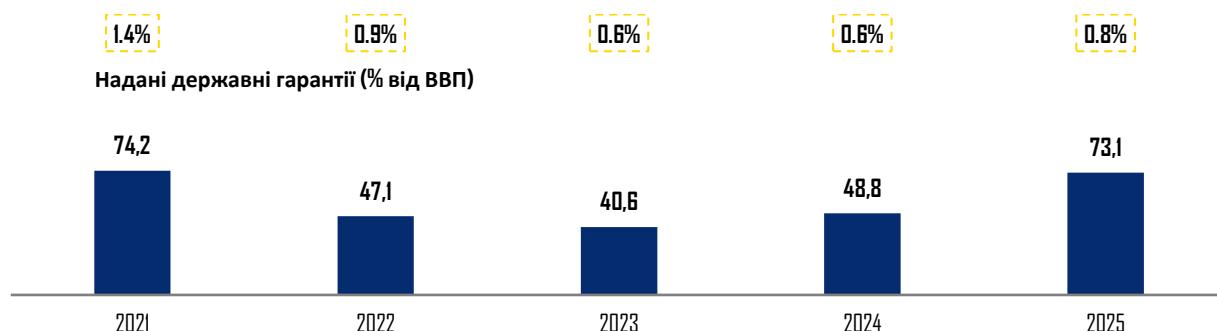
Гарантований державою борг у розрізі кредиторів станом на кінець періоду

	Гру-2021		Гру-2022		Гру-2023		Гру-2024		Гру-2025	
	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми
Зовнішній борг	260	84%	288	80%	263	79%	219	76%	212	77%
МФО	189	61%	195	54%	165	50%	141	49%	134	48%
Комерційні банки	47	15%	63	17%	65	20%	42	15%	42	15%
Уряди іноземних держав	25	8%	30	8%	32	10%	36	12%	37	13%
Внутрішній борг	49	16%	72	20%	69	21%	69	24%	64	23%
Комерційні банки	32	10%	60	17%	61	18%	65	22%	62	22%
Облігації Державної іпотечної установи, облігації Укравтодору, ОВДП	17	5%	12	3%	8	2%	4	2%	2	1%
Всього	309	100%	360	100%	332	100%	289	100%	277	100%
% до ВВП	5.7%		6.9%		5.0%		3.8%		3.1%	

Джерело Міністерство фінансів України

Надані державні гарантії сягнули 73,1 млрд грн (1,8 млрд дол. США) у 2025 році, у порівнянні з 48,8 млрд грн (1,2 млрд дол. США) у 2024 році. У відношенні до ВВП обсяг державних гарантії скоротився з 1,4% у 2021 році до 0,6% у 2023–2024 роках та 0,8% у 2025 році.

Державні гарантії, надані протягом року, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України

1.4 Кредитні рейтинги України

Станом на 1 червня 2026 року Україна мала довгострокові рейтинги в іноземній валюті на рівні CCC+, CCC та CCC- від S&P, Fitch та R&I відповідно. S&P та Fitch нещодавно підвищили рейтинг України, вивішивши його з категорії дефолту, після успішної реструктуризації державних деривативів.

Рейтингові агентства обґрунтовують поточні рейтинги України насамперед повномасштабним вторгненням росії, яке продовжує генерувати високі безпекові, макроекономічні та фінансові ризики, що послаблюють економічну стабільність та залишають бюджет залежним від зовнішньої фінансової підтримки. Вони також вказують на керований графік платежів обслуговування боргу України в короткостроковій перспективі, значний обсяг міжнародних резервів та сильну й сталу фінансову підтримку з боку міжнародних партнерів як ключові чинники, що підтримують кредитоспроможність України попри війну росії.

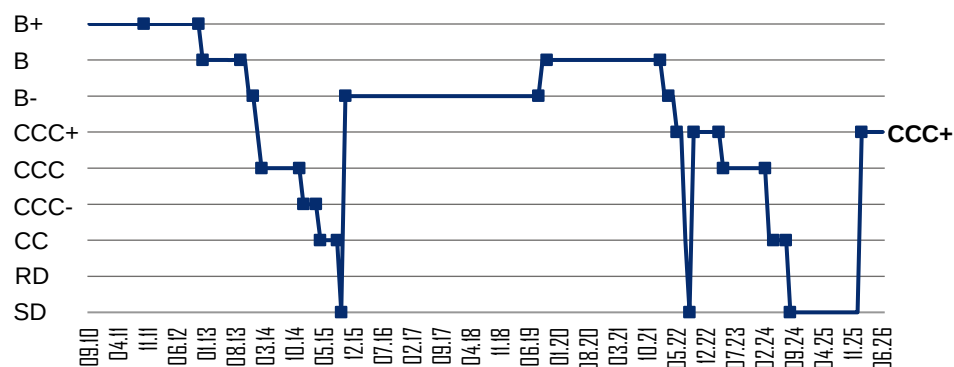
Поточні кредитні рейтинги України			
Обрані кредитні рейтингові агентства	Довгострокові суверенні рейтинги (іноземна / національна валюта) Станом на 01.07.2026	Прогноз Станом на 01.07.2026	Останні рейтингові дії
S&P Global Ratings	CCC+/CCC+	Стабільний	- Рейтинги підвищено з вибіркового дефолту (SD) до CCC+ у січні 2026 року на підставі завершеної реструктуризації державних деривативів, прив'язаних до ВВП - Довгострокові рейтинги в національній валюті підтверджено у січні 2026 року
Fitch Ratings	CCC/CCC+	н/д	- Довгострокові рейтинги в іноземній валюті підвищено з обмеженого дефолту (RD) до CCC у грудні 2025 року на підставі завершеної реструктуризації державних деривативів, прив'язаних до ВВП - Довгострокові рейтинги в національній валюті підтверджено у грудні 2025 року
Rating and Investment Information (R&I)	CCC-	н/д	Суверенний рейтинг України в іноземній валюті знижено до «CCC-» та Україну виключено з моніторингу рейтингів у травні 2025 року

S&P та Fitch визначають суттєве покращення безпекового / геополітичного середовища в Україні, посилення середньострокових макроекономічних перспектив та подальшу передбачувану донорську підтримку як ключові тригери підвищення рейтингу.

Згідно з методологією S&P Україна отримує оцінки 5, 5, 6, 6 і 6 за п'ятьма рейтинговими складовими – інституційною, економічною, зовнішньою, фінансовою та монетарною відповідно. Ці оцінки потім агрегуються у два зведені профілі: (i) інституційний та економічний і (ii) гнучкість та результативність. Зрештою вони перехреснюються в матриці для отримання індикативного рейтингу «B-».

Проте оскільки рейтинги в діапазоні CCC регулюються окремими «Критеріями для присвоєння рейтингів «CCC+», «CCC», «CCC-» і «CC»» S&P, а не стандартним результатом матриці, саме ці критерії S&P застосувало для присвоєння остаточного рейтингу «CCC+» у січні 2026 року. Зокрема, S&P зазначило, що «спроможність України виконувати свої фінансові зобов'язання залишається вразливою та залежною від сприятливих фінансових і економічних умов, включно з перебігом війни та подальшою підтримкою союзників».

Водночас S&P підкреслило помірний обсяг платежів з обслуговування державного боргу протягом наступних 12 місяців та очікування сталої міжнародної фінансової підтримки, що стало підставою для встановлення «стабільного» прогнозу.

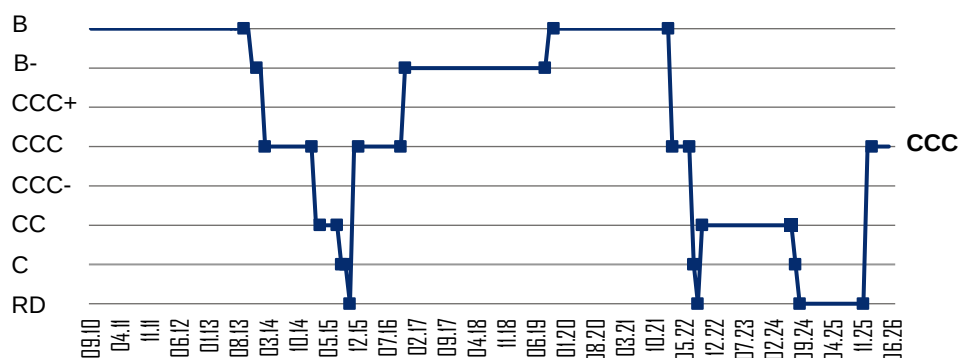

Згідно з методологією Fitch кредитоспроможність України оцінюється за допомогою Моделі суверенного рейтингу (SRM) – кількісної багатофакторної регресійної моделі, побудованої навколо чотирьох факторів: структурного, макроекономічного, державних фінансів і зовнішнього сектору.

Кожен фактор дає зважений внесок, який у поєднанні з базовою величиною формує прогнозований довгостроковий рейтинг в іноземній валюті. Для України цей процес дав прогнозований за SRM рейтинг «CCC+».

Проте оскільки рейтинги «CCC+» та нижчі регулюються рейтинговими визначеннями Fitch, а не стандартною методологією, саме ці визначення Fitch застосувало для підтвердження довгострокового рейтингу дефолту емітента в іноземній валюті на рівні «CCC» у квітні 2026 року. Зокрема, Fitch зазначило, що рейтинги «відображають суттєвий кредитний ризик з огляду на війну та її макроекономічні і фінансові наслідки».

Слід зазначити, що Fitch підкреслило, що агентство Fitch вказало, що ці фактори врівноважуються «помірним обсягом платежів з обслуговування боргу в короткостроковій перспективі, значними міжнародними резервами та суттєвою підтримкою з боку офіційних партнерів, насамперед ЄС».

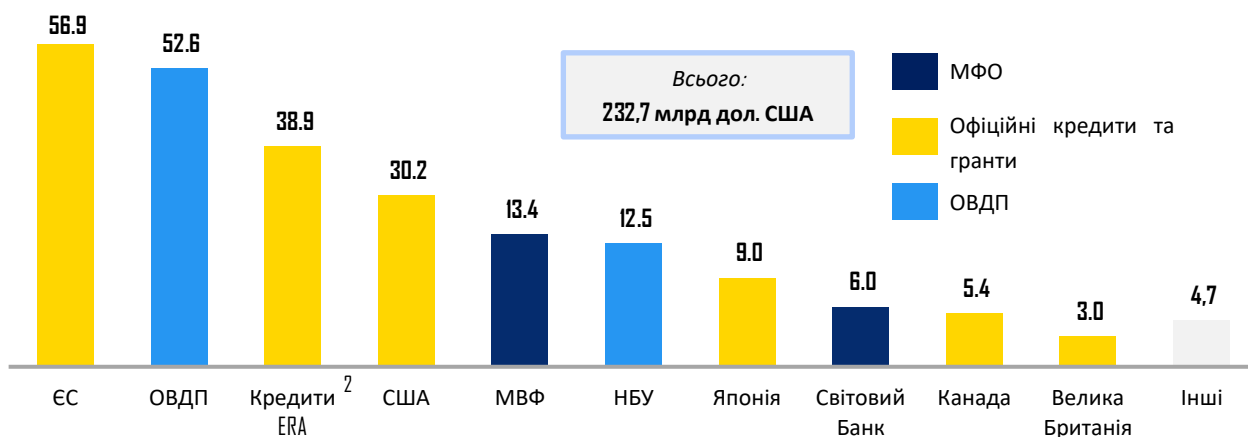
2. Ключові напрями управління державним боргом впродовж 2022–2026 років

2.1 Співробітництво з ЄС, міжнародними фінансовими організаціями та урядами-партнерами

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну у лютому 2022 року пільгова зовнішня підтримка стала ключовим джерелом фінансування державного бюджету. Серед зовнішніх партнерів найбільший обсяг підтримки надав ЄС, переважно через п'ять програм макрофінансової допомоги та інструмент Ukraine Facility. На гранти припало близько 38 млрд дол. США міжнародної допомоги, або 23% від загального обсягу підтримки у 2022–2025 роках.

У 2025 році грантове фінансування було доповнене кредитами в межах ініціативи G7 ERA (Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine), забезпеченими доходами від заморожених російських активів. Обсяг такого фінансування становив 37,9 млрд дол. США, або 72% загального обсягу зовнішньої підтримки протягом року. МФО, насамперед МВФ та Світовий банк, також відіграли важливу роль – як шляхом безпосереднього надання фінансування, так і координації ширшої донорської підтримки та підтримки здійснення реформ.

Підтримка державного бюджету з 24 лютого 2022 року¹, млрд дол. США

Джерело: Міністерство фінансів України, Державна служба статистики України

Примітка 1 Станом на кінець 2025 року

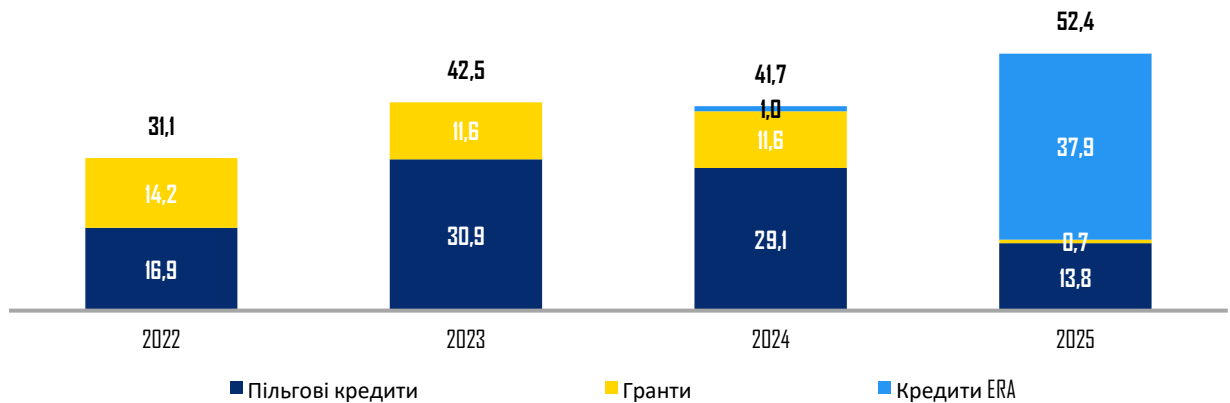
Примітка 2 Включає кредити ERA від Великої Британії, спрямовані до спеціального фонду державного бюджету

За період з лютого 2022 року до кінця 2025 року Україна залучила 167,6 млрд дол. США у вигляді грантів, пільгових кредитів / кредитів під гарантії країн-партнерів. Надані кредити є довгостроковими (наприклад, до 45 років для кредитів ERA, до 35 років для кредитів ЄС), мають тривалий пільговий період (наприклад, від 5 до 10 років), а також пільгові процентні ставки.

Станом на кінець 2025 року ЄС, США, МВФ, Канада, Японія та Світовий банк надали 120,9 млрд дол. США (72% від загальної суми). Крім того, Україна отримала 38,9 млрд дол. США (23% від загальної суми) у межах ініціативи G7 ERA. Решту потреби 7,7 млрд дол. США забезпечено ЄІБ, БРРЄ, Німеччина, Велика Британія, а також 18 інших країн.

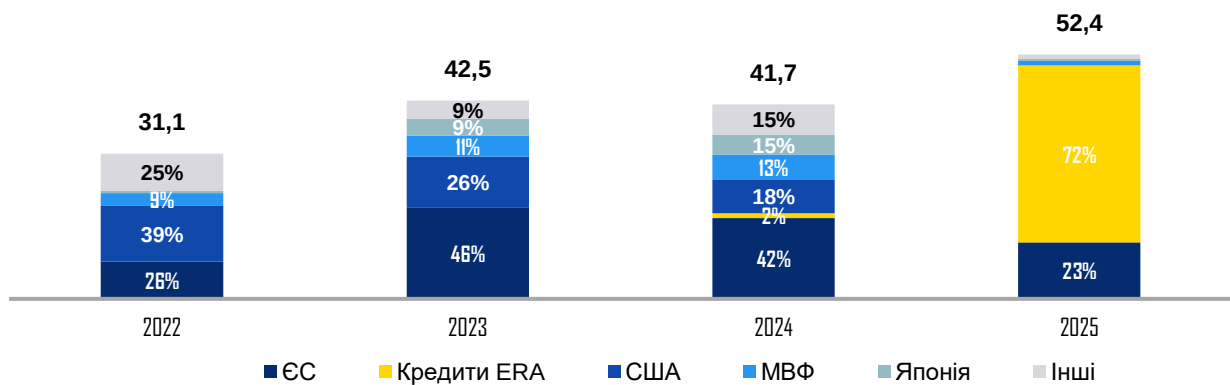
Структура міжнародної підтримки з часом змінювалася. У 2022–2023 роках Україна значною мірою покладалася на грантову підтримку США, тоді як у 2023–2024 роках ЄС був домінуючим джерелом зовнішнього фінансування, а кредити ERA від країн G7 становили більшу частину підтримки 2025 року.

Динаміка міжнародної підтримки за типом фінансування, млрд дол. США

Джерело Міністерство фінансів України

Динаміка міжнародної підтримки за джерелами фінансування, млрд дол. США

Джерело Міністерство фінансів України

Зовнішнє бюджетне фінансування, що надійшло з лютого 2022 року (загальний фонд)

млн дол.	2022			2023			2024			2025			Усього з лютого 2022
	Кредити	Гранти	Усього	Кредити	Гранти	Усього	Кредити	Гранти	Усього	Кредити	Гранти	Усього	
Кредити ERA	-	-	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	-	38 939
ЄС	7 265	696	7 961	19 528	-	19 528	14 117	3 208	17 326	11 451	669	12 120	56 935
США	-	11 976	11 976	-	10 950	10 950	-	7 314	7 314	-	-	-	30 240
МВФ	2 693	-	2 693	4 474	-	4 474	5 278	-	5 278	912	-	912	13 357
Японія	581	-	581	3 394	233	3 626	3 596	722	4 319	454	-	454	8 980
Канада	1 887	-	1 887	1 757	-	1 757	1 761	-	1 761	-	-	-	5 405
Світовий Банк	1 385	-	1 385	655	-	655	3 226	21	3 247	732	1	733	6 021
Велика Британія	947	91	1 039	998	-	998	998	-	998	-	-	-	3 034
Німеччина	322	1 260	1 582	-	105	105	-	-	-	-	-	-	1 688
СІБ	720	-	720	-	-	-	-	-	-	-	-	-	720
Норвегія	-	21	21	-	190	190	-	306	306	-	-	-	517
Франція	437	-	437	-	-	-	-	-	-	-	-	-	437
Італія	206	125	330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	330
Нідерланди	318	-	318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	318
Іспанія	-	-	-	51	50	101	3	-	3	-	-	-	104
Південна Корея	-	-	-	-	-	-	100	-	100	-	-	-	100
Данія	30	21	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51
Швеція	49	-	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49
Фінляндія	-	-	-	-	36	36	-	-	-	-	-	-	36
Литва	10	12	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
Ірландія	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	-	-	21
Латвія	10	5	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Австрія	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Швейцарія	-	-	-	-	30	30	-	-	-	-	-	-	30
БРРС	-	-	-	-	-	-	11	-	11	232	-	232	244
Бельгія	-	5	5	-	3	3	-	-	-	-	-	-	8
Албанія	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ісландія	-	0	0	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2
Естонія	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	0
Усього	16 862	14 224	31 086	30 855	11 621	42 476	29 090	11 572	41 662	13 782	670	52 391	167 615

Примітка 1 Включно з грантом 1,6 млрд дол. США, що забезпечує позику Світового банку на 4,8 млрд дол. США

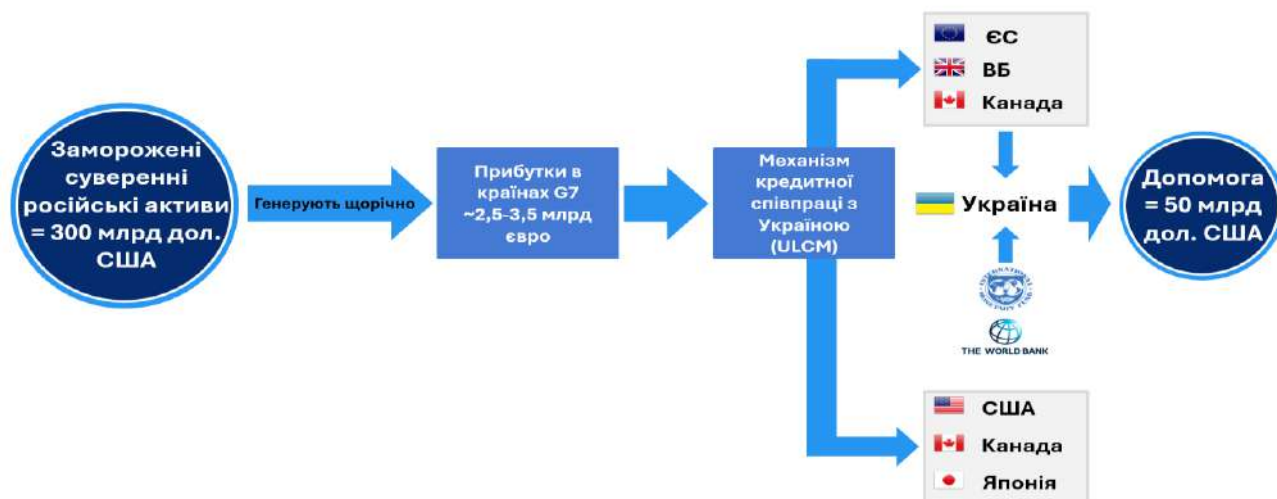
Примітка 2 Включно з кредитами ERA від Великої Британії, спрямованим до спеціального фонду державного бюджету

Джерело Міністерство фінансів України

Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine (ERA). У червні 2024 року країни G7 запустили ініціативу ERA для надання Україні близько 50 млрд дол. США фінансування, забезпеченого доходами від заморожених російських активів. У 2025 році Україна отримала 37,9 млрд дол. США у межах ініціативи ERA, що становило 72% загальної зовнішньої підтримки протягом року.

Для залучення кредитів ERA були внесені зміни до Бюджетного кодексу України з метою унормування правочинів з умовними зобов'язаннями, зокрема визначення умов та особливостей відображення їх в обліку. Здійснення правочинів з умовними зобов'язаннями, у результаті яких було залучено кредити ERA, дозволило мінімізувати вплив на боргову стійкість. Такі кредити не створюють навантаження на державний бюджет, оскільки будуть погашатись за рахунок доходів від заморожених російських активів.

Це дозволило не враховувати такі кредити під час проведення МВФ оцінки боргової стійкості України, що, в свою чергу, зменшило ризики для стійкості державного боргу та гарантованого державою боргу.

Джерела: Світовий банк, Казначейство США, Дослідницька служба Європейського парламенту, уряд Великої Британії

Європейський Союз. У 2022–2026 роках ЄС надав 76,8 млрд євро у вигляді пільгових кредитів та близько 8 млрд євро у вигляді грантів. Це пряма бюджетна допомога Україні в рамках різних механізмів фінансування.

У 2022–2025 роках ЄС здійснив виплати за п'ятьма програмами макрофінансової допомоги та в межах інструменту Ukraine Facility.

Ukraine Facility

Програму Ukraine Facility обсягом 50 млрд євро було схвалено Радою Європейського Союзу 28 лютого 2024 року. Вона передбачає надання Україні 38,3 млрд євро прямої бюджетної підтримки у 2024–2027 роках, з яких 5,3 млрд євро – гранти. Пакет кредитів має пільгові умови: 35-річний термін погашення, а процентні витрати відшкодовуються ЄС. У березні–квітні 2024 року за механізмом перехідного фінансування було перераховано 6,0 млрд євро; подальші транші залежать від виконання реформ.

14 травня 2024 року Рада з економічних та фінансових питань ЄС схвалила План України, що включає 69 реформ і 151 квартальний індикатор їх впровадження. Крім того, у 2025 та 2026 роках до Плану України було внесено зміни з метою його оновлення. Станом на 28 квітня 2026 року Україна виконала 86 (57%) квартальних індикаторів впровадження, ще 41 (27%) – у процесі реалізації. Станом середини червня 2026 року загальний обсяг коштів, перерахованих за Ukraine Facility, становив 29,5 млрд євро, у тому числі 3,9 млрд євро грантів.

Позика на підтримку України (Ukraine Support Loan)

11 лютого 2026 року Європейський Парламент ухвалив пакет законодавчих актів, спрямованих на надання Україні кредитної підтримки ЄС обсягом 90 млрд євро на 2026–2027 роки.

1 квітня 2026 року Європейська Комісія схвалила Стратегію фінансування на 2026 рік, підготовлену Україною для виконання вимог регламенту ЄС щодо інструменту Кредиту на підтримку України.

23 квітня 2026 року було ухвалено Імплементаційне рішення про надання підтримки у 2026 році та схвалено відповідну Стратегію фінансування.

Стратегія фінансування на 2026 рік передбачає фінансову підтримку в обсязі до 45 млрд євро у 2026 році, розподілену таким чином:

- оборонний компонент – 28,3 млрд євро
- бюджетний компонент – 16,7 млрд євро, з яких:
 - 13,2 млрд євро – надходження у вигляді доходів бюджету
 - 3,5 млрд євро – формування резерву / буферу

16,7 млрд євро бюджетного компонента розподіляються порівну між програмою макрофінансової допомоги ЄС та додатковим фінансуванням Ukraine Facility – по 8,35 млрд євро кожна.

27 травня 2026 року було підписано Кредитну угоду в межах Кредиту на підтримку України та Меморандум про взаєморозуміння щодо макрофінансової допомоги. Відповідний Меморандум було підписано з боку ЄС 20 травня 2026 року. 28 травня 2026 року відповідні міжнародні договори було ратифіковано Верховною Радою України. Ці міжнародні договори набрали чинності 3 червня 2026 року. Перший транш макрофінансової допомоги обсягом 3,2 млрд євро було перераховано Україні 25 червня 2026 року.

США. 29 квітня 2022 року Україна отримала перший безповоротний грант від США у розмірі 0,5 млрд дол. США у рамках проєкту Світового банку «PEACE Ukraine». У 2022–2024 роках Україна отримала 30,2 млрд дол. США грантів від США. Ці кошти спрямовувалися на першочергові соціальні, гуманітарні та медичні видатки, а також на підтримку внутрішньо переміщених осіб.¹

МВФ. У зв'язку з повномасштабним військовим вторгненням росії в Україну, 7 березня 2022 року Україна звернулася до МВФ із запитом на отримання додаткового фінансування. 9 березня 2022 року МВФ схвалив виділення Україні 1,0 млрд СПЗ (близько 1,4 млрд дол. США), що еквівалентно 50% квоти України, у рамках Інструменту швидкого фінансування (RFI). Україна скасувала програму Stand-by та висловила намір співпрацювати з МВФ для розробки відповідної економічної програми, спрямованої на відновлення та зростання, коли дозволять умови. 7 жовтня 2022 року в рамках Інструменту швидкого фінансування (вікно продовольчого шоку) було надано ще 1,0 млрд СПЗ (близько 1,3 млрд дол. США).²

8 квітня 2022 року МВФ відкрив Адміністративний рахунок для України з метою акумулювання коштів донорів у вигляді грантів та кредитів. Станом на кінець 2025 року через цей рахунок було спрямовано 8,0 млрд дол. США (близько 6,0 млрд СПЗ).

23 листопада 2022 року Україна запросила 4-місячну Моніторингову програму із залученням Ради фонду (PMB) для закріплення макроекономічної політики та підготовки до повноцінної програми МВФ. 19 грудня 2022 року Рада виконавчих директорів МВФ схвалила цей запит, а в лютому 2023 року завершила перегляд України за цією програмою.

31 березня 2023 року Рада виконавчих директорів МВФ схвалила 48-місячну програму за Механізмом розширеного фінансування (EFF) для України на суму 11,6 млрд СПЗ (577% від квоти, або 15,6 млрд дол. США) з негайним виділенням 2 млрд СПЗ (близько 2,7 млрд дол. США). З червня 2023 по червень 2025 року Україна успішно завершила вісім переглядів програми. Це найбільша кількість успішних переглядів програми, підтриманої МВФ, в історії. Станом на кінець 2025 року загальний обсяг коштів, наданих у рамках програми EFF, досяг 8,0 млрд СПЗ (10,7 млрд дол. США).

З огляду на те, що повномасштабна війна росії проти України триває, а часу, який залишався в межах попередньої програми EFF, схваленої у березні 2023 року, було недостатньо для відновлення зовнішньої стійкості, Україна звернулася із запитом на нову програму МВФ для **врегулювання проблем платіжного балансу та відновлення**

¹ Проєкт «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE) допомагає Уряду України підтримувати критичні (соціальні, гуманітарні та медичні) бюджетні видатки

² Програма Stand-by (SBA) надає короткострокову (зазвичай 12–24 місяці, але не більше 36 місяців) фінансову допомогу країнам, які мають проблеми з платіжним балансом. 14-місячну програму SBA для України було підписано у червні 2020 року. У жовтні 2021 року її було продовжено до червня 2022 року

зовнішньої стійкості у середньостроковій перспективі відповідно до політики МВФ. Тому програму EFF 2023 року було скасовано та розроблено нову.

26 листопада 2025 року українська сторона досягла домовленості на рівні експертів (SLA) з МВФ щодо **нової 48-місячної програми за Механізмом розширеного фінансування (EFF)**. 26 лютого 2026 року Рада виконавчих директорів МВФ схвалила цю нову програму, яка замінила програму EFF 2023 року.

Нова програма EFF передбачає 5,9 млрд СПЗ, що еквівалентно близько 8,1 млрд дол. США, або 295% квоти, на 48 місяців, включно з негайним виділенням близько 1,5 млрд дол. США після схвалення. Програма має пришвидшений графік фінансування та передбачає три перегляди у 2026 році – у червні, вересні та грудні – з подальшими піврічними переглядами до грудня 2029 року, з виплатами за окремими переглядами в діапазоні від близько 322 млн СПЗ до 704 млн СПЗ.

У межах нової програми МВФ переглянув цілі боргової стійкості. **Для досягнення боргової стійкості мають бути виконані такі цільові показники:**

- борг (без урахування кредитів, таких як ERA та USL) має знизитися нижче 68% ВВП до 2035 року;
- середні валові потреби у фінансуванні мають знизитися нижче 7,0% ВВП у 2030–2035 роках;
- крім того, обслуговування боргу перед зовнішніми кредиторами (без урахування багатосторонніх) у 2026–2028 роках не повинно перевищувати 1 млрд дол. США на рік.

У лютому 2026 року МВФ оцінив державний борг України як стійкий на перспективній основі за базовим сценарієм за умови подальшої реалізації стратегії врегулювання зовнішнього боргу України, яка включає:

- завершення реструктуризації залишкових комерційних вимог, що входять до периметру врегулювання зовнішнього боргу;
- завершення процесу продовження призупинення обслуговування боргу, погодженого з Групою кредиторів України (GCU), яка об'єднує більшість офіційних двосторонніх кредиторів України, до завершення нової програми МВФ. Це є частиною зобов'язання Групи кредиторів України (GCU) щодо двоетапного процесу, який передбачає: (i) призупинення обслуговування боргу протягом терміну дії програми МВФ та (ii) додаткове врегулювання боргу для відновлення боргової стійкості, яке має бути узгоджене після послаблення умов надзвичайно високої невизначеності (ЕНУ) або щонайпізніше до завершення нової програми МВФ.

За негативним сценарієм для відновлення боргової стійкості знадобляться додаткові заходи, включно з можливою другою реструктуризацією комерційних вимог.

У 2026 році та надалі Україна залишається відданою **забезпеченню боргової стійкості, зокрема шляхом здійснення правочинів з зовнішнім боргом.**

Щодо офіційного двостороннього боргу, поточне призупинення обслуговування боргу, погоджене з Групою кредиторів України (GCU), було подовжено у квітні 2026 року до завершення нової програми МВФ у лютому 2030 року. Україна й надалі **забезпечуватиме дотримання принципу співмірності умов.**

Україна реструктуризувала більшість комерційних боргових зобов'язань протягом 2024–2025 років. Щодо решти вимог, які підлягають врегулюванню у складі зовнішнього комерційного боргу, Україна наразі проводить реструктуризацію гарантованих державою єврооблігацій, випущених НЕК «Укренерго», щодо яких у квітні 2025 року з окремими власниками облігацій було досягнуто принципової згоди (Agreement in Principle, AiP). Україна також веде переговори з компанією Cargill щодо реструктуризації комерційної позики на умовах, зіставних з умовами врегулювання інших комерційних вимог.

Канада. У 2022–2024 роках Канада надала Україні 5,4 млрд дол. США у формі пільгових кредитів. З них 5,0 млрд дол. США було надано у вигляді пільгових кредитів з терміном погашення 10 років та пільговим періодом 4,5 роки.

Решту 0,4 млрд дол. США було залучено шляхом випуску 5-річних облігацій «Суверенітет України» – спеціального механізму обсягом 500 млн канадських доларів, погодженого у грудні 2022 року. Канада випустила цей інструмент для залучення коштів на підтримку державного бюджету з метою підтримки соціальних виплат та надання критичних послуг українцям, зокрема виплати пенсій, закупівлі палива та відновлення енергетичної інфраструктури. Цей 5-річний інструмент пропонує 3,245% доходності для канадських інвесторів.

Цей випуск облігацій повністю гарантований Урядом Канади, який бере на себе кредитний ризик, пов'язаний з кредитом. Надходження від випуску облігацій було перераховано Україні у вигляді спеціального кредиту через Адміністративний рахунок МВФ для України, метою якого є координація міжнародної фінансової підтримки України, у структурі, що відображає умови випущених Канадою облігацій.

Група Світового банку. Протягом 2022–2025 років Світовий банк надав Україні 6,0 млрд дол. США. Крім того, на тлі російського вторгнення Світовий банк перерозподілив кошти з програм, які вже діяли (наприклад, проєкт «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні»).

7 березня 2022 року Світовий банк схвалив додатковий пакет бюджетної підтримки під назвою «Фінансування на відновлення в умовах надзвичайної економічної ситуації в Україні» (FREE Ukraine), що передбачав надання кредиту в розмірі 0,4 млрд дол. США, і паралельно розпочав розробку спеціальної програми підтримки України у воєнний час.

9 червня 2022 року було підписано угоду щодо проєкту PEACE, спрямованого на підтримку критично важливих витрат державного бюджету (шкільна освіта та державні службовці).

Наприкінці 2022 року було підписано додаткові кредитні угоди для розширення підтримки критичних витрат бюджету (охорона здоров'я, пенсії, соціальна сфера, служби першого реагування, вища освіта).

Протягом 2022–2025 років Світовий банк надав 4,1 млрд дол. США через проєкт PEACE для покриття необхідних витрат державного бюджету.

Крім того, програми FREE Ukraine, URTF³, PEACE⁴, а також інші програми стали платформою для мобілізації донорської підтримки у вигляді грантів та гарантій. З лютого 2022 року Світовий банк мобілізував 90,0 млрд дол. США фінансової підтримки України, з яких станом на 30 квітня 2026 року було виплачено 72,2 млрд дол. США.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). 4 березня 2022 року ЄІБ схвалив пакет «Екстрені заходи солідарності для України» обсягом 0,7 млрд євро для прямої бюджетної підтримки. У 2022 році ЄІБ надав Україні 0,7 млрд дол. США у вигляді пільгових кредитів.

2.2 Окремі нещодавно проведені операції з реструктуризації боргу

Реструктуризація суверенних єврооблігацій та єврооблігацій Укравтодору. У серпні 2022 року інвестори в єврооблігації погодилися на дворічне призупинення виплат за суверенними єврооблігаціями та гарантованими державою єврооблігаціями обсягом близько 21,1 млрд дол. США. Цей правочин капіталізував відтерміновані проценти, подовжив терміни до погашення на два роки та забезпечив економію близько 5 млрд дол. США без сплати комісії за згоду.

У контексті програми МВФ, схваленої у березні 2023 року, Україна зобов'язалася реалізувати стратегію врегулювання зовнішнього боргу для відновлення боргової стійкості.

У серпні 2024 року Україна успішно завершила боргову операцію за 13 серіями єврооблігацій та 1 гарантованою державою єврооблігацією, випущеною Укравтодором, з приблизним обсягом непогашеної основної суми у 20,5 млрд дол. США (близько 24 млрд дол. США з урахуванням нарахованих процентів), шляхом обміну на пакет нових суверенних облігацій, що складається з чотирьох серій облігацій зі зростаючим купоном категорії «А» та чотирьох серій облігацій зі зростаючим купоном категорії «В». Цей правочин зумовив початкове номінальне зниження вартості боргу на 37%.

У межах реструктуризації облігації серії «А» та «В» було структуровано з низькими початковими та зростаючими купонами у поєднанні з подовженим графіком погашення зі зміщенням виплат на пізніший період. Облігації серії «А» передбачають мінімальні купони протягом перших 18 місяців, які зростають з 1,75% річних у 2025 році до 4,5% річних у 2026 – першій половині 2027 року, 6,0% річних у другій половині 2027 – 2033 роках та 7,75% річних з 2034 року, з першою амортизацією лише у 2029 році. Облігації серії «В» не передбачають купонних виплат до

³ Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund

⁴ Проєкт «Підтримка державних витрат для забезпечення адміністративної спроможності» (PEACE) допомагає Уряду України підтримувати критичні (соціальні, гуманітарні та медичні) бюджетні витрати

першої половини 2027 року, після чого встановлюється 3,0% річних у другій половині 2027 – 2033 роках та 7,75% річних з 2034 року, з першою амортизацією у 2030 році.

Така структура суттєво зменшує грошові виплати з обслуговування боргу в короткостроковій перспективі та зміщує основну частину погашень на 2034–2036 роки. Реструктуризація зменшила заплановані виплати з обслуговування боргу на близько 11,4 млрд дол. США, або 93%, протягом 2024–2027 років, та на близько 22,8 млрд дол. США, або 77%, до 2033 року порівняно з початковими умовами єврооблігацій.

Умовний компонент було включено до облігацій зі зростаючим купоном серії «Б» з погашенням у 2035 та 2036 роках. Він матеріалізується у лютому 2030 року за результатами єдиного тесту в листопаді 2029 року, якщо ВВП України у 2028 році перевищить базовий сценарій МВФ⁵. У разі виконання двох умов⁶ обсяг збільшення основної суми буде пропорційним будь-якому перевищенню номінального ВВП відповідно до заздалегідь визначеного коефіцієнта та формули.

Реструктуризація державних деривативів. У грудні 2025 року Україна успішно реструктурувала державні деривативи обсягом 3,2 млрд дол. США, що дозволило повністю (на 100%) усунути високоризиковий інструмент на основі 99% голосів «за».

Правочин дозволив реструктурувати державні деривативи обсягом 2,6 млрд дол. США, тоді як деривативи на загальну суму 0,6 млрд дол. США, раніше викуплені Мінфіном до повномасштабної війни, було анульовано. У межах правочину реструктуризовані деривативи було обміняно за номінальним коефіцієнтом обміну 1,34х на нові суверенні єврооблігації (облігації серії «В») з погашенням у 2032 році на загальну суму 3,5 млрд дол. США, які можуть об'єднуватися з єврооблігаціями «А» та «Б», випущеними у 2024 році, з грошовою виплатою для власників, які надали згоду.

Цей правочин став суттєвим кроком до відновлення боргової стійкості, оскільки повністю усунув ці високоволатильні інструменти, дозволив уникнути значних відпливів грошових коштів у період відбудови та зберегти ресурси, критично важливі для фінансування оборони країни в умовах повномасштабного вторгнення росії.

Основні економічні умови для держателів ¹ , які надали згоду до або на Дату ранньої згоди			
Грошова складова	■ До USD 70 грошима за USD 1 000 номінальної суми варантів, з яких: □ USD 50 – комісія за ранню згоду (держателі, які надали згоду після Дати ранньої згоди, натомість отримують базову комісію за згоду у розмірі USD 25) □ USD 20 – грошова винагорода, з яких USD 10 залежить від затвердження Надзвичайної резолюції (НР) необхідною кількістю згод НР		Перерозподіл надлишкової комісії за згоду та надлишкової грошової винагороди між держателями, які надали згоду, у разі реалізації НР
Нові цінні папери («облігації В»)	Основна сума	■ USD 1 340 сукупної номінальної суми облігацій В за USD 1 000 номінальної суми варантів ■ Фінальна сума облігацій В, випущених на дату врегулювання: USD 3 498 млн	Обов'язкова обмінна винагорода: - Не передбачала грошової складової - Передбачала обмін на наявні облігації В замість нових облігацій В: за кожні USD 1 000 номінальної суми варантів – сукупна номінальна сума наявних облігацій В України у розмірі USD 1 360, що складається з (i) USD 680 облігацій В з погашенням у 2030 р. та (ii) USD 680 облігацій В з погашенням у 2034 р.
	Процентна ставка	Проценти сплачуються раз на пів року постфактум, 1 лютого та 1 серпня кожного року до погашення, за такими річними ставками З дати випуску (включно) до 1 лютого 2027 року (не включаючи): 4,00%² З 1 лютого 2027 року (включно) до 1 серпня 2029 року (не включаючи): 5,50% З 1 серпня 2029 року (включно) до 1 лютого 2032 року (не включаючи): 7,25%	
	Амортизація основної суми	USD 450 – 1 лютого 2030 року USD 450 – 1 лютого 2031 року USD 100 – 1 лютого 2032 року на USD 1 000 номінальної суми облігацій В	

Примітка 1 Держателі, які подали дійсні інструкції про участь або інструкції лише для голосування на підтримку Звичайної резолюції та Надзвичайної резолюції

Примітка 2 Проценти вперше сплачуються за короткий перший процентний період, що завершується 1 лютого 2026 року

Джерело Міністерство фінансів України

Правочин з державними деривативами забезпечив значну економію грошових коштів для України, з виплатами у розмірі 4,6 млрд дол. США з 2025 по 2032 рік за новими облігаціями серії «В», тоді як виплати за

⁵ Відповідні прогностичні показники МВФ відповідають базовому сценарію 4-го перегляду програми за Механізмом розширеного фінансування (EFF) для України, деталі якого було опубліковано 28 червня 2024 року

⁶ Номінальний ВВП 2028 року щонайменше на 3% перевищує базовий сценарій МВФ, а реальний ВВП 2028 року щонайменше дорівнює базовому сценарію МВФ

державними деривативами з 2025 по 2041 рік могли б становити від 6 до 20 млрд дол. США залежно від різних макроекономічних сценаріїв.

Фінансові умови нових облігацій серії «В» було узгоджено з метою **обмеження короткострокових відтоків грошових коштів для України**, особливо протягом дії нової програми МВФ, із **дотриманням зобов'язань щодо співмірності умов перед офіційними двосторонніми кредиторами**.

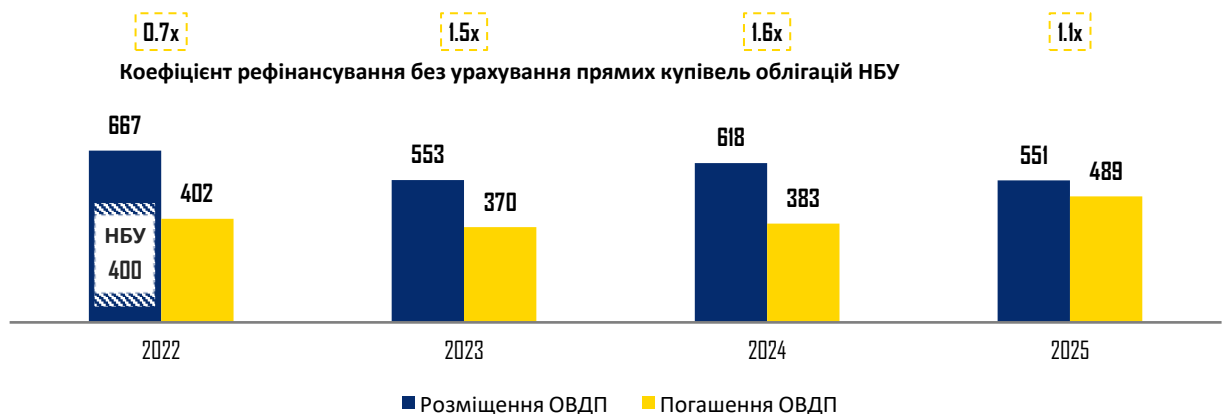
2.3 Розвиток внутрішнього ринку державних цінних паперів

У 2025 році з внутрішніх джерел для державного бюджету було залучено **569 млрд грн (13,65 млрд дол. США)** шляхом розміщення ОВДП, з яких 551 млрд грн (13,2 млрд дол. США) було спрямовано на фінансування державного бюджету. Погашення сягнули 489 млрд грн (11,7 млрд дол. США), що зумовило чисту позицію внутрішніх запозичень на рівні 63 млрд грн (1,5 млрд дол. США).

Зменшення коефіцієнта рол-оверу (без урахування прямих викупів облігацій НБУ) у 2025 році відображає зростання обсягу внутрішнього боргу, що підлягає погашенню, оскільки розпочалося рефінансування цінних паперів, розміщених у 2022–2024 роках для покриття значних потреб державного бюджету, зумовлених війною.

Сукупно за 2022–2025 роки держава залучила 2 389 млрд грн (64,4 млрд дол. США) за результатами внутрішніх розміщень проти 1 644 млрд грн (43,8 млрд дол. США) погашень, що означає сукупні чисті внутрішні запозичення в обсязі 746 млрд грн (20,6 млрд дол. США) за період (коефіцієнт рол-оверу 1,5х), що свідчить про стійкість внутрішнього боргового ринку.

Випуски та погашення ОВДП, млрд грн

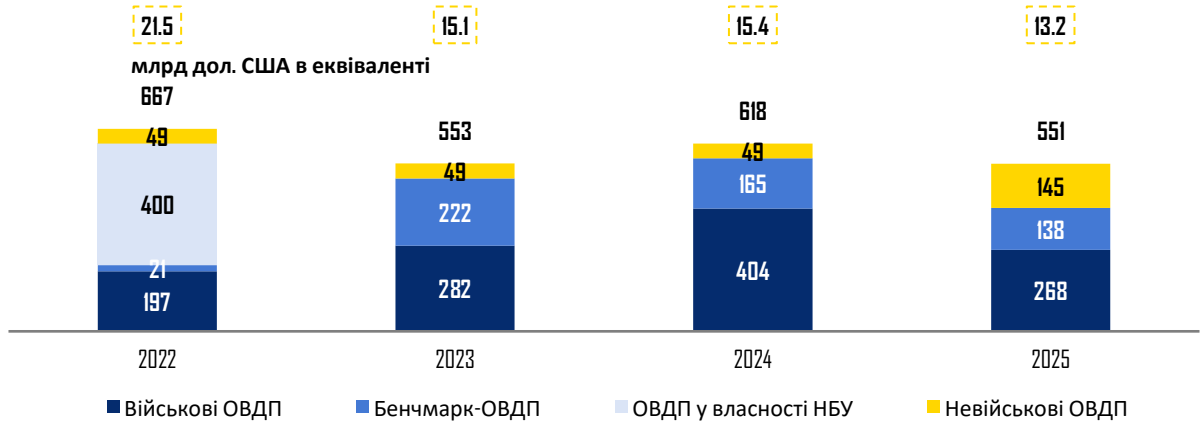
Джерело Міністерство фінансів України.

Розміщення ОВДП включають **кілька типів інструментів** з різними функціями. **Військові облігації** – це ринкові цінні папери, що дають можливість мобілізувати безперервне фінансування у період воєнного часу, з широким доступом для банків, корпорацій та роздрібних інвесторів. НБУ винятково для інвесторів військових облігацій запровадив спрощений механізм фінансового моніторингу. **Бенчмарк-ОВДП** можуть використовуватися для покриття обов'язкових резервів банків – наразі до 60% обов'язкових резервів – що створює стабільний структурний попит з боку банківського сектору та підтримує менш витратне, неемісійне внутрішнє фінансування. **Цінні папери у власності НБУ** відображають виняткові прямі викупи Національним банком України у 2022 році, які було припинено з 2023 року, коли Україна повернулася до повністю ринкового внутрішнього розміщення.

Вагомою подією 2025 року стало запровадження аукціонів з обміну ОВДП – нового інструменту активного управління боргом, запущеного Мінфіном спільно з НБУ у лютому 2025 року. Основними цілями програми є вирівнювання графіка погашення, зменшення короткострокового тиску рефінансування та подовження середнього терміну до погашення внутрішнього боргу. Протягом року було проведено чотири аукціони з обміну, у межах яких 34 млрд грн ОВДП з наближеним терміну погашення було обміняно на цінні папери з довшими термінами, подовженими на 2–4 роки.

За структурою випусків **військові облігації залишалися найбільшим інструментом**, склавши 268 млрд грн (49% загального обсягу розміщень), ОВДП – 145 млрд грн (26% загального обсягу розміщень) та бенчмарк-ОВДП – 138 млрд грн (25% загального обсягу розміщень).

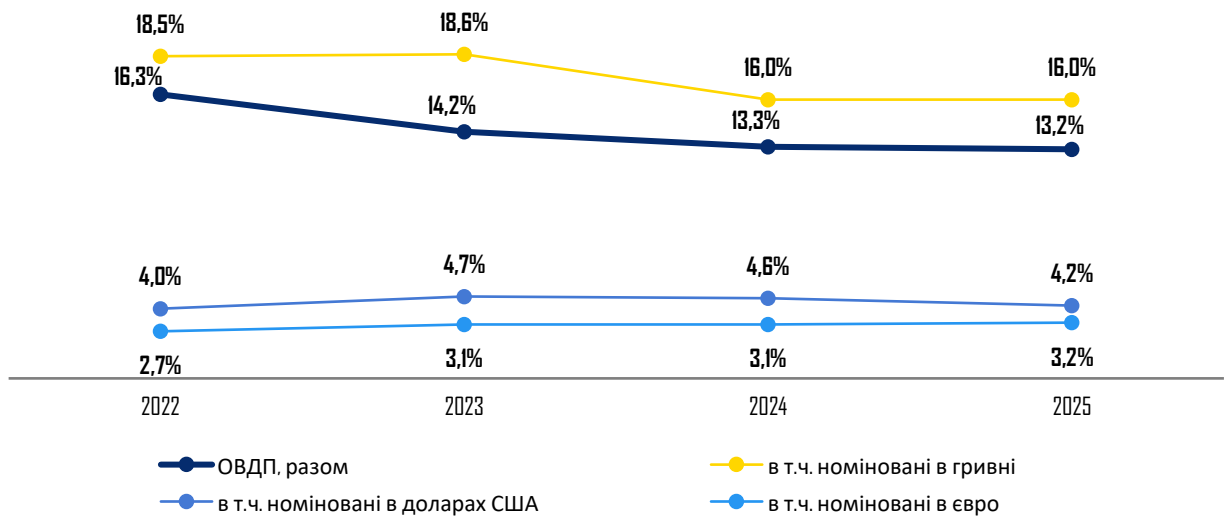
Випуски ОВДП за типом інструменту, млрд грн

Джерело: Міністерство фінансів України

Середньозважена номінальна дохідність за розміщеннями облігацій внутрішньої державної позики **стабільно знижувалася з 16,3% у 2022 році до 13,2% у 2025 році**, чому сприяли **цикл пом'якшення монетарної політики НБУ та покращення макрофінансової стабільності**. У 2025 році середньозважена номінальна дохідність становила 16,0% для облігацій, номінованих у гривні, 4,2% для облігацій у доларах США та 3,2% для облігацій у євро. У реальному вимірі дохідність облігацій, номінованих у гривні, стала позитивною після 2022 року, та збільшилась з -1,7% у 2022 році до 5,7% у 2023 році, 9,5% у 2024 році та 3,3% у 2025 році, оскільки нижча інфляція дозволила Мінфіну поступово знижувати номінальні ставки розміщення, зберігаючи при цьому позитивну реальну дохідність за гривневими інструментами.⁷

Середньозважена номінальна дохідність ОВДП, випущених протягом року, %

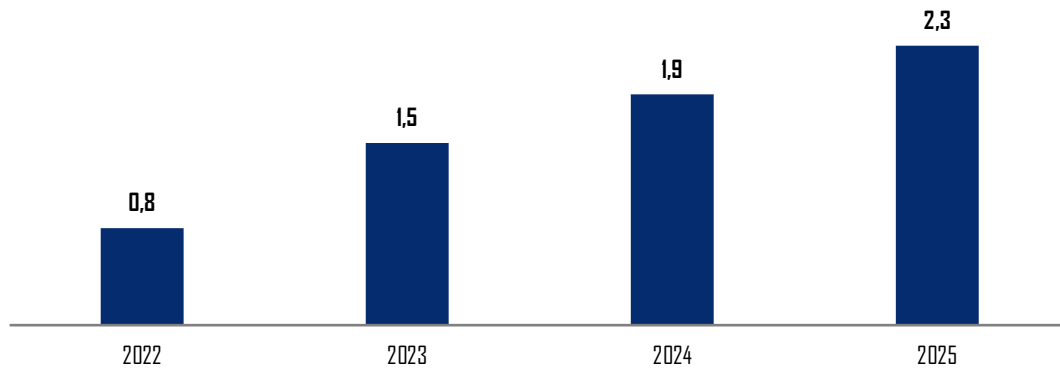

Джерело: Міністерство фінансів України

Середньозважений термін до погашення за розміщеннями облігацій внутрішньої державної позики **послідовно збільшувався з 0,8 року у 2022 році до 2,3 року у 2025 році**, що відображає цілеспрямований перехід Мінфіну до середньострокових інструментів, чому частково сприяло запровадження аукціонів з обміну, спрямованих на подовження строкового профілю внутрішнього боргового портфеля.

⁷ Для розрахунку реальних процентних ставок за облігаціями, номінованими у гривні, використовувалося середньорічне зростання ІСЦ

Середньозважений термін до погашення ОВДП, випущених протягом року, років

Джерело Міністерство фінансів України

3. Прогноз фінансування державного бюджету

3.1 Базові макроекономічні припущення

У 2027–2029 роках макроекономічна динаміка **формуватиметься в умовах збереження високої безпекової та зовнішньої невизначеності**. Тривалість активної фази війни визначатиме темпи відновлення виробництва, інвестиційної активності, стану ринку праці, потреб в імпорті, динаміки експорту, інфляційного тиску та стабільності валютного ринку. Як наслідок, середньострокові боргові показники залишатимуться високочутливими до відхилень від прогнозних припущень.

Базові макроекономічні припущення на 2027–2029 роки					
	2025	2026	2027	2028	2029
	факт очікування ¹		прогноз ²		
Збільшення реального ВВП, %	1.8%	1.6%	4.5%	5.3%	6.7%
Номінальний ВВП, млрд грн	8,931	10,105	11,531	13,131	14,952
Номінальний ВВП, млрд дол США	214	228	245	267	295
Індекс споживчих цін (грудень / грудня), %	8.0%	9.2%	8.9%	6.9%	5.1%
Індекс цін виробників (грудень / грудня), %	8.2%	12.6%	10.3%	9.1%	7.4%
Обмінний курс гривні до долара США					
у середньому за рік	41.7	44.4	47.1	49.1	50.7
на кінець року	42.4	45.8	48.3	50.1	51.5

Джерело: Міністерство фінансів України

Примітка 1 На основі Закону України «Про державний бюджет України на 2026 рік» (зі змінами) та Бюджетної декларації на 2027–2029 роки

Примітка 2 Згідно з Бюджетною декларацією на 2027–2029 роки, схваленою Кабінетом Міністрів України 17 червня 2026 року, базовий сценарій передбачає суттєве покращення безпекової ситуації починаючи з 2027 року. Прогнози ґрунтуються на Прогнозі економічного і соціального розвитку України на 2027–2029 роки, схваленому постановою Кабінету Міністрів України № 695 від 4 червня 2026 року

Валовий внутрішній продукт. Попри поточну безпекову ситуацію, економіка України продовжувала зростати у 2025 році з приростом реального ВВП на рівні 1,8%, а очікуване зростання за базовим сценарієм становить 1,6% у 2026 році.

Низьке економічне зростання залишається одним із ключових ризиків для середньострокових потреб бюджету у фінансуванні. Воно може бути зумовлене тривалішим продовженням активних бойових дій, додатковими руйнуваннями або повільнішим відновленням енергетичної, транспортної та виробничої інфраструктури, дефіцитом робочої сили, пов'язаним з міграцією та мобілізацією, а також скороченням приватних інвестицій.

Зростання реального ВВП прогнозується на рівні 4,5% у 2027 році, 5,3% у 2028 році та 6,7% у 2029 році. Втім, за більш обмеженою траєкторією воєнного часу середньорічне зростання у 2027–2029 роках може становити близько 3,5% порівняно з 5,5% за сприятливіших умов. Це уповільнить відновлення виробництва, рівень зростання споживання та інвестицій, обмежить розширення податкової бази та ускладнить скорочення дефіциту. У номінальному вимірі середній ВВП становитиме 12,7 трлн грн (259 млрд дол. США) проти 13,2 трлн грн (270 млрд дол. США) за сприятливішим сценарієм.

Інвестиції. Інвестиційна активність буде критично важливою для відновлення виробничих потужностей, модернізації інфраструктури та розширення експортного потенціалу. Прогнозується зростання питомої ваги валового нагромадження основного капіталу у ВВП з 26% у 2027 році до 29,2% у 2028 році та до 31,5% у 2029 році.

Втім, якість відновлення залежатиме не лише від співвідношення інвестицій до ВВП, але й від структури інвестицій, участі приватного сектору, доступу до довгострокового фінансування та спрямування капіталу на виробничі, енергоефективні, транспортні та експортоорієнтовані проекти. Тривалі безпекові ризики, висока невизначеність, обмежений доступ до фінансування та повільніше відновлення інфраструктури можуть послабити інвестиційну активність, негативно впливаючи на оновлення капіталу, зростання продуктивності та відновлення експорту.

Інфляція. Інфляція впливатиме на номінальні параметри бюджету, цінові очікування та умови внутрішнього фінансування. У 2025 році приріст ІСЦ (на кінець періоду) становив 8,0%, що нижче за попередній рівень інфляції 2024 року.

Траєкторія дезінфляції залишається чутливою до зовнішніх енергетичних ризиків, зокрема перехід геополітичної напруженості на Близькому Сході у затяжну фазу, ризиків для постачання через Ормузьку протоку та ширшої волатильності на світових ринках нафти. Додатковий тиск може також виникнути внаслідок дефіциту робочої сили, перенесення вищих курсових коливань у ціни та нових шоків пропозиції.

Зовнішня торгівля. Згідно з прогнозними розрахунками, дефіцит товарів і послуг прогнозується на рівні 70,9 млрд дол. США у 2027 році, 74,3 млрд дол. США у 2028 році та 73,7 млрд дол. США у 2029 році.

Це відображає імпортозалежний характер економіки воєнного часу та відбудови. Прогнозується зростання імпорту з 131,3 млрд дол. США у 2027 році до 151,1 млрд дол. США у 2029 році, тоді як експорт збільшиться з 60,4 млрд дол. США до 77,5 млрд дол. США. Очікується, що імпорт зумовлюватиметься потребами оборони, енергетики, транспорту, відбудови, машинобудування, палива та проміжної продукції.

Обмінний курс. Середньорічний обмінний курс прогнозується на рівні 47,1 грн/дол. США у 2027 році, 49,1 грн/дол. США у 2028 році та 50,7 грн/дол. США у 2029 році. Обмінний курс гривні залишатиметься чутливим до умов зовнішнього сектору, міжнародної підтримки, рівня міжнародних резервів та очікувань.

Швидша девальвація може відбутися у разі розширення дефіциту зовнішньої торгівлі, погіршення умов експорту, збереження логістичних обмежень або нових пошкоджень енергетичної та транспортної інфраструктури.

3.2 Джерела фінансування державного бюджету (2025–2029 роки)

Відповідно до Бюджетної декларації на 2027–2029 роки, схваленої Кабінетом Міністрів України 17 червня 2026 року, **потреби державного бюджету у фінансуванні залишатимуться підвищеними** та зростуть до 2 746 млрд грн (61 млрд дол. США) у 2027 році, перш ніж знизитися до 1 702 млрд грн (38 млрд дол. США) у 2029 році.

Ця траєкторія переважно відображає **поступове скорочення первинного дефіциту державного бюджету** з 1 567 млрд грн (33 млрд дол. США) у 2027 році до 162 млрд грн (3 млрд дол. США) у 2029 році. Водночас **платежі з погашення та обслуговування боргу, як очікується, залишатимуться значними** і зростуть до 1 540 млрд грн (30 млрд дол. США) у 2029 році, що переважно відображає погашення внутрішнього боргу, виплати МВФ та ЄС, а також початок погашення єврооблігацій, реструктуризованих у 2024 році.

Державні запозичення залишатимуться ключовим джерелом фінансування бюджету протягом прогнозного періоду, покриваючи майже всю потребу у фінансуванні. Зовнішні запозичення, як очікується, покриватимуть близько 80% загальних потреб у фінансуванні у 2026–2028 роках. Водночас внутрішні запозичення, за прогнозом, забезпечуватимуть стабільне додаткове джерело фінансування в діапазоні від 420 до 566 млрд грн (9–13 млрд дол. США) щорічно у 2026–2029 роках.

До 2029 року частка зовнішніх запозичень, як очікується, знизиться до 67% загальних потреб у фінансуванні, тоді як внутрішні запозичення, за прогнозом, відіграватимуть помітнішу роль у покритті решти потреб у фінансуванні.

У відношенні до ВВП **дефіцит державного бюджету, як очікується, поступово знизиться з 18,3% у 2025 році до 5,5% у 2029 році**, що відображає прогнозовану нормалізацію фіскального балансу у середньостроковій перспективі з огляду на базове припущення про суттєве покращення безпекової ситуації починаючи з 2027 року.

Водночас загальний державний та гарантований державою борг, як очікується, продовжуватиме зростати у 2026–2028 роках, сягнувши 114,2% ВВП у 2028 році, перш ніж знизитися до 108,7% ВВП у 2029 році.

Показники державних запозичень та державного боргу чутливі до змін потреб у фінансуванні протягом 2027–2029 років, а також до змін ключових прогнозних макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України.

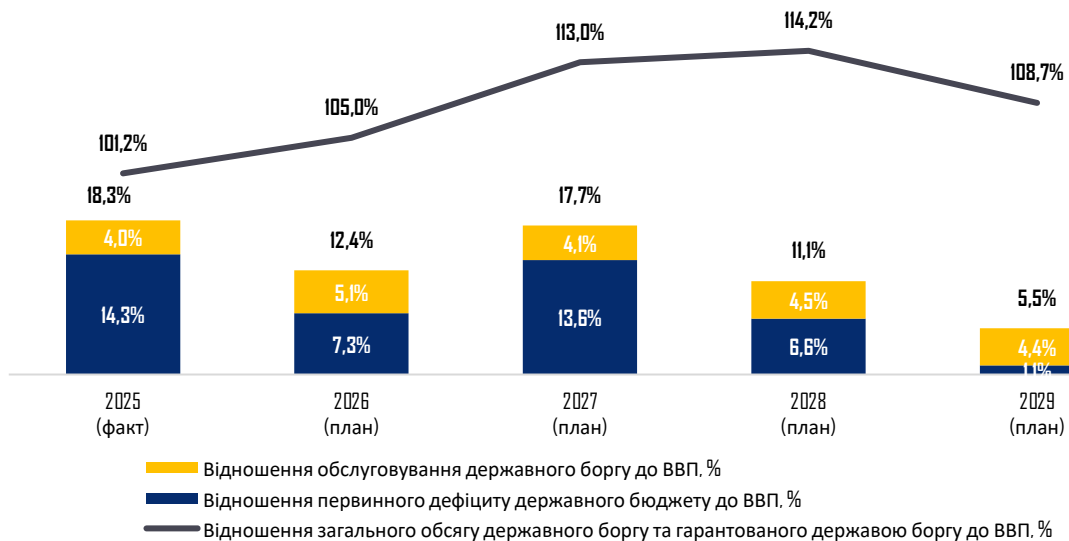
Фінансування державного бюджету у 2025–2029 роках¹

Фінансування державного бюджету у 2025-2029 роках					
	2025	2026	2027	2028	2029
	факт	план	прогноз		
млрд грн					
Потреба у фінансуванні					
Загальна потреба у фінансуванні	2,233	1,908	2,746	2,060	1,702
Первинний дефіцит державного бюджету	1,274	738	1,567	872	162
Обслуговування державного боргу	362	513	474	585	660
Погашення державного боргу	597	657	705	603	880
Джерела фінансування					
Загальне фінансування	2,233	1,908	2,746	2,060	1,702
Державні запозичення	2,257	1,898	2,736	2,058	1,700
Державні внутрішні запозичення	551	420	543	451	566
Державні зовнішні запозичення	1,705	1,479	2,193	1,608	1,134
Надходження від приватизації державного майна та фінансування за активними операціями	(24)	9	9	2	2

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 На основі Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (зі змінами) та Бюджетної декларації на 2027–2029 роки

Дефіцит державного бюджету, державний борг та гарантований державою борг у відсотках до ВВП у 2025–2029 роках^{1,2}

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 На основі Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (зі змінами) та Бюджетної декларації на 2027–2029 роки

Примітка 2 Без вираження кредитів, повернення яких буде здійснюватися за рахунок джерел інших, ніж державний бюджет, зокрема за рахунок доходів, отриманих від заморожених активів Російської Федерації, відповідно до механізму кредитної співпраці з Україною

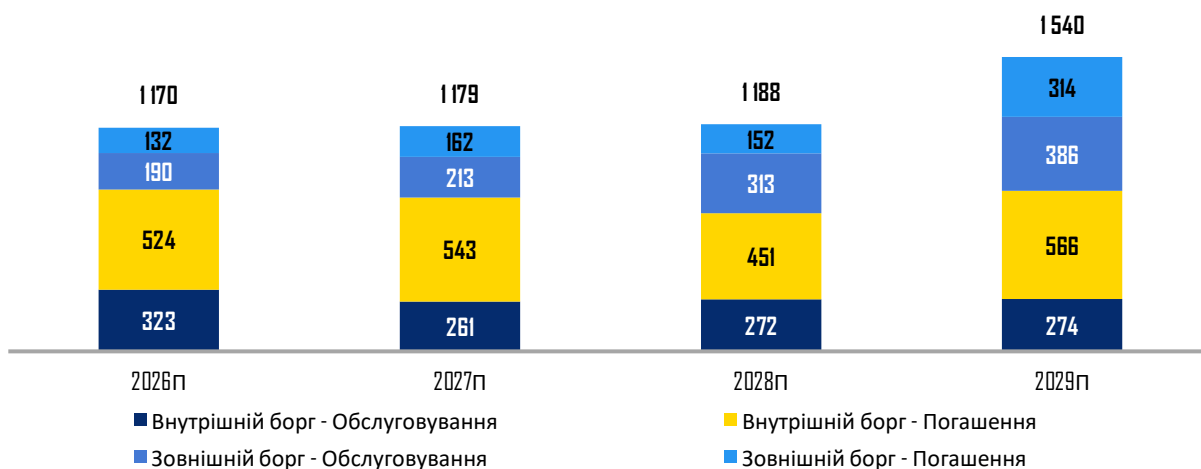
3.3 Платежі за державним боргом (2026–2029 роки)

Прогнозовані зобов'язання України з обслуговування та погашення державного боргу залишаються підвищеними протягом 2026–2029 років, та становлять в середньому 1 269 млрд грн на рік за цей період. Після незначного зростання у 2027 та 2028 роках (1 179 млрд грн та 1 188 млрд грн відповідно) спостерігається різке збільшення обсягів платежів до 1 540 млрд грн у 2029 році, що зумовлено переважно різким збільшенням обсягів погашень зовнішнього боргу (314 млрд грн) та внутрішнього боргу (566 млрд грн).

Поточний графік платежів за державним боргом відображає успішну операцію з реструктуризації єврооблігацій, завершену у серпні 2024 року. Такий **правочин зменшив платежі за такими облігаціями на 93%, що забезпечило**

економію у розмірі 11,4 млрд дол. США протягом 2024–2027 років. Крім того, витрати на погашення та обслуговування боргу до 2033 року буде зменшено приблизно на 77%, що забезпечить загальну економію у розмірі 22,8 млрд дол. США.

Графік платежів за державним боргом України, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України

Платежі за державним боргом у 2026–2029 роках

млрд грн	2026П	2027П	2028П	2029П
Погашення боргу	657	705	603	880
Обслуговування боргу	513	474	585	660
Боргові виплати, всього	1 170	1 179	1 188	1 540
Середній показник (2026-2029)	1 269			
Платежі за державним боргом / ВВП	11,6%	10,2%	9,0%	10,3%
Обслуговування боргу / Доходи загального фонду держбюджету	19,7%	19,0%	20,2%	20,7%

Джерела Міністерство фінансів України, Мінекономіки

Примітка На основі Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» та Бюджетної декларації на 2027–2029 роки

Підтримання збалансованого графіка погашення боргу забезпечується (i) залученням пільгових кредитів з довгими термінами (> 5 років), а також (ii) проведенням операцій з управління боргом. Операції з управління боргом полягають у проактивному рефінансуванні окремих боргових зобов'язань держави (внутрішніх або зовнішніх) до їх кінцевої дати погашення з метою вирівнювання графіка погашення державного боргу, зниження ризику рефінансування, збільшення середньозваженого терміну до погашення та/або зменшення середньої вартості боргу.

4. Заходи та шляхи досягнення цілей управління державним боргом у 2027–2029 роках

Визначено чотири основні цілі управління державним боргом, спрямовані на забезпечення фінансування для України за найнижчою можливою вартістю з одночасним обмеженням ризиків для державного боргового портфеля.

Ціль 1. Залучення довгострокового пільгового фінансування та максимізація частки грантів в офіційній підтримці

Офіційна зовнішня підтримка від ЄС, країн-партнерів та міжнародних фінансових організацій, зокрема МВФ та Світового банку, залишатиметься основним джерелом фінансування дефіциту державного бюджету у 2027–2029 роках. З цієї метою Україна зосередиться на стратегічному діалозі з ЄС та МФО для мобілізації фінансових ресурсів, необхідних для підтримання економічної стійкості та захисту пріоритетних державних видатків. Зокрема, Україна очікує, що ЄС і надалі надаватиме Україні критично важливу фінансову підтримку, яка відповідатиме близько двом третинам потреб у фінансуванні протягом періоду 2027–2029 років.

В умовах воєнного стану пріоритетом залишатиметься залучення зовнішніх запозичень на пільгових умовах та безповоротної фінансової допомоги у формі грантів. Мінфін зосередиться на максимізації грантового компонента для запобігання різкому зростанню номінального боргового навантаження.

Подальша активна взаємодія з країнами G7 буде необхідною для залучення фінансування, забезпеченого доходами від заморожених російських активів, такого як кредити ERA, що допомагає зменшити прямий борговий тиск на державний бюджет.

У межах базового інструменту Ukraine Facility у 2026 році прогнозуються виплати в обсязі близько 9 млрд євро, включно з 7,6 млрд євро кредитів та 1,5 млрд євро грантів, з яких 2,8 млрд євро вже було надано станом на середину червня 2026 року. Крім того, у 2026 році Україна, як очікується, отримає 13,5 млрд євро в межах Кредиту на підтримку України, включно з 8,35 млрд євро за інструментом Ukraine Facility та 5,15 млрд євро за програмою макрофінансової допомоги ЄС.

У 2027 році очікуються надходження коштів в межах Позики на підтримку України (Ukraine Support Loan), а також залучення коштів в сумі 2,5 млрд євро за інструментом Ukraine Facility.

Довідково

Ukraine Facility

Європейська Комісія створила спеціальний інструмент для підтримки відновлення та макрофінансової стабільності України. Інструмент для підтримки відновлення, відбудови та модернізації України має досягти 50 млрд євро протягом 2024–2027 років як у вигляді грантів, так і у вигляді кредитів. Гранти буде мобілізовано через спеціальний інструмент, запропонований у контексті середньострокового перегляду Багаторічної фінансової програми (MFF). Кредити буде гарантовано за рахунок вільного залишку коштів.

Програма базується на трьох компонентах:

Компонент I: Комісія надаватиме підтримку Україні у формі грантів та кредитів. Перший компонент має на меті забезпечити стабільне та передбачуване фінансування, особливо для підтримки державного бюджету. Щоб скористатися цією підтримкою, Уряд має підготувати План України. План має включати структурні реформи, необхідні для інтеграції в ЄС.

Загалом у рамках цього компонента ЄС планує надати 5,27 млрд євро у вигляді грантів та 33,0 млрд євро у вигляді кредитів протягом 2024–2027 років.

Компонент II: Спеціальна інвестиційна програма для України буде спрямована на залучення та мобілізацію державних і приватних інвестицій з метою підтримки реалізації Плану.

Очікується, що цей компонент допоможе мобілізувати 2,0 млрд євро грантових коштів щороку з 2024 по 2027 рік.

Компонент III: Технічна допомога та інші допоміжні заходи надаватимуться для сприяння реалізації Плану, включаючи мобілізацію експертного досвіду з питань реформ, підтримку муніципалітетів, громадянського суспільства та інші форми двосторонньої допомоги. Традиційно цей вид допомоги доступний лише для країн, що готуються до вступу в ЄС. Субсидування процентних ставок за кредитами також покриватиметься за рахунок цього компонента.

У рамках цього компонента ЄС планує надати 2,5 млрд євро грантів протягом 2024–2027 років, з яких 0,5 млрд євро буде спрямовано на адміністративну підтримку.

Позика на підтримку України (Ukraine Support Loan)

У грудні 2025 року Європейська Рада погодилася надати 90 млрд євро на підтримку бюджетних та військових потреб України протягом наступних двох років, підтвердивши непохитну відданість ЄС підтримці України.

Це фінансове зобов'язання перед Україною на 2026 та 2027 роки становить 90 млрд євро.

Запропонована підтримка структурована у два компоненти:

- 60 млрд євро буде спрямовано на військову допомогу
- 30 млрд євро буде надано як загальна бюджетна підтримка

Відповідні ресурси фінансуватимуться за рахунок спільних запозичень ЄС на ринках капіталу та гарантуватимуться резервом довгострокового бюджету ЄС. Витрати на обслуговування боргу покриватимуться з річних бюджетів ЄС. Погашення основної суми кредиту Україною відбуватиметься після отримання Україною репарацій від росії.

Кредитор	Доступні інструменти (не вичерпно)
Світовий банк	• Позики на Політику Розвитку • Інші інструменти фінансування бюджету
ЄІБ / ЄБРР / БРРЕ / JICA / KfW	• Проектні кредити
МВФ	• Кредит у межах програми співпраці EFF на покриття пріоритетних бюджетних потреб
Європейський Союз, включно з позиками, забезпеченими доходами від заморожених російських активів	• Позика на підтримку України (Ukraine Support Loan) • Позики в межах програми Ukraine Facility • Макрофінансова допомога в межах Механізму кредитної співпраці з Україною (ULCM) • Інші доступні інструменти
Двосторонні позики, включно з позиками, забезпеченими доходами від заморожених російських активів	• Двостороннє фінансування від країн-партнерів, включно з допомогою в межах ULCM • Інші доступні інструменти
Комерційні / напівпільгові позики	• Позики від національних банків розвитку • Комерційні запозичення

Ціль 2. Сприяння розвитку внутрішнього ринку капіталу

Розвиток ліквідного внутрішнього ринку капіталу є фундаментальною передумовою для зміцнення фінансової безпеки та суверенітету України. Ефективний внутрішній ринок державних запозичень дозволяє Україні фінансувати критичні видатки державного бюджету за рахунок внутрішніх ресурсів, суттєво зменшуючи залежність від зовнішньої підтримки та мінімізуючи валютні ризики шляхом залучення коштів у національній валюті. Ринкові боргові інструменти також забезпечують неінфляційну альтернативу монетарному фінансуванню дефіциту, підтримують стабільність фінансової системи, пропонуючи надійні інвестиційні інструменти для банків, бізнесу та фізичних осіб, а також формують важливу внутрішню базу фінансування для масштабних проєктів післявоєнного відновлення.

Україна й надалі зосереджуватиметься на розвитку внутрішнього ринку капіталу відповідно до її курсу на поглиблення співпраці з ЄС. Ключові заходи включають:

1. Посилення ролі ринкових аукціонів та уникнення монетарного фінансування

Закріплення практики нульового фінансування дефіциту бюджету шляхом викупу ОВДП Національним банком, повністю відповідає структурним маякам нової програми МВФ.

Мінфін планує розміщувати ОВДП в обсягах, необхідних для покриття потреб з погашення внутрішнього боргу. У разі виникнення додаткових потреб у запозиченнях, зокрема для покриття видатків сектору безпеки і оборони, обсяг розміщення ОВДП, як очікується, зросте. Ця стратегія допоможе Україні й надалі уникати монетарного фінансування.

Розміщення бенчмарк-ОВДП, які банки можуть використовувати для виконання обов'язкових резервних вимог, продовжуватиметься. Це стимулюватиме первинний попит з боку банківського сектору, водночас підтримуючи неемісійне фінансування державного бюджету. Банкам дозволено зараховувати визначений перелік бенчмарк-ОВДП для покриття до 60% їх обов'язкових резервів.⁸

2. Розширення та диверсифікація бази інвесторів

Збільшення частки нерезидентів.

Наразі частка нерезидентів знизилася з 1,2% у 2024 році до 0,8% у 2025 році через валютні обмеження НБУ. Поступове скасування валютних обмежень, запроваджених постановою НБУ № 18 від 24 лютого 2022 року «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану», створить сприятливі умови для залучення нерезидентів та повернення іноземного капіталу в Україну.

Стимулювання попиту роздрібних інвесторів. Співпраця з Міністерством цифрової трансформації продовжуватиметься з метою розширення переліку облігацій, доступних у мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія). ОВДП й надалі популяризуватиметься серед фізичних осіб як альтернатива банківським депозитам, чому сприятимуть збереження нульової ставки податку на доходи фізичних осіб та військового збору з доходу за ОВДП відповідно до Податкового кодексу, відсутність комісій за придбання та депозитарне обслуговування військових облігацій, а також подальший розвиток мобільних банківських додатків, що дають можливість прямого придбання ОВДП.

3. Проведення активних операцій з ОВДП

Україна продовжуватиме проводити аукціони з обміну ОВДП, спрямовані на вирівнювання графіка погашення. Завдяки активним операціям з управління державним боргом аукціони з обміну також допомагатимуть запобігати відпливу ліквідності, необхідної для фінансування інших пріоритетних державних видатків, зокрема

⁸ Рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш «Про формування та зберігання обов'язкових резервів» зі змінами

сектору безпеки і оборони. Це зменшить короткостроковий тиск на державний бюджет, подовжить середній термін погашення боргу та підтримає ліквідність на ринку внутрішніх державних цінних паперів.

Мінфін також має можливість провести правочин з облігаціями, які у власності НБУ шляхом їх обміну на нові ОВДП на умовах, погоджених з Національним банком України. Зокрема, з метою зменшення процентного ризику доцільним може бути перегляд умов облігацій прив'язаних до індексу споживчих цін та облікової ставки НБУ, якщо це дозволить зменшити прогнозні процентні виплати та забезпечить більш рівномірний розподіл платежів після 2035 року.

Ціль 3. Оптимізація структури державного боргу

Оптимізація структури державного боргу є передумовою поступового відновлення боргової стійкості та включає стратегічний перегляд і коригування ключових параметрів, таких як терміни, валюта, процентні ставки боргових зобов'язань, що забезпечуватиме зменшення загального фінансового навантаження та зниження ризиків.

Термін погашення кредитів. Під час вибору фінансових умов зовнішніх кредитів, наданих міжнародними донорами, перевага надаватиметься інструментам з терміном погашення 20–30 років та пільговим періодом 5–10 років. Під час підготовки календаря аукціонів з розміщення ОВДП Мінфін уникатиме випуску короткострокових облігацій з терміном погашення до одного року. Такі календарі готуватимуться з урахуванням оцінки попиту за результатами консультацій з первинними дилерами.

Регулярні аукціони з розміщення 2–4-річних облігацій сприятимуть побудові надійної безризикової кривої дохідності, що слугуватиме орієнтиром для корпоративного та муніципального секторів України.

Валюта кредитів. Мінфін прагне збільшити частку боргу, номінованого в національній валюті. Втім, наразі це обмежено триваючою війною, підвищеними потребами у фінансуванні та наданням переваги довгостроковому зовнішньому пільговому фінансуванню. Водночас Мінфін поступово мінімізуватиме розміщення ОВДП, номінованих в іноземній валюті, з метою повного припинення цієї практики у середньостроковій перспективі. Збільшення частки боргу в національній валюті допоможе стримувати зростання витрат за державним боргом, пов'язане з девальвацією національної валюти.

Станом на кінець 2025 року частка боргу номінованого в євро зросла до 45% від загального обсягу державного боргу у порівнянні з 33% на початок року, відповідно зростає потенційний обсяг платежів з погашення та обслуговування в євро. Продовження тенденції до залучення нового фінансування в євро призведе до необхідності мінімізації курсового ризику шляхом концентрації на запозиченнях в євро з метою рефінансування вже залучених кредитів та забезпечення наявності валютної ліквідності для обслуговування боргу в євро. Крім цього, з метою уніфікації підходу до управління курсовим ризиком доцільно проаналізувати можливість конвертації частини запозичень здійснених в інших валютах.

Тип процентної ставки. Вибір між фіксованими та плаваючими процентними ставками передбачає компроміс між мінімізацією вартості та ризиком рефінансування. Багато двосторонніх та багатосторонніх кредиторів пропонують можливість зміни типу процентної ставки за наявними кредитами.

Мінфін планує, у разі доцільності, з врахуванням ринкових умов використовувати можливість фіксації ставки та конвертації валюти кредитних договорів для досягнення цілей Стратегії.

Індикатори оцінки стійкості боргу

Показник (одиниця вимірювання)	Базове значення (2025)	2026	2027	2028	2029
Середньозважений термін до погашення державного боргу, років	13.4	≥12	≥12	≥12	≥12
Середньозважена вартість державного боргу	4.6%	≤5.0%	≤5.0%	≤5.0%	≤5.0%

Ціль 4. Підтримання ефективної комунікації з інвесторами

Стратегія взаємодії з суверенними інвесторами (IR) України ґрунтується на конкретних інституційних досягненнях, зокрема створенні спеціалізованої функції IR у складі Мінфіну, запуску двомовного вебсайту IR, регулярних конференц-дзвінках та зустрічах з інвесторами, а також своєчасній публікації боргових та макроекономічних даних. Ці засади дозволяють Україні перейти від створення базової інфраструктури IR до підвищення якості взаємодії з інвесторами, розширення та диверсифікації бази інвесторів, а також сприяння поступовому відновленню кредитного рейтингу України та доступу до ринків капіталу в післявоєнний період.

Функція взаємодії з суверенними інвесторами слугує ключовим каналом для підтримання прозорості, послідовної та проактивної комунікації з інвесторами, кредиторами та учасниками ринку. Її роль виходить за межі розкриття інформації та полягає у зміцненні довіри інвесторів шляхом чіткого інформування про макроекономічну політику України, прогрес реформ, фінансові події та стратегію управління боргом. Розвиваючи міцніші відносини з наявними та потенційними інвесторами, функція IR має на меті поглибити розуміння ринком економічної траєкторії України, водночас забезпечуючи готовність країни до поетапного повернення на міжнародні ринки капіталу, щойно економічні, безпекові та ринкові умови стануть сприятливими.

Стратегічною метою взаємодії з суверенними інвесторами є виведення України в число лідерів у сфері відносин з інвесторами на суверенному рівні шляхом досягнення до 2029 року місця в першій п'ятірці рейтингу Інституту міжнародних фінансів (IIF) з оцінки відносин з інвесторами на суверенному рівні.

Уся діяльність у сфері IR керується чотирма основними принципами:

Прозорість

Проактивне оприлюднення всієї суттєвої інформації щодо управління боргом та макроекономічних показників, для забезпечення рівного доступу до інформації для всіх учасників ринку

Доступність

Забезпечення ідентифікованості, оперативності та доступності працівників IR для інвесторів, а також надання можливостей для прямої взаємодії з вищими посадовими особами уряду, коли це доречно

Передбачуваність

Дотримання оголошених графіків публікацій та підтримання послідовної комунікаційної практики за різних ринкових умов і політичних циклів

Точність

Підтримання високих стандартів якості даних і процедур внутрішньої перевірки; узгодження публікацій зі стандартами SDDS та методологією GFSM MBF; оперативне та прозоре виправлення будь-яких помилок

Основні заходи у сфері IR включають:

- забезпечення своєчасного оновлення вебсайту IR та регулярної публікації даних з управління боргом, фінансових та макроекономічних даних;
- організацію конференц-дзвінків з інвесторами, двосторонніх зустрічей, неділових роад-шоу та участі в міжнародних заходах для інвесторів;
- систематичний збір та аналіз відгуків інвесторів та ринкової інформації;
- підготовку та поширення регулярних звітів інвесторів, що містять ключові макроекономічні показники, фінансові події, боргову статистику та оновлення щодо реформ;
- підготовку та публікацію презентацій для інвесторів і тематичних матеріалів;
- ведення, сегментацію та розширення бази контактів інвесторів;
- підтримання присутності Мінфіну на платформах Bloomberg та Refinitiv/LSEG і забезпечення точного та оперативного відображення інформації про суверенні боргові інструменти України та публікації IR у системах ринкових даних.

5. Моніторинг, оцінка та звітування результатів реалізації провадження Стратегії

Моніторинг та оцінка результатів реалізації Стратегії здійснюються щорічно шляхом проведення аналізу:

- розроблення та оновлення річного внутрішнього плану державних запозичень;
- виконання завдань та заходів Стратегії;
- відповідності стратегії управління зовнішнім боргом України в межах чинної програми МВФ за Механізмом розширеного фінансування (EFF), включно із зобов'язанням забезпечити боргову стійкість.

За результатами проведеного моніторингу Мінфін готує звіт про управління державним боргом та гарантованим державою боргом і публікує його на офіційному вебсайті.

Додаток. Огляд місцевого боргу та гарантованого Автономною республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу

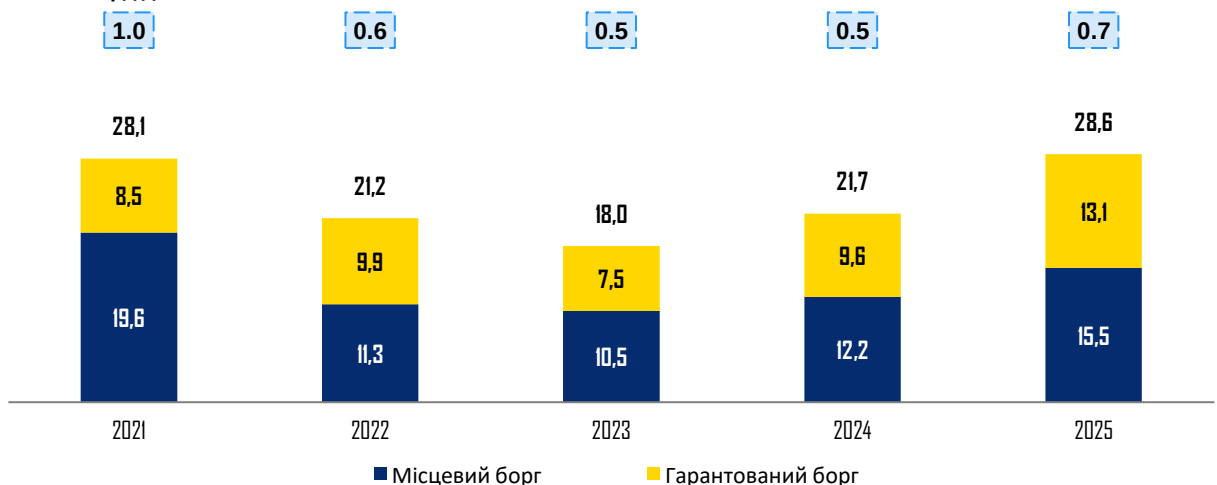
Місцеві запозичення використовуються органами місцевого самоврядування у період воєнного стану як інструмент фінансування місцевих бюджетів та спрямовуються на проекти, пов'язані з відновленням пошкодженого житла, будівництвом укриттів, утриманням критичної місцевої інфраструктури та впровадженням заходів з енергоефективності. Цій ролі сприяли нещодавні оновлення нормативної бази щодо здійснення місцевих запозичень, зокрема внесені зміни до Бюджетного кодексу України та затверджені методичні рекомендації Мінфіну, що розширили доступ до місцевих запозичень та підвищили інституційну спроможність органів місцевого самоврядування залучати кредитні ресурси.

Обсяг місцевого боргу та гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу (далі – гарантований борг) зріс до 28,6 млрд грн (0,7 млрд дол. США) у 2025 році, що обумовлено широким використанням кредитних ресурсів для реалізації проектів з відновлення критичної інфраструктури та забезпеченням енергетичної незалежності. При цьому ризики, пов'язані із здійсненням місцевих запозичень та наданням місцевих гарантій, залишаються обмеженими нормами бюджетного законодавства:

- 1) Держава не несе відповідальності за борговими зобов'язаннями органів місцевого самоврядування.
- 2) Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого боргу не може перевищувати 200% середньорічного обсягу доходів загального фонду відповідного місцевого бюджету за попередні три роки без урахування податку на доходи фізичних осіб та міжбюджетних трансфертів.
- 3) Витрати на обслуговування місцевого боргу обмежені 10% видатків загального фонду місцевого бюджету.
- 4) Органи місцевого самоврядування зобов'язані передбачати в бюджетах кошти на виконання гарантійних зобов'язань протягом усього періоду дії гарантії: 100% у разі настання гарантійного випадку та щонайменше 50% в інших випадках.

Місцевий борг та гарантований борг, млрд грн

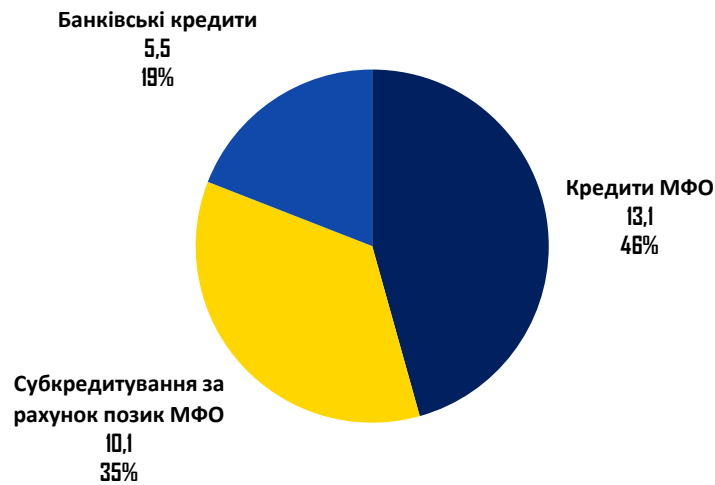
Всього, млрд дол. США

Джерело: Міністерство фінансів України

Органи місцевого самоврядування залучають кредитні кошти як в українських банках, так і в міжнародних фінансових організаціях. Зокрема, у 2022–2024 роках залучені Львівською, Дніпровською та Харківською міськими радами від ЄБРР кредити у сумі по 25 млн євро для підтримки місцевої критичної інфраструктури, пов'язаної із наданням послуг з централізованого теплопостачання, водопостачанням, громадського транспорту тощо. У 2026 році ЄБРР також оголосив про кредит у розмірі 150 млн євро місту Києву на проекти розвитку.

Місцевий та гарантований борг за типом кредитора станом на кінець 2025 року, млрд грн

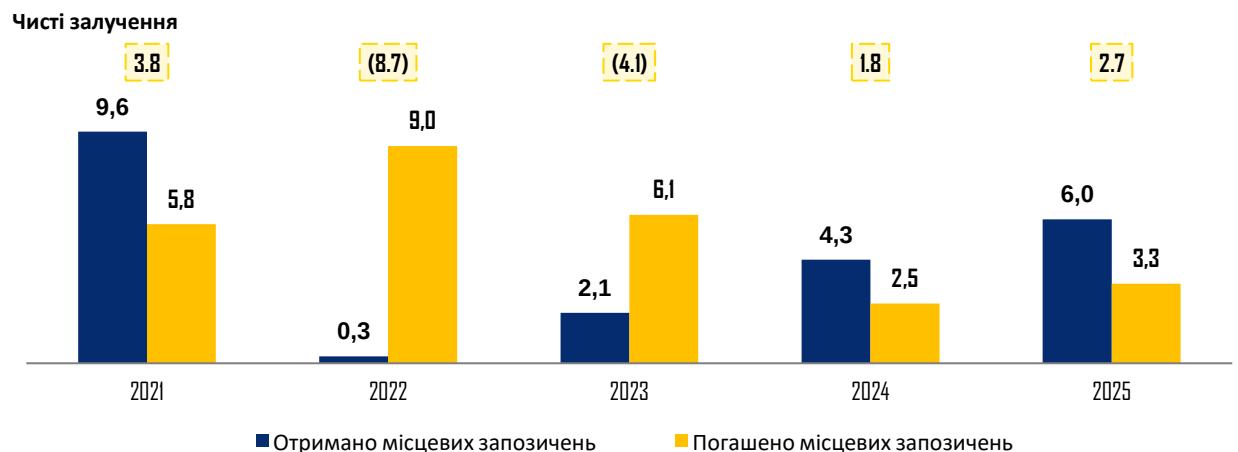

Джерело Міністерство фінансів України

У 2025 році обсяг залучених місцевих запозичень до місцевих бюджетів становив 6,0 млрд грн та збільшився у 20 разів у порівнянні з таким показником у 2022 році, але ще не досяг рівня показника 2021 року.

Погашення місцевого боргу здійснюється з врахуванням умов кредитування та графіків здійснення платежів за договорами кредитів. Так, у 2025 році витрати на погашення місцевого боргу склали 3,3 млрд грн, що на 32% більше показника 2024 року.

Позики, залучені до місцевих бюджетів, та погашення місцевого боргу, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 9 вересня 2026 р. № 1122

Київ

Про затвердження Порядку встановлення максимальних меж залишків діючих речовин, що входять до складу ветеринарних лікарських засобів

Відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України “Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин” Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Порядок встановлення максимальних меж залишків діючих речовин, що входять до складу ветеринарних лікарських засобів, що додається.

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 9 вересня 2026 р. № 1122

ПОРЯДОК

встановлення максимальних меж залишків діючих речовин,
що входять до складу ветеринарних лікарських засобів

1. Цей Порядок визначає процедури встановлення максимальних концентрацій залишків фармакологічних діючих речовин, що можуть бути дозволені у харчових продуктах тваринного походження (далі — максимальні межі залишків діючих речовин).

2. Дія цього Порядку не поширюється на активні компоненти біологічного походження, призначені для формування активного чи пасивного імунітету або діагностики стану імунітету, що використовуються в імунобіологічних ветеринарних лікарських засобах, а також на речовини ненавмисно додані до харчових продуктів, які присутні в таких харчових продуктах в результаті процесу виробництва.

3. Положення цього Порядку застосовуються з урахуванням вимог законодавства щодо заборони використання речовин, що мають гормональну чи тиреостатичну дію, та бета-агоністів серед тварин, призначених для виробництва харчових продуктів.

4. У цьому Порядку термін “уповноважена установа” означає державну наукову установу, підприємство або організацію, що належить до системи Держпродспоживслужби та уповноважена Держпродспоживслужбою на виконання відповідних функцій.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин”.

5. Максимальні межі залишків діючих речовин повинні бути встановлені для фармакологічних діючих речовин, які використовуються або призначені для використання у ветеринарних лікарських засобах для тварин, призначених для виробництва харчових продуктів, до державної реєстрації відповідних ветеринарних лікарських засобів.

6. Перелік діючих речовин, їх класифікація та максимальні межі залишків діючих речовин у харчових продуктах тваринного походження затверджуються Мінагрополітики.

7. Висновок уповноваженої установи щодо встановлення максимальної межі залишків діючої речовини, що входить до складу ветеринарного лікарського засобу, у харчових продуктах тваринного походження (далі — висновок уповноваженої установи) надається на запит Держпродспоживслужби або на клопотання особи, яка має намір звернутися із заявою про державну реєстрацію ветеринарного лікарського засобу.

Висновок уповноваженої установи оприлюднюється на її офіційному веб-сайті протягом 10 робочих днів з дати його прийняття з урахуванням вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

8. Клопотання особи, яка має намір звернутися із заявою про державну реєстрацію ветеринарного лікарського засобу, зазначене у пункті 7 цього Порядку, оформлюється у вигляді заяви про встановлення максимальних меж залишків діючих речовин, що входять до складу ветеринарних лікарських засобів для тварин, призначених для виробництва харчових продуктів (далі — заява), за формою згідно з додатком. Заява подається до уповноваженої установи в паперовій або електронній формі. На заяву в електронній формі накладається кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису відповідно до вимог законодавства у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг.

9. У разі коли заяву подано з порушенням встановлених законодавством вимог, уповноважена установа приймає рішення про залишення заяви без руху. Письмове повідомлення про залишення заяви без руху надсилається заявнику протягом трьох робочих днів з дати отримання заяви уповноваженою установою.

У повідомленні про залишення заяви без руху зазначаються виявлені недоліки з посиланням на порушені вимоги законодавства, спосіб та строк усунення недоліків, а також способи, порядок та строки оскарження рішення про залишення заяви без руху.

Необґрунтоване залишення заяви без руху не допускається.

У разі усунення виявлених недоліків у строк, встановлений у повідомленні про залишення заяви без руху, заява вважається поданою в день її первинного подання. При цьому строк розгляду заяви продовжується на строк залишення заяви без руху.

Не допускається повторне залишення без руху заяви, в якій усунуто виявлені недоліки, зазначені в повідомленні про залишення заяви без руху.

У разі коли виявлені недоліки, зазначені у повідомленні про залишення заяви без руху, не усунуто протягом встановленого строку, заява вважається недійсною.

10. Висновок уповноваженої установи повинен включати в себе оцінку ризиків та рекомендації щодо управління ризиками, спрямовані на забезпечення високого рівня захисту здоров'я людини. Висновок уповноваженої установи повинен також враховувати необхідність запобігання негативному впливу на здоров'я людини, здоров'я тварин та благополуччя тварин, спричиненому недоступністю (відсутністю) відповідних ветеринарних лікарських засобів.

11. З метою забезпечення доступності зареєстрованих ветеринарних лікарських засобів для лікування захворювань, що вражають тварин, призначених для виробництва харчових продуктів, уповноважена установа, забезпечуючи високий рівень захисту здоров'я людини, під час проведення наукової оцінки ризиків та розроблення рекомендацій щодо управління ризиками повинна розглянути питання щодо можливості використання максимальних меж залишків, встановлених для фармакологічної діючої речовини в певному харчовому продукті, для іншого харчового продукту, отриманого з того ж виду тварин, або максимальних меж залишків, встановлених для фармакологічної діючої речовини в одному або кількох видах тварин, для інших видів тварин.

12. Наукова оцінка ризику повинна враховувати метаболізм і виведення фармакологічних діючих речовин у відповідних видів тварин, тип і кількість залишків, що можуть потрапляти в організм людини протягом усього життя без помітного ризику для здоров'я, виражені через показник допустимого добового споживання.

13. Наукова оцінка ризиків повинна включати в себе аналіз:

1) типу і кількості залишків, які вважаються такими, що не становлять загрози для здоров'я людини;

2) ризику токсикологічного, фармакологічного або мікробіологічного впливу на людину;

3) залишків, що містяться в харчових продуктах рослинного походження або потрапляють з навколишнього природного середовища.

14. У разі коли неможливо оцінити метаболізм та виведення речовини, наукова оцінка ризиків може враховувати дані моніторингу або дані про зовнішній вплив.

15. Рекомендації щодо управління ризиками повинні ґрунтуватися на результатах наукової оцінки ризиків, проведеної відповідно до пунктів 12—14 цього Порядку, та включати в себе оцінку:

доступності інших речовин для лікування відповідних видів тварин або необхідності в речовині, що пройшла оцінку з метою недопущення невинуватених страждань тварин та/або забезпечення безпеки осіб, які здійснюють їх лікування;

інших факторів, таких як технологічні аспекти виробництва харчових продуктів і кормів, можливість контролю, умови використання і застосування речовин у ветеринарних лікарських засобах, належної практики використання ветеринарних лікарських засобів і біоцидних продуктів, а також ймовірності їх неправильного або незаконного використання;

необхідності встановлення максимальної межі залишків або тимчасової максимальної межі залишків для діючої речовини у ветеринарних лікарських засобах, рівня цієї максимальної межі залишків діючих речовин та за потреби будь-які умови чи обмеження щодо використання зазначеної речовини;

недостатності наданих даних для визначення безпечної межі, неможливості надання остаточного висновку про вплив на здоров'я людини залишків діючої речовини через брак наукової інформації, внаслідок чого неможливо рекомендувати максимальну межу залишків діючої речовини.

16. Висновок уповноваженої установи надається протягом 210 днів з дати отримання уповноваженою установою заяви.

17. У разі недостатності інформації для надання висновку уповноваженої установи вона може надіслати заявнику запит про надання додаткової інформації щодо діючої речовини в електронній формі на його адресу електронної пошти або в паперовій формі на його поштову адресу.

У разі надіслання запиту уповноваженої установи про надання додаткової інформації щодо діючої речовини перебіг строку, визначеного у пункті 16 цього Порядку, зупиняється до отримання інформації на запит.

18. Висновок уповноваженої установи за вибором заявника надсилається в електронній формі на адресу електронної пошти або в паперовій формі на поштову адресу Держпродспоживслужби та заявника до закінчення строку, визначеного у пункті 16 цього Порядку.

19. Протягом 15 днів з дати отримання висновку уповноваженої установи заявник може надіслати в електронній формі на адресу електронної пошти або в паперовій формі на поштову адресу до уповноваженої установи письмове повідомлення про намір подати заяву про перегляд висновку уповноваженої установи. Заява про перегляд висновку уповноваженої установи може бути надіслана до уповноваженої установи протягом 60 днів з дати отримання заявником висновку уповноваженої установи.

Заява про перегляд висновку уповноваженої установи повинна містити детальне обґрунтування необхідності здійснення такого перегляду із зазначенням істотних обставин (умов), що можуть вплинути на висновок уповноваженої установи.

Заява про перегляд висновку уповноваженої установи не підлягає розгляду у випадках, передбачених статтею 45 Закону України "Про адміністративну процедуру".

20. Протягом 60 днів з дня отримання заяви про перегляд висновку уповноваженої установи така заява підлягає розгляду уповноваженою установою, за результатами якого приймається остаточний висновок уповноваженої установи, яким може бути змінений або залишений без змін

раніше наданий висновок уповноваженої установи. Остаточний висновок уповноваженої установи повинен бути належним чином обґрунтований (із зазначенням підстав його прийняття).

21. Протягом 15 днів з дати прийняття остаточного висновку уповноваженої установи такий висновок надсилається в електронній формі на адресу електронної пошти або в паперовій формі на поштову адресу Держпродспоживслужби та заявника.

Рішення, дії чи бездіяльність, пов'язані з наданням висновку уповноваженої установи та/або його переглядом, можуть бути оскаржені в адміністративному порядку відповідно до Закону України “Про адміністративну процедуру” та/або до адміністративного суду.

22. Держпродспоживслужба може звернутися до уповноваженої установи із запитом про надання висновку уповноваженої установи в таких випадках:

1) якщо в Україні не було подано жодної заяви відповідно до вимог пункту 8 цього Порядку щодо встановлення максимальних меж залишків діючої речовини стосовно певного харчового продукту або виду тварин, а діюча речовина дозволена для використання у ветеринарному лікарському засобі в третій країні;

2) якщо діюча речовина входить до складу лікарського засобу, що відповідно до Закону України “Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин” може використовуватися для лікування тварин, і не було подано жодної заяви відповідно до вимог пункту 8 цього Порядку щодо встановлення максимальних меж залишків діючої речовини стосовно певного харчового продукту або виду тварин.

У випадку, зазначеному у підпункті 2 цього пункту, якщо йдеться про малопоширені види тварин або незначне використання діючої речовини, відповідний запит може бути подано будь-якою заінтересованою особою.

До висновків уповноваженої установи, підготовлених відповідно до цього пункту, застосовуються вимоги пунктів 10—15 цього Порядку.

Запит про надання висновку уповноваженої установи, поданий відповідно до цього пункту, складається за формою згідно з додатком.

23. Висновок уповноваженої установи надається протягом 210 днів з дати отримання уповноваженою установою відповідного запиту Держпродспоживслужби або заінтересованої особи відповідно до пункту 22 цього Порядку. У разі надіслання запиту уповноваженої установи про надання додаткової інформації щодо діючої речовини перебіг цього строку зупиняється до отримання інформації на запит.

24. Протягом 15 днів з дати прийняття висновку уповноваженої установи такий висновок надсилається в електронній формі на адресу електронної пошти або в паперовій формі на поштову адресу

Держпродспоживслужби та заінтересованої особи, яка подала запит про надання висновку уповноваженої установи відповідно до пункту 22 цього Порядку. Висновок уповноваженої установи повинен бути належним чином обґрунтований (із зазначенням підстав його прийняття).

25. Якщо в результаті отримання нової інформації про діючі речовини, щодо яких вже надано висновок уповноваженої установи, Держпродспоживслужба або заявник, зазначений у пункті 8 цього Порядку, вважають, що є необхідність у перегляді висновку уповноваженої установи з метою захисту здоров'я людини або здоров'я тварин, вони можуть звернутися до уповноваженої установи із запитом (заявою) про перегляд висновку уповноваженої установи. У такому разі запит (заява) про перегляд висновку уповноваженої установи повинен бути обґрунтованим та супроводжуватися відповідною інформацією, яка пояснює суть звернення. У разі подання такого запиту (заяви) застосовуються положення пунктів 16—21, 23, 24 цього Порядку.

Якщо відповідно до цього Порядку встановлено максимальну межу залишків діючої речовини для певних харчових продуктів або видів тварин, дозволяється подавати заяви та запити відповідно до пунктів 8 і 22 цього Порядку для встановлення максимальної межі залишків такої діючої речовини для інших харчових продуктів або видів тварин.

26. У разі термінової необхідності здійснення державної реєстрації ветеринарного лікарського засобу з причин, пов'язаних із захистом громадського здоров'я або здоров'я чи благополуччя тварин, Держпродспоживслужба або особа, зазначена у пункті 8 цього Порядку, може звернутися до уповноваженої установи із запитом (заявою) про проведення оцінки максимальної межі залишків діючої речовини, що міститься у відповідному ветеринарному лікарському засобі, у прискореному порядку.

Запит (заява) про надання висновку уповноваженої установи, поданий відповідно до цього пункту, складається за формою згідно з додатком. До заяви в довільній формі додається детальне обґрунтування із зазначенням істотних обставин (умов) необхідності застосування прискореного порядку проведення оцінки максимальної межі залишків діючої речовини, що міститься у відповідному ветеринарному лікарському засобі.

До висновків уповноваженої установи, підготовлених відповідно до цього пункту, застосовуються вимоги пунктів 10—15 цього Порядку.

27. У разі проведення оцінки максимальних меж залишків діючих речовин у прискореному порядку висновок уповноваженої установи надається протягом 120 днів з дати отримання відповідного запиту (заяви).

28. З метою забезпечення здійснення державного контролю харчових продуктів тваринного походження, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України або розміщуються на ринку в Україні, відповідно до

Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я тварин та благополуччя тварин” Мінагрополітики може встановити контрольні значення для залишків діючих речовин, для яких максимальні межі залишків не встановлено відповідно до цього Порядку (далі — контрольні значення залишків) та які не підлягають класифікації відповідно до законодавства про ветеринарну медицину.

29. Контрольні значення залишків підлягають регулярному перегляду з урахуванням нових наукових даних щодо безпечності харчових продуктів, результатів розслідувань та аналітичних випробувань, зазначених у пунктах 35, 36 цього Порядку, а також технологічного прогресу.

30. Контрольні значення залишків, що встановлюються відповідно до законодавства про ветеринарну медицину, повинні базуватися на вмісті аналіту у зразках, що може бути виявлений та підтверджений уповноваженими лабораторіями за допомогою аналітичного методу, валідованого відповідно до встановлених вимог. Контрольні значення залишків повинні враховувати найнижчу концентрацію залишків діючих речовин, яку можна кількісно визначити за допомогою аналітичного методу, валідованого відповідно до встановлених вимог. Інформаційно-консультаційна підтримка Держпродспоживслужби щодо застосування аналітичних методів покладається на відповідні референс-лабораторії.

31. У разі наявності обґрунтованих підстав, що зазначаються в запиті, Держпродспоживслужба звертається до уповноваженої установи із запитом про проведення оцінки ризиків щодо того, чи є контрольні значення залишків достатніми для захисту здоров’я людини. У таких випадках уповноважена установа надає висновок протягом 210 днів з дати отримання запиту.

32. З метою гарантування високого рівня захисту здоров’я людини застосовуються принципи оцінки ризиків. Оцінка ризиків повинна ґрунтуватися на методологічних принципах, а також наукових методах, визначених Держпродспоживслужбою після консультацій з уповноваженою установою.

33. Забороняється перешкоджання ввезенню (пересиланню) на митну територію України або розміщенню на ринку харчових продуктів тваринного походження з підстав, пов’язаних із максимальними межами залишків діючих речовин або контрольними значеннями залишків, у разі дотримання вимог цього Порядку.

34. Харчові продукти тваринного походження, що містять залишки діючої речовини, визнаються такими, що не відповідають вимогам законодавства, якщо відповідна діюча речовина:

класифікована відповідно до законодавства про ветеринарну медицину та виявлена на рівні, що перевищує максимальну межу залишків діючих речовин, встановлену відповідно до вимог цього Порядку; або

не класифікована відповідно до законодавства про ветеринарну медицину, крім випадків, коли для цієї діючої речовини встановлено контрольні значення залишків відповідно до цього Порядку і рівень її залишків не дорівнює та не перевищує контрольні значення залишків.

35. Якщо результати аналітичних випробувань нижчі за контрольні значення залишків, Держпродспоживслужба проводить розслідування, щоб визначити, чи мало місце незаконне введення забороненої або недозволеної фармакологічної діючої речовини тваринам, а в разі необхідності вирішує питання про притягнення винних до відповідальності відповідно до законодавства.

36. Якщо результати розслідувань або аналітичних випробувань харчових продуктів одного і того ж походження показують стійку тенденцію, що вказує на потенційну проблему, пов'язану з безпечністю харчових продуктів, Держпродспоживслужба забезпечує зберігання записів про результати відповідних розслідувань та випробувань, а також інформує про них інші держави.

37. У разі неодноразового виявлення залишків діючих речовин у харчових продуктах тваринного походження, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України з інших країн, Держпродспоживслужба звертається до компетентних органів відповідних країн із запитом про надання роз'яснень щодо присутності таких залишків.

38. Уповноважена установа проводить консультації та отримує інформацію від референс-лабораторій щодо відповідних аналітичних методів виявлення залишків діючих речовин, для яких максимальні межі залишків були визначені відповідно до законодавства про ветеринарну медицину.

Додаток
до Порядку

(назва уповноваженої установи)

ЗАЯВА (ЗАПИТ)

про встановлення максимальних меж залишків діючих речовин, що
входять до складу ветеринарних лікарських засобів для тварин,
призначених для виробництва харчових продуктів

I. Адміністративні дані

Назва заявленої діючої речовини з використанням міжнародної непатентованої назви (INN) (за наявності)			
Назва та поштова адреса заявника			
Назва, адреса електронної пошти та номер контактної особи заявника для всієї кореспонденції			
Отримання висновку у паперовій формі на поштову адресу			
Отримання висновку в електронній формі на адресу електронної пошти			
Тип заяви (зазначити)	повна ☐	розширення ☐	модифікація ☐
Правова основа (зазначити відповідний пункт Порядку встановлення максимальних меж залишків діючих речовин, що входять до складу ветеринарних лікарських засобів)			
Державна реєстрація на ветеринарні лікарські засоби в Україні чи ЄС	наявність у заявника реєстраційного посвідчення на ветеринарний лікарський засіб, що містить цю речовину, в Україні так ☐ ні ☐		
	подання заявником заяви про державну реєстрацію ветеринарного лікарського засобу, що містить цю речовину, в Україні так ☐ ні ☐		
	Якщо відповідь на обидва зазначені питання “ні”, зазначити про намір заявника подати заяву про державну реєстрацію ветеринарного лікарського засобу, що містить речовину, для відповідних видів тварин в Україні так ☐ ні ☐		

II. Резюме оцінки, запропонованої заявником

Назва заявленої діючої речовини з використанням міжнародної непатентованої назви (INN) (за наявності)			
Використання речовини у ветеринарних лікарських засобах як		активний інгредієнт ☐	допоміжна речовина, консервант тощо ☐
Підсумок очікуваної схеми ветеринарного використання:			
цільові види тварин	основні показання	режим дозування	
Рівень, за якого не спостерігається жодних несприятливих ефектів, що використовується для визначення показника допустимого добового споживання (мг/кг маси тіла/день)			
Посилання на відповідне дослідження (зокрема пункт в досьє)			
Запропонований коефіцієнт невизначеності			
Запропонований показник допустимого добового споживання (мкг/кг маси тіла)			
Запропонований показник допустимого добового споживання (мкг/60 кг особи)			
Потреба максимальної межі залишків діючої речовини		так ☐ ні ☐ Якщо відповідь “так”, зазначити який маркерний залишок запропоновано	
Продукт тваринного походження:	Запропоновані максимально допустимі рівні (мкг/кг)		
м'язи			
жир/шкіра і жир			
печінка			
нирки			
молоко			
яйця			

мед	
Опис запропонованого аналітичного методу	
Межа кількісного визначення (LOQ)	
Посилання (зокрема пункт в досьє)	
Оцінка проведена міжнародними органами або органами ЄС	проведення оцінки речовини міжнародними органами або органами ЄС так ☐ ні ☐ Якщо відповідь “так”, зазначити назву органу ЄС, дату (дати) оцінювання та результат (результати)

Цим я засвідчую, що вся інформація, що стосується встановлення максимальної межі залишків для даної речовини незалежно від того, чи є вона сприятливою чи несприятливою, була подана разом із цією заявою.

(посада заявника)

(підпис)

(прізвище, власне ім'я,
по батькові (за наявності))

“ ____ ” _____ 20 ____ року
(дата підписання заяви)

Дата і номер реєстрації
заяви в уповноваженій установі _____ 20 ____ р. № _____

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 17 вересня 2026 р. № 1131

Київ

Про затвердження форм загального ветеринарного документа на ввезення та загального документа на ввезення

Відповідно до частини сьомої статті 41 та частини третьої статті 57 Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я тварин та благополуччя тварин” Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити форму:

загального ветеринарного документа на ввезення живих тварин згідно з додатком 1;

загального ветеринарного документа на ввезення продуктів згідно з додатком 2;

загального документа на ввезення харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, які підлягають посиленому державному контролю, згідно з додатком 3.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 570 “Про затвердження форм загального ветеринарного документа на ввезення та загального документа на ввезення” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 59, ст. 2057).

Прем'єр-міністр України

С. КОРЕЦЬКИЙ

Додаток 1
до постанови Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 2026 р. № 1131

**ЗАГАЛЬНИЙ ВЕТЕРИНАРНИЙ ДОКУМЕНТ
НА ВВЕЗЕННЯ ЖИВИХ ТВАРИН**

Україна/Ukraine Загальний ветеринарний документ на ввезення живих тварин
(ЗВДВ-Т)/Common Veterinary Entry Document for live animals (CVED-A)

Частина I: Інформація про представлений вантаж/
Part I: Details of consignment presented

QR-код/ QR CODE	1. Реєстраційний номер ЗВДВ-Т/ CVED-A reference	2. Відправник/експортер/ Consignor/exporter
	3. Місцевий реєстраційний номер ЗВДВ-Т/ Local CVED-A reference	Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name
	4. Призначений прикордонний інспекційний пост (ППП)/ Designated Border Inspection Post (BIP)	Місцезнаходження/місце проживання/ Address
5. Отримувач/імпортер/ Consignee/importer		6. Місце призначення/ Place of destination
Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name		Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name
Місцезнаходження/місце проживання/ Address		Реєстраційний номер/ Registration number
Країна/ Country		Місцезнаходження/місце проживання/ Address
Код країни за ISO/ ISO country code		Країна/ Country
		Код країни за ISO/ ISO country code
7. Особа, відповідальна за вантаж/ Person responsible for the consignment		8. Супровідні документи/ Accompanying documents
		Тип (вид)/ Type
		Дата/ Date

Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code	Номер/ Number Країна/ Country Номер комерційного документа/ Commercial document reference
9. Попереднє повідомлення/ Prior notification Час/ Time	Дата/ Date
10. Транспортний засіб/ Means of transport ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification	11. Країна походження/ Country of origin Код країни за ISO/ ISO country code 12. Зона/компартмент походження/ Zone/compartment of origin Код/Code
13. Потужність походження/Establishment of origin Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/Name Реєстраційний номер/номер затвердження/Registration number/Approval number Місцезнаходження/місце проживання/Address Країна/Country Код країни за ISO/ISO country code	
14. Номер контейнера/Container number Номер пломби/Seal number	
15. Призначення/Certified as or for ☐ Розведення/виробництво/Breeding/production ☐ Бійня/Slaughterhouse ☐ Собака/Кіт/Тхір (фретка)/Dog/Cat/Ferret ☐ Пересувний цирк/виступи з тваринами/Travelling circus/animal acts ☐ Поповнення поголів'я/Restocking ☐ Відгодівля/Fattening ☐ Закрита потужність/Confined establishment ☐ Зареєстровані коневі/Registered Equidae ☐ Декоративні водні тварини/Ornamental aquatic animals ☐ Повторне заселення/Relaying ☐ Карантинування/Quarantine ☐ Виставка (огляд)/Exhibition ☐ Інше/Other	

16. Для подальшого переміщення до/ For onward travel to ☐		17. Для транзиту/ For transit ☐	
18. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 16 та 17)/Details of controlled destinations for 16 and 17			
19. Для внутрішнього ринку/ For internal market ☐	20. Для повернення (ввезення)/ For re-entry ☐	21. Для тимчасового ввезення/ For temporary admission ☐ Дата вибуття/Exit date Пункт вибуття/Exit point	
22. Транспортний засіб після ППП/зберігання/ Means of transport after BIP/storage ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification		23. Перевізник/Transporter Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/Name Реєстраційний номер/номер затвердження/ Registration number/Approval number Місцезнаходження/місце проживання/Address Країна/Country	
24. Дата відправлення/Date of departure Дата/Date Час/Time		25. Рейсовий журнал/Journey log ☐ Так/Yes ☐ Ні/No	
26. Опис вантажу/Description of consignment			
Код згідно з УКТЗЕД/ HS code	Вид/ Species	Індивідуальний ідентифікаційний номер/ Individual ID number	Номер паспорта/ Passport number
27. Загальна кількість упаковок/ Total number of packages	28. Загальна кількість/ Total quantity	29. Загальна маса нетто/маса брутто/ Total net weight/gross weight	
30. Заява / Declaration: Я, особа, відповідальна за вантаж, що підписалась нижче, засвідчую, що в міру моєї поінформованості інформація, наведена в частині першій цього документа, є правдивою та повною, і я зобов'язуюсь дотримуватись вимог Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я тварин та благополуччя тварин", зокрема вимог щодо плати за здійснення заходів державного контролю, а також у відповідних випадках, оплати витрат,			

пов'язаних з поверненням (вивезенням) вантажу, карантинуванням тварин, ізолюванням вантажу, евтаназією або знищенням вантажу/

I, the undersigned person responsible for the consignment, hereby certify that, to the best of my knowledge, the information provided in the first part of this document is true and complete, and I undertake to comply with the requirements of the Law of Ukraine "On State Control over Compliance with Legislation on Food Products, Feed, Animal By-Products, Animal Health and Animal Welfare", including the requirements regarding payment performance of state control measures, as well as, where applicable, payment of costs related to the re-dispatching of consignment, quarantine of animals, isolation of consignment, euthanasia or destruction of consignment.

Дата заяви/Date of declaration

(найменування посади
заявника/його уповноваженої
особи/designation of the applicant's
position/of the authorized
representative)

(особистий підпис заявника/його
уповноваженої особи/signature of
the applicant/of the authorized
representative)

(власне ім'я, прізвище/
given name, surname)

Частина II: Контроль / Part II: Controls

31. Номер попереднього ЗВДВ-Т/ Previous CVED-A number	32. Реєстраційний номер ЗВДВ-Т/ CVED-A reference	33. Номер наступного ЗВДВ-Т, виданого на основі даного/ Number of subsequent CVED-A
34. Документальна перевірка/Documentary check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	35. Перевірка відповідності/Identity check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	
36. Фізична перевірка/Physical check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No Усього перевірено тварин/Total animals checked: ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	37. Лабораторне дослідження (випробування)/ Laboratory test ☐ Так/Yes ☐ Ні/No Дослідження (випробування)/test: ☐ надзвичайні заходи/emergency measure ☐ вибірковий/random ☐ за підозрою/suspicion Результат дослідження (випробування)/ Test result: ☐ очікується/pending ☐ задовільно/satisfactory ☐ незадовільно/not satisfactory	

38. Перевірка благополуччя/ Welfare check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	39. Вплив транспортування на тварин/ Impact of the transport on animals Кількість мертвих тварин/ Number of dead animals Оцінка/Estimation Кількість непридатних тварин/ Number of unfit animals Оцінка/Estimation Кількість народжень або абортів/ Number of birth or abortions
40. Прийнятний для подальшого переміщення до/ Acceptable for onward travel to ☐	45. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 40–44)/Details of controlled destinations (for 40 to 44)
41. Прийнятний для транзиту/ Acceptable for transit ☐	
42. Прийнятний для внутрішнього ринку/ Acceptable for internal market ☐ для контрольованих місць призначення/for controlled destinations: ☐ закрита потужність/ confined establishment ☐ карантинування/quarantine ☐ бійня/slaughterhouse ☐ місцеве використання/local use	
43. Прийнятний для тимчасового ввезення/ Acceptable for temporary admission ☐ Кінцевий строк/Deadline	
44. Неприйнятний/Not acceptable ☐ До (дата)/By (date) ☐ Евтаназія/Euthanasia ☐ Забій/Slaughter ☐ Повернення (вивезення)/Re-dispatch ☐ Знищення/Destruction ☐ Особливе поводження/Special treatment ☐ Зміна призначеного використання/Use for other purposes	

46. Причина відмови/Reason for refusal ☐ документальна перевірка/documentary ☐ перевірка відповідності/identity ☐ фізична перевірка/physical ☐ лабораторні дослідження (випробування)/laboratory ☐ благополуччя тварин/animal welfare ☐ походження/origin ☐ інше/other	47. Вантаж повторно опломбовано/Consignment resealed Номер нової пломби/New seal number:				
48. Ідентифікаційні дані ПП/Identification of VIP Назва ПП/Name of VIP Печатка/Stamp	49. Державний ветеринарний інспектор/State veterinary inspector Я, що нижче підписався, державний ветеринарний інспектор, цим засвідчую, що перевірки цього вантажу відбулися відповідно до вимог законодавства України/ I, the undersigned state veterinary inspector, hereby certify that checks of this consignment have been carried out in accordance with the requirements of the legislation of Ukraine. Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ/ Name, SURNAME Кваліфікація та посада/ Qualification and title: Дата/Date Підпис/Signature				
50. Інформація про внесення плати за здійснення заходів державного контролю/Inspection fees					
51. Посилання на митний документ/Customs document reference					
52. Інформація про повернення (вивезення)/Details on re-dispatch <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Країна призначення/Country of destination code</td> <td style="width: 50%;">Код країни за ISO/ISO country</td> </tr> <tr> <td>ПП виїзду/Exit VIP</td> <td>Номер відділення/Unit number</td> </tr> </table> Транспортний засіб / Means of transport ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification Дата повернення (вивезення)/Date of re-dispatch		Країна призначення/Country of destination code	Код країни за ISO/ISO country	ПП виїзду/Exit VIP	Номер відділення/Unit number
Країна призначення/Country of destination code	Код країни за ISO/ISO country				
ПП виїзду/Exit VIP	Номер відділення/Unit number				

53. Відстеження/Follow up by ☐ Вийзд/Exit ПП/ВІР ☐ Кінцеве призначення/Final destination ПП/ВІР ☐ Територіальний орган компетентного органу/Local competent authority	Прибуття вантажу/Arrival of consignment: ☐ Так/Yes ☐ Ні/No Відповідність вантажу/Compliance of consignment: ☐ Так/Yes ☐ Ні/No Подальше місце призначення/Further destination Підстави/Reasons
54. Державний ветеринарний інспектор/ State veterinary inspector Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ / Name, SURNAME Назва ПП/ Name of ВІР Дата/Date Печатка/Stamp	Кваліфікація та посада/ Qualification and title: Підпис/Signature

Додаток 2
до постанови Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 2026 р. № 1131

**ЗАГАЛЬНИЙ ВЕТЕРИНАРНИЙ ДОКУМЕНТ
НА ВВЕЗЕННЯ ПРОДУКТІВ**

Україна/Ukraine Загальний ветеринарний документ на ввезення продуктів
(ЗВДВ-П)/Common Veterinary Entry Document for products (CVED-P)

Частина I: Інформація про представлений вантаж/
Part I: Details of consignment presented

QR-код/ QR CODE	1. Реєстраційний номер ЗВДВ-П/ CVED-P reference	2. Відправник/експортер/ Consignor/exporter Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code
	3. Місцевий реєстраційний номер ЗВДВ-П/ Local CVED-P reference	
	4. Призначений прикордонний інспекційний пост (ППП)/ Designated Border Inspection Post (BIP)	
5. Отримувач/імпортер/ Consignee/importer Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code		6. Місце призначення/ Place of destination Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Реєстраційний номер/ Registration number Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code

7. Особа, відповідальна за вантаж/ Person responsible for the consignment Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code		8. Супровідні документи/ Accompanying documents Тип (вид)/ Type Дата/ Date Номер/ Number Країна/ Country Номер комерційного документа/ Commercial document reference	
9. Попереднє повідомлення/ Prior notification Час/ Time		Дата/ Date	
10. Транспортний засіб/ Means of transport ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification		11. Країна походження/ Country of origin Код країни за ISO/ ISO country code 12. Зона/компартмент походження/ Zone/compartment of origin Код/Code	
13. Країна-відправник/ Country of dispatch Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code	14. Потужність походження/Establishment of origin Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/Name Реєстраційний номер/номер затвердження/ Registration number/Approval number Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/Country Код країни за ISO/ISO country code		
15. Умови транспортування/Transport conditions температура навколишнього середовища/ambient ☐ охолоджено/chilled ☐ заморожено/frozen ☐			
16. Номер контейнера/Container number Номер пломби/Seal number			

17. Призначення/Certified as or for ☐ Споживання людиною/Human consumption ☐ Фармацевтичне використання/Pharmaceutical use ☐ Торговельний, виробничий (дослідний) зразок/Trade sample ☐ Корм/Feedstuff ☐ Технічне використання/Technical use ☐ Подальша переробка/Further process ☐ Інше/Other				18. Відповідність вантажів/ Conformity of the goods ☐ Відповідає/Conforming ☐ Не відповідає/Non-conforming		
19. Для перевантаження/перевезення до/ For transshipment/transfer to ☐				22. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 19–21)/ Details of controlled destinations (for 19–21)		
20. Для транзиту до/For transit to ☐						
21. Для вантажів, що не відповідають законодавству/For non-conforming goods ☐ ☐ Затверджений митний склад/ Specially approved customs warehouse ☐ Вільна митна зона/Free zone ☐ Судно/Vessel						
23. ☐ Для внутрішнього ринку/For internal market				24. ☐ Для повернення (ввезення)/ For re-entry		
25. Транспортний засіб після ПП/зберігання/ Means of transport after BIP/storage ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification						
26. Дата відправлення/Date of departure Дата/Date Час/Time						
27. Опис вантажу/Description of consignment						
Код згідно з УКТЗЕД/ HS code	Вид/ Species	Номер партії/ Batch number	Кількість/ Quantity	Кількість упаковок/ Number of packages	Маса нетто (кг)/ Net weight (kg)	Кінцевий споживач/ Final consumer
28. Загальна кількість упаковок/ Total number of packages		29. Загальна кількість/ Total quantity		30. Загальна маса нетто/маса бруто/ Total net weight/gross weight		

31. Заява/Declaration:

Я, особа, відповідальна за вантаж, що підписалась нижче, засвідчую, що в міру моєї поінформованості інформація, наведена в частині першій цього документа, є правдивою та повною, і я зобов'язуюсь дотримуватись вимог Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я тварин та благополуччя тварин", зокрема вимог щодо плати за здійснення заходів державного контролю, а також у відповідних випадках оплати витрат, пов'язаних з поверненням (вивезенням) або знищенням вантажу/

I, the undersigned person responsible for the consignment, hereby certify that, to the best of my knowledge, the information provided in the first part of this document is true and complete, and I undertake to comply with the requirements of the Law of Ukraine "On State Control over Compliance with Legislation on Food Products, Feed, Animal By-Products, Animal Health and Animal Welfare", including the requirements regarding payment for state control measures, as well as, where applicable, payment of costs related to the re-dispatching of consignment or destruction of consignment.

Дата заяви/Date of declaration _____

(найменування посади
заявника/його уповноваженої
особи/designation of the applicant's
position/of the authorized
representative)

(особистий підпис заявника/його
уповноваженої особи/signature of
the applicant/of the authorized
representative)

(власне ім'я, прізвище/
given name, surname)

Частина II: Контроль / Part II Controls

32. Номер попереднього ЗВДВ-П/ Previous CVED-P number	33. Реєстраційний номер ЗВДВ-П/ CVED-P reference	34. Номер наступного ЗВДВ-П, виданого на основі даного/ Number of subsequent CVED-P
35. Документальна перевірка/Documentary check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory		36. Перевірка відповідності/Identity check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Перевірка пломби/Seal check ☐ Повна перевірка/Full check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory
37. Фізична перевірка/ Physical check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Зменшена періодичність перевірки/Reduced check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory		38. Лабораторне дослідження (випробування)/ Laboratory test ☐ Так/Yes ☐ Ні / No Дослідження (випробування)/Test: ☐ посилений контроль/intensified controls ☐ надзвичайні заходи/emergency measure ☐ обов'язковий/required ☐ вибіркового/random ☐ за підозрою/suspicion

☐ Інше/Other	Результат дослідження (випробування)/Test result: ☐ очікується/pending ☐ задовільно/satisfactory ☐ незадовільно/not satisfactory	
39. Прийнятний для перевантаження до/ Acceptable for transshipment to: ☐	41. Моніторинг/Monitoring ☐ ☐ моніторинг при ввезенні/Entry monitoring ☐ моніторинг при повторному ввезенні/ Re-entry monitoring	
40. Прийнятний для транзиту/ Acceptable for transit ☐		
42. Прийнятний для внутрішнього ринку/ Acceptable for internal market ☐ ☐ споживання людиною/ human consumption ☐ фармацевтичне використання/ pharmaceutical use ☐ торговельний, виробничий (дослідний) зразок/ trade sample ☐ корм/feedstuff ☐ технічне використання/ technical use ☐ місцеве використання/local use ☐ подальша переробка/ further process ☐ інше/other	43. Для вантажів, що не відповідають вимогам законодавства/ For non-conforming goods ☐ ☐ затверджений митний склад/ specially approved customs warehouse ☐ вільна митна зона/ free zone ☐ судно/vessel	44. Неприйнятний/ Not acceptable ☐ ☐ знищення/destruction ☐ повернення (вивезення)/ re-dispatch ☐ особливе поводження/ special treatment ☐ зміна призначеного використання/ use for other purposes До (дата)/By (date)
45. Підстава для відмови/ Reason for refusal ☐ документальна перевірка/ documentary ☐ перевірка відповідності/identity ☐ фізична перевірка/physical ☐ лабораторні дослідження (випробування)/laboratory ☐ походження/origin ☐ інше/other	46. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 39–44)/Details of controlled destinations (for 39 to 44)	
47. Вантаж повторно опломбовано/Consignment resealed Номер нової пломби/New seal number		
48. Ідентифікаційні дані ППП/ Identification of BIP Назва ППП/Name of the BIP Печатка/Stamp	49. Державний ветеринарний інспектор/ State veterinary inspector Я, що нижче підписався, державний ветеринарний інспектор, цим засвідчую, що перевірки цього вантажу відбулися відповідно до вимог законодавства України/ I, the undersigned state veterinary inspector, hereby	

50. Інформація про внесення плати за здійснення заходів державного контролю/Inspection fees	certify that checks of this consignment have been carried out in accordance with the requirements of the legislation of Ukraine. Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ/ Name, SURNAME Кваліфікація та посада/ Qualification and title Дата/Date Підпис/Signature
51. Посилання на митний документ/Customs document reference	
52. Інформація про повернення (вивезення)/Details on re-dispatch Країна призначення/Country of destination Код країни за ISO/ISO country code ППП виїзду/Exit BIP Номер відділення/Unit number Транспортний засіб/Means of transport ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification Дата повернення (вивезення)/Date of re-dispatch	
53. Відстеження/Follow up by ☐ Виїзд/Exit ППП/BIP Прибуття вантажу/ Arrival of consignment ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Кінцеве призначення/ Final destination Відповідність вантажу/ Compliance of consignment ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Територіальний орган компетентного органу/ Local competent authority Подальше місце призначення/ Further destination Підстави/ Reasons	
54. Державний ветеринарний інспектор/State veterinary inspector Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ / Name, SURNAME Назва ППП/Name of BIP Підпис/Signature Дата/Date Печатка/Stamp	

Додаток 3
до постанови Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 2026 р. № 1131

**ЗАГАЛЬНИЙ ДОКУМЕНТ
НА ВВЕЗЕННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НЕТВАРИННОГО
ПОХОДЖЕННЯ ТА КОРМІВ НЕТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ, ЯКІ
ПІДЛЯГАЮТЬ ПОСИЛЕНОМУ ДЕРЖАВНОМУ КОНТРОЛЮ**

Україна/Ukraine Загальний документ на ввезення харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, які підлягають посиленому державному контролю (ЗДВ)/
Common entry document for food of non-animal origin and feed of non-animal origin subject to an increased level of state control (CED)

**Частина I: Інформація про вантаж/
Part I: Details of consignment presented**

QR-код/ QR CODE	1. Реєстраційний номер ЗДВ/ CED reference	2. Відправник/експортер/ Consignor/exporter
	3. Місцевий реєстраційний номер/Local reference	Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name
	4. Призначений пункт пропуску (ППП)/ Designated point of entry (DPE)	Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/Country Код країни за ISO/ ISO country code
5. Отримувач/імпорттер/ Consignee/importer		6. Місце призначення/ Place of destination
Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name		Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name
Місцезнаходження/місце проживання/ Address		Реєстраційний номер/ Registration number
Країна/ Country		Місцезнаходження/місце проживання/ Address
Код країни за ISO/ ISO country code		Країна/Country
		Код країни за ISO/ISO country code

7. Особа, відповідальна за вантаж/ Person responsible for the consignment Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/ Name Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/ Country Код країни за ISO/ ISO country code		8. Супровідні документи/ Accompanying documents Тип (вид)/ Type Дата/ Date Номер/ Number Країна/ Country Номер комерційного документа/ Commercial document reference	
9. Попереднє повідомлення/ Prior notification Час/ Time		Дата/ Date	
10. Транспортний засіб/ Means of transport ☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification		11. Країна походження/ Country of origin Код країни за ISO/ ISO country code 12. Зона/компартмент походження/ Zone/compartment of origin Код/Code	
13. Країна-відправник/ Country of dispatch Країна/Country Код країни за ISO/ ISO country code	14. Потужність походження/Establishment of origin Найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)/Name Реєстраційний номер/номер затвердження/ Registration number/Approval number Місцезнаходження/місце проживання/ Address Країна/Country Код країни за ISO/ISO country code		
15. Умови транспортування/Transport conditions температура навколишнього середовища/ambient ☐ охолоджено/chilled ☐ заморожено/frozen ☐			
16. Номер контейнера/Container number Номер пломби/Seal number			

17. Призначення/Certified as or for				
☐ Споживання людиною/Human consumption ☐ Споживання людиною після обробки/Human consumption after further treatment ☐ Корм/Feedstuff ☐ Торговельний, виробничий (дослідний) зразок/Trade sample ☐ Інше/Other				
18. Для перевезення до/For transfer to		☐	20. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 18 і 19)/Details of controlled destinations (for 18 and 19)	
19. Для подальшого переміщення до/For onward transportation to		☐		
21. Для внутрішнього ринку/For internal market ☐				
22. Транспортний засіб після ППП/зберігання/ Means of transport after DPE/storage				
☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/Road vehicle Ідентифікація/Identification				
23. Дата відправлення/Date of departure				
Дата/Date		Час/Time		
24. Опис вантажу/Description of consignment				
Код згідно з УКТЗЕД/ HS code	Вид вантажу/ Nature of goods	Тип упаковок/ Type of packages	Кількість упаковок/ Number of packages	Маса нетто (кг)/ Net weight (kg)
25. Загальна кількість упаковок/Total number of packages		26. Загальна кількість/ Total quantity	27. Загальна маса нетто/маса брутто/Total net weight/gross weight	
28. Заява/Declaration:				
Я, особа, відповідальна за вантаж, що підписалась нижче, засвідчую, що в міру моєї поінформованості інформація, наведена в частині першій цього документа, є правдивою та повною, і я зобов'язуюсь дотримуватись вимог Закону України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я тварин та благополуччя тварин”, зокрема вимог щодо плати за здійснення заходів державного контролю, а також у відповідних випадках оплати витрат, пов'язаних з поверненням (вивезенням) або знищенням вантажу/ I, the undersigned person responsible for the consignment, hereby certify that, to the best of my knowledge, the information provided in the first part of this document is true and				

complete, and I undertake to comply with the requirements of the Law of Ukraine “On State Control over Compliance with Legislation on Food Products, Feed, Animal By-Products, Animal Health and Animal Welfare”, including the requirements regarding payment for state control measures, as well as, where applicable, payment of costs related to the re-dispatching of consignment or destruction of consignment.

Дата заяви/Date of declaration _____

(найменування посади заявника/
його уповноваженої особи/
designation of the applicant's
position/of the authorized
representative)

(особистий підпис заявника/його
уповноваженої особи/signature of
the applicant/of the authorized
representative)

(власне ім'я, прізвище/
given name, surname)

Частина II: Контроль/Part II: Controls

29. Номер попереднього ЗДВ/ Previous CED number	30. Реєстраційний номер ЗДВ/ CED reference	31. Номер наступного ЗДВ, виданого на основі даного/ Number of subsequent CED
32. Документальна перевірка/Documentary check ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	33. Перевірка відповідності/Identity check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	
34. Фізична перевірка/ Physical check ☐ Так/Yes ☐ Ні/No ☐ Задовільно/Satisfactory ☐ Незадовільно/Not satisfactory	35. Лабораторне дослідження (випробування)/ Laboratory test ☐ Так/Yes ☐ Ні/No Дослідження (випробування)/Test: ☐ надзвичайні заходи/emergency measure ☐ за підозрою/suspicion ☐ вибіркового/random Результат дослідження (випробування)/Test result: ☐ очікується/pending ☐ задовільно/satisfactory ☐ незадовільно/not satisfactory	
36. Прийнятний для перевезення до/ Acceptable for transfer to: ☐	39. Детальна інформація про місця призначення, що підлягають контролю (застосовується для пунктів 36–38 та 40)/Details of controlled destinations (for 36–38 and 40)	
37. Прийнятний для подальшого переміщення до/ Acceptable for onward transportation to: ☐		

38. Прийнятний для внутрішнього ринку/ Acceptable for internal market ☐ ☐ Споживання людиною/ Human consumption ☐ Корми/Feedstuff ☐ Інше/Other					
40. Неприйнятний/ Not acceptable ☐ ☐ знищення/destruction ☐ повернення (вивезення)/ re-dispatch ☐ особливе поводження/ special treatment ☐ зміна призначеного використання/ use for other purposes До (дата)/By (date)	41. Підстава для відмови/Reason for refusal ☐ документальна перевірка/documentary ☐ перевірка відповідності/identity ☐ фізична перевірка/physical ☐ лабораторні дослідження (випробування)/ laboratory ☐ інше/other				
42. Вантаж повторно опломбовано/Consignment resealed Номер нової пломби/New seal number					
43. Ідентифікаційні дані ППП/ Identification of DPE Назва ППП/Name of the DPE Печатка/Stamp	44. Державний інспектор/State inspector Я, що нижче підписався, державний інспектор, цим засвідчую, що перевірки даного вантажу відбулися відповідно до вимог законодавства України/ I, the undersigned state inspector, hereby certify that the inspections of this consignment were carried out in accordance with the requirements of the legislation of Ukraine. Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ/ Name, SURNAME Кваліфікація та посада/ Qualification and title Дата/Date Підпис/Signature				
45. Інформація про внесення плати за здійснення заходів державного контролю/ Inspection fees					
46. Посилання на митний документ/Customs document reference					
47. Інформація про повернення (вивезення)/Details on re-dispatch					
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Країна призначення/Country of destination</td> <td style="width: 50%;">Код країни за ISO/ISO country code</td> </tr> <tr> <td>ППП виїзду/Exit DPE</td> <td>Номер відділення/Unit number</td> </tr> </table>		Країна призначення/Country of destination	Код країни за ISO/ISO country code	ППП виїзду/Exit DPE	Номер відділення/Unit number
Країна призначення/Country of destination	Код країни за ISO/ISO country code				
ППП виїзду/Exit DPE	Номер відділення/Unit number				

Транспортний засіб/Means of transport			
☐ Літак/Airplane ☐ Судно/Vessel ☐ Залізниця/Railway ☐ Дорожній транспортний засіб/ Road vehicle Ідентифікація/Identification Дата повернення (вивезення)/ Date of re-dispatch			
48. Відстеження/Follow up by			
☐ Виїзд/Exit	ППП/DPE	Прибуття вантажу/ Arrival of consignment	☐ Так/Yes ☐ Ні/No
☐ Кінцеве призначення/Final destination	ППП/DPE	Відповідність вантажу/ Compliance of consignment	☐ Так/Yes ☐ Ні/No
☐ Територіальний орган компетентного органу/Local competent authority		Подальше місце призначення/ Further destination	Підстави/Reasons
49. Державний інспектор/State inspector		Кваліфікація та посада/ Qualification and title	
Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ/ Name, SURNAME			
Назва ППП/Name of the DPE		Підпис/Signature	
Дата/Date	Печатка/Stamp		

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 30 грудня 2022 р. № 1499
Київ

Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 567 від 30.05.2023
№ 1000 від 30.08.2024
№ 272 від 07.03.2025}*

Відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року, статті 51 Кодексу торговельного мореплавства України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити **Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння** (далі - Положення), що додається.

{Пункт 1 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

2. Установити, що:

кваліфікаційні документи моряків, видані до набрання чинності цією постановою, залишаються чинними до закінчення строку їх дії або безстроково, якщо видані безстроково. За бажанням власники таких кваліфікаційних документів мають право в будь-який час протягом строку їх дії замінити їх на кваліфікаційні документи, що видаються відповідно до **Положення**, із строком дії, який має кваліфікаційний документ, що заміняється, зокрема безстроково, у порядку, встановленому Положенням;

{Абзац другий пункту 2 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

вимоги до огляду підприємств, організацій та установ, що проводять підготовку моряків, встановлені законодавством, застосовуються до дня набрання чинності типовими вимогами до обладнання, оснащення, програм підготовки закладів з підготовки моряків та професійної кваліфікації персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків у закладах з підготовки моряків, визначеними Положенням. Документи про

підготовку осіб, безпосередньо пов'язаних із підготовкою та оцінкою компетентності моряків у закладах з підготовки моряків, видані до набрання чинності цією постановою, залишаються чинними до закінчення строку їх дії;

{Абзац третій пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

стаж роботи капітанів та осіб командного складу суден прибережного плавання, суден, що плавають виключно у захищених водах, і риболовних суден протягом п'яти років з дня набрання чинності цією постановою може бути підтверджений іншими, ніж послужна книжка моряка, документами: довідками про плавання, довідками з місця роботи або трудовими книжками;

до впровадження єдиного державного кваліфікаційного іспиту вимоги щодо присвоєння звання особи командного складу морського судна рівня експлуатації випускникам закладів вищої та фахової передвищої освіти застосовуються на підставі успішного складення комп'ютерного іспиту відповідно до Положення.

{Абзац п'ятий пункту 2 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац шостий пункту 2 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

3. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

4. Скасувати накази центральних органів виконавчої влади за **переліком**, що додається.

5. Державній службі морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства:

{Абзац перший пункту 5 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

у шестимісячний строк погодити з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури та Міністерством цифрової трансформації технічну документацію щодо створення та впровадження інформаційно-комунікаційної системи у сфері підготовки та дипломування членів екіпажів суден;

забезпечити розроблення інформаційно-комунікаційної системи у сфері підготовки та дипломування членів екіпажів суден;

разом із Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури та Міністерством цифрової трансформації забезпечити впровадження інформаційно-комунікаційної системи у сфері підготовки та дипломування членів екіпажів суден.

5¹. Міністерству цифрової трансформації забезпечити технічну можливість подання заяв (скарг, запитів, звернень), передбачених Положенням про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, затвердженим цією постановою, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

Зазначені заяви (скарги, запити, звернення) формуються засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг з використанням відомостей, передбачених для кожного виду заяв (скарг, запитів, звернень), форма яких встановлена **додатками 7 і 9** до Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, затвердженого цією постановою.

Розгляд заяв (скарг, запитів, звернень), що формуються засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства здійснює з використанням засобів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (шляхом підключення до робочих місць).

{Постанову доповнено пунктом 5¹ згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

5². До впровадження та введення в експлуатацію інформаційно-комунікаційної системи у сфері підготовки та дипломування членів екіпажів суден Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства здійснює збір, зберігання, перегляд, надсилання, прийняття, обробку, розгляд інформації у сфері підготовки та дипломування моряків засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, зокрема з використанням посадовими особами зазначеної Державної служби відповідних електронних кабінетів користувача, які створюються на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг.

{Постанову доповнено пунктом 5² згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6. Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури, Міністерству освіти і науки, Міністерству охорони здоров'я у двомісячний строк забезпечити приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із цією постановою.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 грудня 2022 р. № 1499

ПОЛОЖЕННЯ

про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння

{У тексті Положення слова “Про електронні довірчі послуги” замінено словами “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги” згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

{У тексті Положення слово “Мінінфраструктури” замінено словом “Мінрозвитку” згідно з Постановою КМ № 272 від 07.03.2025}

Загальна частина

1. Цим Положенням визначаються перелік звань капітанів та осіб командного складу екіпажів морських торговельних суден та порядок їх присвоєння.

2. Дія цього Положення поширюється на капітанів та осіб командного складу морських торговельних суден і суден змішаного плавання, для професій яких міжнародними договорами України запроваджене додаткове регулювання, студентів (курсантів) закладів фахової передвищої та вищої освіти, які здійснюють підготовку моряків, заклади фахової передвищої та вищої освіти, які здійснюють підготовку моряків, підприємства, установи, організації, які здійснюють підготовку моряків на короткострокових курсах з окремих видів підготовки, державне підприємство “Сервісний центр морського та річкового транспорту”, до основних завдань якого належить організаційно-технічне забезпечення надання послуг у сфері морського і внутрішнього водного транспорту, Мінрозвитку, МОН, Адміністрацію судноплавства, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти та Державну службу якості освіти.

3. Дія цього Положення не поширюється на капітанів, судноводіїв і членів екіпажів малих і прогулянкових суден та риболовних суден довжиною до 24 метрів.

4. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1) безпека мореплавства - стан мореплавства, за якого мінімальними є пов’язані з ним ризики загибелі людей або завдання шкоди їх здоров’ю; загибелі, аварії або пошкодження суден, пошкодження або втрати вантажів, будь-якого іншого майна; забруднення навколишнього природного середовища;

2) валова місткість - величина найбільшого розміру судна, визначеного відповідно до Міжнародної конвенції про обмірювання суден 1969 року;

3) вахтовий механік - механік, який несе вахту у машинному відділенні, яке обслуговується у традиційний спосіб (за постійної присутності вахтового механіка) або періодично не обслуговується (вахтовий механік може періодично перебувати в інших суднових приміщеннях, обладнаних засобами сигналізації);

4) вахтовий помічник капітана - судноводій, який несе самостійну ходову вахту на навігаційному містку судна;

5) Глобальна морська система зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства (ГМЗЛБ) - система зв'язку, передбачена главою IV Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року;

6) далеке плавання - плавання за межами захищених вод та вод, визначених для прибережного плавання;

{Підпункт 6 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

7) довжина риболовного судна - довжина судна, визначена [додатком](#) до Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року;

8) документ про освіту - диплом фахового молодшого бакалавра, диплом молодшого спеціаліста, диплом спеціаліста, диплом молодшого бакалавра, диплом бакалавра, диплом магістра;

9) другий механік - механік, на якого покладається відповідальність за головну енергетичну установку, а також експлуатацію і технічне обслуговування механічних та електричних установок на судні у разі, коли старший механік неспроможний нести цю відповідальність;

10) електронна система - інформаційно-комунікаційна система Адміністрації судноплавства у сфері підготовки та дипломування членів екіпажів суден;

11) заклади з підготовки моряків - заклади морської освіти, а також підприємства, установи, організації, які здійснюють підготовку моряків на короткострокових курсах;

12) заклад морської освіти - заклад вищої чи фахової передвищої освіти, який здійснює підготовку моряків за акредитованими у встановленому законодавством порядку освітньо-професійними програмами, що відповідають вимогам [Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#) і [Кодексу дипломування або Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року](#);

13) захищені води - акваторії морських портів, внутрішні морські води, внутрішні водні шляхи, територіальне море на відстані до 3 морських миль від берега та наближені до них води;

14) звання особи командного складу - професійна кваліфікація капітана або особи командного складу;

15) капітан - особа, яка здійснює командування судном;

16) кваліфікаційні документи - професійний диплом, підтвердження до професійного диплома, сертифікат компетентності, підтвердження до сертифіката компетентності, професійний диплом, виданий іноземною державою, підтвердження, що засвідчує визнання кваліфікаційного документа, виданого іноземною державою, свідоцтва фахівця, свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку, свідоцтва про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден, свідоцтва фахівця про підготовку з питань безпеки;

{Підпункт 16 пункту 4 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

17) книга реєстрації підготовки - книга, в яку вносяться записи про практичну підготовку та досвід, отримані моряком на судні та/або на березі, зокрема детальна інформація про його завдання та обов'язки і прогрес в їх виконанні; документальний доказ завершення моряком практичної підготовки на судні та/або на березі;

18) Кодекс суден з газовим паливом - Міжнародний кодекс з безпеки суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху, визначений правилом II-1/2.29 Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року;

19) Кодекс дипломування - Кодекс з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, схвалений [Резолюцією 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#) від 7 липня 1995 року;

20) комп'ютерний іспит - перевірка державною кваліфікаційною комісією Адміністрації судноплавства відповідності знань моряка стандартам компетентності шляхом складення комп'ютерного тесту відповідно до цього Положення;

{Підпункт 20 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

21) Конвенція 1974 року - Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року;

22) Конвенція 1978 року - [Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#);

23) Конвенція 1995 року - [Міжнародна конвенція про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року](#);

24) медичне свідоцтво моряка - свідоцтво, яке видається моряку після проведення його медичного огляду в установленому законодавством порядку;

{Підпункт 24 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

25) морська освіта - освіта, здобута в закладі морської освіти за акредитованою освітньо-професійною програмою, що відповідає вимогам [Конвенції 1978 року](#) і Кодексу дипломування або [Конвенції 1995 року](#), з присудженням відповідної освітньої кваліфікації;

26) моряк - особа, яка працює чи зайнята або задіяна у будь-якій діяльності на борту судна;

27) навігаційний (ходовий) місток - огорожена частина палуби судна або окреме приміщення на судні, обладнане для управління судном, здійснення зв'язку та спостереження, несення ходової вахти;

28) пасажирське судно "ро-ро" - морське пасажирське судно, здатне перевозити понад 12 пасажирів і обладнане для в'їзду та виїзду автомобільних та/або залізничних транспортних засобів;

29) перевірка професійної компетентності - встановлення відповідності знань, умінь і професійних навичок моряка мінімальним стандартам компетентності, встановленим [Конвенцією 1978 року](#) та [Кодексом дипломування](#) або [Конвенцією 1995 року](#);

30) підтвердження до професійного диплома - кваліфікаційний документ, який відповідно до вимог [Конвенції 1978 року](#) видається разом із професійним дипломом, а також після підтвердження збереження моряком професійної компетентності для роботи на судні (крім риболовного);

31) підтвердження до сертифіката компетентності - кваліфікаційний документ, який відповідно до вимог [Конвенції 1995 року](#) видається разом із сертифікатом компетентності, а також після підтвердження збереження моряком професійної компетентності для роботи на риболовному судні;

32) Полярний кодекс - Міжнародний кодекс для суден, що експлуатуються в полярних водах, визначений правилом XIV/1.1 Конвенції 1974 року;

33) полярні води - води Арктики та/або район Антарктики, визначені правилами XIV/1.2 - XIV/1.4 Конвенції 1974 року;

34) Портал Дія - Єдиний державний веб-портал електронних послуг;

35) послужна книжка моряка - документ, до якого вносяться відомості про стаж роботи моряка на судні;

36) прибережне плавання - плавання судна з віддаленням від берега на відстань до 20 морських миль;

37) професійний диплом - документ, яким засвідчується присвоєння звання капітану або особі командного складу (крім капітанів та осіб командного складу риболовних суден);

38) професійний диплом, виданий іноземною державою, - кваліфікаційний документ, виданий капітану або особі командного складу іноземною державою, з якою Україною укладено договір про визнання кваліфікаційних документів моряків, виданих відповідно до [Конвенції 1978 року](#);

39) радіооператор - особа, яка відповідає за несення радіовахти на судні, на якому використовується апаратура Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства (ГМЗЛБ);

40) Регламент радіозв'язку - Регламент радіозв'язку, який є додатком або розглядається як додаток до Міжнародної конвенції електрозв'язку;

41) рівень експлуатації - рівень відповідальності моряка, визначений [Кодексом дипломування](#) або [Конвенцією 1995 року](#) (вахтового помічника капітана, вахтового

помічника капітана прибережного плавання, судноводія-механіка, вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, вахтового механіка, електромеханіка, радіоелектроніка першого класу, радіоелектроніка другого класу);

42) рівень управління - рівень відповідальності моряка, визначений [Кодексом дипломування](#) або [Конвенцією 1995 року](#) (капітана, капітана прибережного плавання, капітана-механіка, капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, старшого помічника капітана, старшого механіка, другого механіка);

43) свідоцтво про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден - документальний доказ підготовки персоналу пасажирських суден відповідно до [Конвенції 1978 року](#);

44) свідоцтво фахівця - кваліфікаційний документ моряка, що не є професійним дипломом або сертифікатом компетентності, яким підтверджується виконання вимог щодо підготовки, компетентності моряка чи стажу його роботи на суднах;

45) сертифікат компетентності - документ, яким засвідчується присвоєння звання капітану або особі командного складу риболовного судна;

46) спеціальна підготовка - підготовка моряків, на яких відповідно до [Конвенції 1978 року](#) на певних типах суден покладаються додаткові обов'язки або відповідальність, пов'язані з призначенням, конструкцією, обладнанням або районом плавання таких суден;

47) стаж роботи на судні - робота або проходження практичної підготовки на судні, який потребується для видачі чи підтвердження професійного диплома або іншого кваліфікаційного документа, що підтверджуються записами у послужній книжці моряка, у книзі реєстрації підготовки або в інших документах;

48) стандарт компетентності - рівень професійних навичок моряка, необхідний для належного виконання функцій на судні, який відповідає критеріям, визначеним [Кодексом дипломування](#), [Конвенцією 1995 року](#) та цим Положенням;

49) старший механік - старший за посадою механік на судні, який відповідає за головну енергетичну установку, а також експлуатацію і технічне обслуговування інших механічних та електричних установок на судні;

50) старший помічник капітана - помічник капітана, на якого покладається командування судном у разі неспроможності капітана командувати судном;

51) судноводій-механік (капітан-механік) - судноводій, який працює на судні з безвахтовим обслуговуванням машинного відділення і дистанційним управлінням судновою енергетичною установкою з навігаційного містка.

Інші терміни у цьому Положенні вживаються у значенні, наведеному у [Конвенції 1978 року](#), [Конвенції 1995 року](#), [Кодексі торговельного мореплавства України](#), [Законах України "Про внутрішній водний транспорт"](#), ["Про освіту"](#), ["Про вищу освіту"](#), ["Про фахову передвищу освіту"](#), ["Про публічні електронні реєстри"](#), ["Про електронну ідентифікацію та](#)

електронні довірчі послуги”, “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, “Про електронні комунікації”.

5. Звання капітанів та осіб командного складу присвоюються з метою забезпечення безпеки мореплавства:

морякам, які є громадянами України або держави, що є стороною [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#) (крім громадян держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом), які здобули морську освіту в Україні або мають звання особи командного складу, підтверджене професійним дипломом або сертифікатом компетентності, що виданий від імені Уряду України;

морякам, які є громадянами України і мають звання особи командного складу, підтверджене професійним дипломом або сертифікатом компетентності, що виданий від імені Уряду колишнього СРСР;

морякам, які є громадянами України або держави, що є стороною [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#) (крім громадян держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом), які на законних підставах проживають на території України і мають кваліфікацію відповідно до Конвенції 1978 року або Конвенції 1995 року, підтверджену професійним дипломом або сертифікатом компетентності, виданим від імені уряду іноземної держави (крім держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом).

6. Присвоєння звання капітана або особи командного складу підтверджується професійним дипломом або сертифікатом компетентності (для капітанів та осіб командного складу риболовних суден), що видається моряку в порядку, встановленому цим Положенням.

Професійний диплом і сертифікат компетентності підтверджує, що моряк, який є його власником, має кваліфікацію, що відповідає вимогам [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#), а також цього Положення.

{Абзац другий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

На судах валовою місткістю до 500 наявність у капітанів та вахтових помічників професійних дипломів, виданих відповідно до вимог [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#), а також цього Положення, є обов’язковою. На будь-яких судах з головними двигунами потужністю до 750 кВт наявність у механіків та електромеханіків професійного диплома не обов’язкова.

{Абзац третій пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків і електромеханіків (крім моряків, які плавають на риболовних судах) підтверджують проходження їх власниками підготовки, що передбачена [Конвенцією 1978 року](#) або цим Положенням і стосується надзвичайних ситуацій, техніки безпеки, охорони судна, домедичної допомоги, медичного догляду та виживання. Сертифікати компетентності капітанів і осіб командного складу

риболовних суден підтверджують проходження їх власниками підготовки з питань безпеки, що передбачена [Конвенцією 1995 року](#).

{Абзац четвертий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Професійні дипломи механіків, електромеханіків і радіооператорів, видані на підставі [Конвенції 1978 року](#), підтверджують також компетентність їх власників для зайняття відповідних посад на риболовних судах.

Строк чинності професійного диплома та сертифіката компетентності - необмежений.

7. Разом з професійним дипломом або сертифікатом компетентності капітану або особі командного складу видається підтвердження до професійного диплома або сертифіката компетентності, строк дії якого становить п'ять років (для всіх) і десять років (для судноводіїв суден, які плавають у захищених водах). Повторна видача підтвердження до професійного диплома здійснюється у порядку, встановленому цим Положенням, за умови збереження моряком його професійної компетентності для виконання професійних обов'язків.

Професійний диплом або сертифікат компетентності підтверджують придатність моряка, який є його власником, до роботи на судні лише за наявності чинного підтвердження до професійного диплома або сертифіката компетентності.

{Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

8. У виключних випадках (для забезпечення безпеки мореплавства та збереження на судні мінімального безпечного складу екіпажу відповідно до судового свідоцтва про мінімальний безпечний склад екіпажу) особі командного складу Адміністрацією судноплавства може бути виданий пільговий дозвіл на виконання протягом обмеженого періоду на визначеному судні обов'язків на посаді, яка є на один ступінь вищою, ніж може займати моряк відповідно до його професійного диплома або сертифіката компетентності (далі - пільговий дозвіл).

Пільговий дозвіл видається моряку лише за форс-мажорних обставин та на мінімальний строк, але не більше ніж шість місяців.

Видача моряку пільгового дозволу не має призвести до зниження рівня безпеки мореплавства на судні. У пільговому дозволі зазначається обов'язок судновласника забезпечити протягом дії пільгового дозволу заміну в складі екіпажу його судна особи, якій виданий пільговий дозвіл, на особу з належним професійним дипломом або сертифікатом компетентності.

Пільговий дозвіл видається за зверненням судновласника, яке має містити обґрунтування необхідності видачі такого дозволу, підтвердження того, що тимчасове зайняття вищої посади на судні судновласника цим моряком не загрожує зниженням рівня безпеки мореплавства, а також підтвердження того, що моряк має професійний диплом, достатню професійну кваліфікацію та практичний досвід для тимчасового виконання обов'язків на вищій посаді.

Кожний пільговий дозвіл видається Адміністрацією судноплавства за підписом Голови Адміністрації судноплавства в строк до трьох робочих днів з дати отримання Адміністрацією судноплавства звернення судновласника. Відмова у видачі пільгового дозволу надається судновласнику в строк до трьох робочих днів із зазначеної дати у разі:

відсутності у моряка професійного диплома або сертифіката компетентності, який підтверджує право на зайняття ним посади, що є на один ступінь нижчою;

відсутності у зверненні судновласника:

- обґрунтування необхідності видачі пільгового дозволу; або
- підтвердження того, що тимчасове зайняття цієї посади моряком на судні судновласника не загрожує зниженням рівня безпеки мореплавства; або
- підтвердження того, що моряк має професійний диплом або сертифікат компетентності, достатню професійну кваліфікацію та практичний досвід для тимчасового виконання обов'язків на вищій посаді на судні судновласника; або
- зобов'язання судновласника забезпечити зайняття цієї посади на судні моряком, що має належний професійний диплом або сертифікат компетентності, якомога скоріше, але не пізніше закінчення строку дії пільгового дозволу.

Адміністрація судноплавства щороку до 31 січня подає Генеральному секретарю Міжнародної морської організації в установленому цією організацією порядку звіт про видані за минулий рік пільгові дозволи та інформує про це Мінрозвитку та МЗС.

9. Для зайняття у складі екіпажу судна (крім риболовних суден) посад, що потребують спеціальної підготовки, що передбачена [Конвенцією 1978 року](#), допускаються моряки, які пройшли таку підготовку та досягли відповідної професійної компетентності. Проходження видів спеціальної підготовки засвідчується свідоцтвами фахівця про спеціальну підготовку та свідоцтвами про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден.

10. До виконання будь-яких обов'язків на судні (крім риболовних суден) допускаються капітани та особи командного складу, які пройшли підготовку, що передбачена [Конвенцією 1978 року](#) і стосується надзвичайних ситуацій, техніки безпеки, охорони судна, домедичної допомоги, медичного догляду та виживання. Проходження такої підготовки підтверджується:

{Абзац перший пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

професійними дипломами капітанів, помічників капітана, капітанів-механіків, судноводіїв-механіків, механіків та електромеханіків;

свідоцтвами фахівця - для інших осіб командного складу.

11. До виконання будь-яких обов'язків на риболовному судні допускаються капітани та особи командного складу, які пройшли початкову підготовку з питань безпеки на риболовному судні, що передбачена [Конвенцією 1995 року](#).

Проходження такої підготовки підтверджується:

сертифікатами компетентності капітанів, помічників капітана та механіків;
свідоцтвами фахівця - для інших осіб командного складу.

12. Перелік кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного складу суден (крім риболовних суден і суден, що плавають у захищених водах) і вимоги щодо необхідності їх реєстрації та підтвердження наведений у додатку 1.

Перелік кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного складу риболовних суден наведений у додатку 2.

Перелік кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного складу суден, які плавають у захищених водах, наведений у додатку 3.

13. Зразки кваліфікаційних документів (крім професійних дипломів, виданих іноземною державою) і послужної книжки моряка затверджуються Мінрозвитку.

Форма кваліфікаційних документів має відповідати [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#). Форма послужної книжки моряка має містити виключно інформацію, необхідну для виконання вимог цього положення.

Книга реєстрації підготовки ведеться за формою, яка розробляється Адміністрацією судноплавства і затверджується Мінрозвитку за погодженням з МОН.

14. Морська освіта, необхідна для набуття компетентності капітанами та особами командного складу, здобувається в закладах вищої і фахової передвищої освіти за спеціальністю “Морський та внутрішній водний транспорт” за акредитованими у встановленому законодавством порядку освітньо-професійними програмами, що відповідають вимогам [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) або [Конвенції 1995 року](#).

Освіта, необхідна для набуття компетентності радіоелектроніками першого та другого класу, може бути здобута в закладах вищої і фахової передвищої освіти за іншими спеціальностями за акредитованими у встановленому законодавством порядку освітньо-професійними програмами, що відповідають вимогам Регламенту радіозв’язку.

15. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти та Державна служба якості освіти під час проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм, які передбачають присвоєння випускникам звань осіб командного складу морських суден, здійснюють оцінювання відповідності змісту та виконання (реалізації) таких програм, а також передбаченої ними практичної, зокрема тренажерної, підготовки вимогам [Конвенції 1978 року](#) і [Кодексу дипломування](#), [Конвенції 1995 року](#) або Регламенту радіозв’язку.

Акредитація освітньо-професійних програм морської фахової передвищої освіти та морської вищої освіти здійснюється з обов’язковим залученням фахівців Адміністрації судноплавства, а також фахівців за пропозицією Мінрозвитку.

{Пункт 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

16. Підготовка в закладах морської освіти та в інших закладах з підготовки моряків, необхідна для набуття компетентності капітанами та особами командного складу, повинна бути структурована відповідно до письмових програм. Така підготовка проводиться,

контролюється, забезпечується та оцінюється особами, які кваліфіковані відповідно до [Кодексу дипломування](#).

17. Освітньо-професійні програми курсів підвищення кваліфікації у закладах морської вищої освіти для присвоєння звань на рівні управління мають забезпечувати професійний розвиток моряка шляхом набуття спеціальних знань, розуміння та професійних навичок, необхідних для розв'язання складних професійних завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки мореплавства, управлінням судновими екіпажами, зокрема мультинаціональними, враховувати сучасні технологічні досягнення у сфері судноплавства. Освітньо-професійні програми курсів підвищення кваліфікації у закладах морської вищої освіти для підтвердження збереження професійної компетентності моряків мають забезпечувати відновлення рівня професійної компетентності моряка відповідно до вимог [Конвенції 1978 року](#) та [Кодексу дипломування](#) або [Конвенції 1995 року](#).

{Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Курси підвищення кваліфікації проводяться за денною формою навчання. Обсяг навчального навантаження слухача курсів підвищення кваліфікації становить не менше десяти кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Освітньо-професійні програми курсів підвищення кваліфікації підлягають погодженню Адміністрацією судноплавства. Подані закладами морської вищої освіти на погодження Адміністрації судноплавства освітньо-професійні програми курсів підвищення кваліфікації підлягають погодженню нею протягом 20 робочих днів або повертаються протягом 20 робочих днів закладу морської вищої освіти разом із переліком зауважень, обґрунтованих положеннями [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) або [Конвенції 1995 року](#).

{Пункт 17 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

18. Таблиця відповідності спеціальностей, напрямів (спеціалізацій, професійного спрямування) морської освіти званням капітанів та осіб командного складу до і після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден” наведена у додатку 4. Дипломи про освіту, отримані моряками, навчання яких започатковане до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, за спеціальностями, напрямами (спеціалізацією, професійним спрямуванням), що наведені у додатку 4, для яких передбачалося присвоєння звань осіб командного складу морських суден до набрання чинності зазначеною постановою, є належним підтвердженням відповідності вимогам цього Положення.

19. Для здійснення Адміністрацією судноплавства повноважень і виконання функцій відповідно до цього Положення Адміністрацією судноплавства з числа її посадових осіб утворюється державна кваліфікаційна комісія моряків.

Державна кваліфікаційна комісія моряків:

бере участь в організації та проведенні закладами вищої та фахової передвищої освіти єдиних державних кваліфікаційних іспитів;

організовує та забезпечує складення моряками комп'ютерних іспитів;

здійснює аналіз документів, що подаються моряками для присвоєння звань осіб командного складу, для підтвердження збереження їх професійної компетентності, для заміни втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден (Офіційний вісник України, 2023 р., № 9, ст. 641) кваліфікаційних документів;

{Абзац п'ятий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац шостий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац сьомий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

в порядку, встановленому цим Положенням, звіряє відомості про стаж роботи моряка на судні або на березі, які були самостійно внесені моряком до електронної системи, з відомостями у послужній книжці моряка або у книзі реєстрації підготовки, що додані моряком до заяви про отримання кваліфікаційних документів;

{Абзац восьмий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац дев'ятий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

розглядає звернення судновласників про надання морякам Адміністрацією судноплавства пільгових дозволів;

вносить відомості до Державного реєстру документів моряків;

{Абзац дванадцятий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац тринадцятий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

готує рішення Адміністрації судноплавства про видачу або про відмову у видачі морякам кваліфікаційних документів та пільгових дозволів.

{Абзац чотирнадцятий пункту 19 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац п'ятнадцятий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Абзац шістнадцятий пункту 19 виключено на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

Порядок виконання державною кваліфікаційною комісією моряків функцій відповідно до цього Положення затверджується наказом Адміністрації судноплавства. Покладення на державну кваліфікаційну комісію моряків додаткових функцій не дозволяється.

{Абзац сімнадцятий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

20. Склад державної кваліфікаційної комісії моряків, а також зміни до нього затверджуються наказом Адміністрації судноплавства, який оприлюднюється протягом п'яти робочих днів з дня затвердження на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства.

Державна кваліфікаційна комісія моряків включає голову державної кваліфікаційної комісії моряків, його заступника, секретаря та членів державної кваліфікаційної комісії моряків.

Голова державної кваліфікаційної комісії моряків відповідає за дотримання виконання державною кваліфікаційною комісією моряків своїх функцій. Заступник голови державної кваліфікаційної комісії моряків виконує обов'язки голови у разі його відсутності.

{Абзац третій пункту 20 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

Державна кваліфікаційна комісія моряків працює на засадах демократичності, прозорості та відкритості.

21. Посадові особи Адміністрації судноплавства, які входять до складу державної кваліфікаційної комісії моряків повинні мати відповідну професійну компетентність, підтверджену дипломом спеціаліста, бакалавра або магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#).

{Абзац перший пункту 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

До спеціальних та індивідуальних програм передбаченого [Законом України](#) “Про державну службу” підвищення кваліфікації посадових осіб Адміністрації судноплавства, які входять до складу державної кваліфікаційної комісії моряків, обов'язково включаються норми [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#), [Конвенції 1995 року](#), Регламенту радіозв'язку та цього Положення.

{Абзац другий пункту 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

21¹. Адміністрація судноплавства в порядку, встановленому цим Положенням:

здійснює видачу кваліфікаційних документів моряків у паперовій формі та пільгових дозволів;

приймає рішення про видачу або відмову у видачі послужної книжки моряка, здійснює видачу послужних книжок моряка;

вносить до електронної системи відомості, що зазначені у заявах моряків про отримання кваліфікаційних документів та про отримання послужних книжок моряка, а також відомості, зазначені у документах, що додані до таких заяв;

надає заявникам у паперовій формі інформацію про наявність у Державному реєстрі документів моряків відомостей про кваліфікаційний документ (кваліфікаційні документи) моряка або пільговий дозвіл.

{Положення доповнено пунктом 21¹ згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Звання капітанів та осіб командного складу

22. Капітанам та особам командного складу, для професій яких [Конвенцією 1978 року](#) і [Кодексом дипломування](#) запроваджується додаткове регулювання та які потребують наявності професійного диплома, присвоюються такі звання:

1) судноводіям:

капітан;

капітан прибережного плавання;

старший помічник капітана;

вахтовий помічник капітана;

вахтовий помічник капітана прибережного плавання;

2) судновим механікам:

старший механік;

другий механік;

вахтовий механік;

3) судновим електромеханікам - електромеханік;

4) судновим радіооператорам:

радіоелектронік першого класу;

радіоелектронік другого класу;

радіооператор (з професійним загальним дипломом);

радіооператор (з професійним обмеженим дипломом);

5) судноводіям, які працюють на судах з безвахтовим обслуговуванням машинного відділення і дистанційним управлінням судною енергетичною установкою з навігаційного містка і плавають у захищених водах:

капітан-механік;

судноводій-механік.

23. Капітанам та особам командного складу, для професій яких [Конвенцією 1995 року](#) запроваджується додаткове регулювання та які потребують наявності сертифіката компетентності, присвоюються такі звання:

1) судноводіям риболовних суден:

капітан риболовних суден довжиною 24 метри і більше;
капітан риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше;
вахтовий помічник капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше;
вахтовий помічник капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше;

2) механікам риболовних суден:

старший механік риболовних суден;

другий механік риболовних суден.

24. Особам командного складу, для професій яких законами та міжнародними договорами України не запроваджене додаткове регулювання (професійний диплом яким видається виключно за бажанням моряка), присвоюється звання рефрижераторного механіка.

25. Таблиця відповідності звань капітанів та осіб командного складу, присвоєних морякам до і після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, наведена в додатку 5.

Посади на судні, які можуть займати капітани та особи командного складу

26. Судноводії за наявності професійного диплома можуть займати такі посади на судні:

1) капітан:

капітан судна будь-якої валової місткості або капітан судна валовою місткістю до 3000 (якщо у підтвердженні до професійного диплома наявне таке обмеження);

старший помічник капітана судна будь-якої валової місткості;

вахтовий помічник капітана судна будь-якої валової місткості;

2) капітан прибережного плавання:

капітан судна валовою місткістю до 500, яке здійснює прибережне плавання;

вахтовий помічник капітана судна будь-якої валової місткості та району плавання;

3) старший помічник капітана:

старший помічник капітана судна будь-якої валової місткості або старший помічник капітана судна валовою місткістю до 3000 (якщо у підтвердженні до професійного диплома наявне таке обмеження);

вахтовий помічник капітана судна будь-якої валової місткості та району плавання;

4) вахтовий помічник капітана - вахтовий помічник капітана судна будь-якої валової місткості та району плавання;

5) вахтовий помічник капітана прибережного плавання - вахтовий помічник капітана судна валовою місткістю до 500, яке здійснює прибережне плавання.

27. Механіки та електромеханіки за наявності професійного диплома можуть займати такі посади на судні:

1) старший механік:

старший механік судна з головними двигунами будь-якої потужності або старший механік судна з головними двигунами потужністю до 3000 кВт (якщо у підтвердженні до професійного диплома наявне таке обмеження);

другий механік з головними двигунами будь-якої потужності;

вахтовий механік з головними двигунами будь-якої потужності;

2) другий механік:

другий механік судна з головними двигунами будь-якої потужності або другий механік судна з головними двигунами потужністю до 3000 кВт (якщо у підтвердженні до професійного диплома наявне таке обмеження);

вахтовий механік з головними двигунами будь-якої потужності;

старший механік судна з головними двигунами потужністю до 3000 кВт (якщо у підтвердженні до професійного диплома другого механіка немає обмеження щодо потужності головних двигунів);

{Підпункт 2 пункту 27 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

3) вахтовий механік - вахтовий механік судна з головними двигунами будь-якої потужності;

4) судновий електромеханік - електромеханік судна з головними двигунами будь-якої потужності.

{Підпункт 4 пункту 27 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

28. Радіооператори за наявності професійного диплома можуть займати такі посади на судні:

1) радіоелектронік першого класу:

радіоелектронік першого класу на будь-якому судні;

радіоелектронік другого класу на будь-якому судні;

радіооператор на будь-якому судні;

2) радіоелектронік другого класу:

радіоелектронік другого класу на будь-якому судні;

радіооператор на будь-якому судні.

29. Обов'язки радіооператора (з професійним загальним дипломом) та радіооператора (з професійним обмеженим дипломом) на всіх судах можуть виконувати капітани та помічники капітана.

30. На судні, яке плаває у захищених водах, судноводії за наявності професійного диплома можуть займати такі посади:

1) капітан-механік:

капітан-механік судна, яке плаває у захищених водах, крім риболовних суден;

судноводій-механік судна, яке плаває у захищених водах, крім риболовних суден;

2) судноводій-механік - судноводій-механік судна, яке плаває у захищених водах, крім риболовних суден.

31. Судноводії і механіки риболовних суден за наявності сертифіката компетентності можуть займати такі посади на риболовному судні:

{Абзац перший пункту 31 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

1) капітан риболовних суден довжиною 24 метри і більше:

капітан риболовного судна будь-якої довжини;

вахтовий помічник капітана риболовного судна будь-якої довжини;

2) капітан риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше:

капітан риболовного судна будь-якої довжини, яке здійснює прибережне плавання;

вахтовий помічник капітана риболовного судна будь-якої довжини незалежно від району плавання;

3) вахтовий помічник капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше - вахтовий помічник капітана риболовного судна будь-якої довжини незалежно від району плавання;

4) вахтовий помічник капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше - вахтовий помічник капітана риболовного судна будь-якої довжини, яке здійснює прибережне плавання;

5) старший механік риболовних суден:

старший механік риболовного судна;

другий механік риболовного судна;

6) другий механік риболовних суден - другий механік риболовного судна.

Присвоєння звань капітанам та особам командного складу

32. Для присвоєння звання капітана (суден валовою місткістю до 3000 або суден без обмеження валової місткості) кандидат повинен:

1) бути не молодше двадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом спеціаліста або бакалавра, або дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до додатка 4;

{Підпункт 3 пункту 32 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

4) мати професійний диплом вахтового помічника капітана або старшого помічника капітана;

{Підпункт 4 пункту 32 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

4¹) мати стаж роботи на судні не менше 36 місяців на посаді вахтового помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше або стаж роботи на судні не менше 24 місяців, з яких не менше 12 місяців - на посаді старшого помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше;

{Пункт 32 доповнено підпунктом 4¹ згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати професійний загальний диплом радіооператора;

6) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, розуміння та професійних навичок, передбачених [розділом А-II/2](#) Кодексу дипломування для підготовки капітанів та старших помічників капітанів суден валовою місткістю 500 або більше (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом старшого помічника капітана);

{Підпункт 6 пункту 32 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності капітана суден валовою місткістю до 3000 або суден без обмеження валової місткості шляхом складення комп'ютерного іспиту.

33. Для присвоєння звання капітана прибережного плавання кандидат повинен:

1) бути не молодше двадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати професійний диплом вахтового помічника капітана прибережного плавання або вахтового помічника капітана, або старшого помічника капітана;

5) мати професійний обмежений диплом радіооператора або професійний загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним загальним дипломом);

6) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців на посаді вахтового помічника капітана прибережного плавання або вахтового помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше;

7) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, розуміння та професійних навичок, передбачених [розділом А-II/3](#) Кодексу дипломування для підготовки капітанів суден валовою місткістю до 500, що здійснюють прибережне плавання (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом бакалавра чи магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом старшого помічника капітана);

{Підпункт 7 пункту 33 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

8) успішно пройти перевірку професійної компетентності капітана суден прибережного плавання шляхом складення комп'ютерного іспиту.

34. Для присвоєння звання старшого помічника капітана (суден валовою місткістю до 3000 або суден без обмеження валової місткості) кандидат повинен:

1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

2) мати диплом спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

3) мати професійний диплом вахтового помічника капітана;

4) мати професійний загальний диплом радіооператора або сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним загальним дипломом;

5) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців на посаді вахтового помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше;

6) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, розуміння та професійних навичок, передбачених [розділом А-II/2](#) Кодексу дипломування для підготовки капітанів та старших помічників капітанів суден валовою місткістю 500 або більше (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#));

{Підпункт 6 пункту 34 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності старшого помічника капітана суден валовою місткістю до 3000 або суден без обмеження валової місткості шляхом складення комп'ютерного іспиту.

35. Для присвоєння звання вахтового помічника капітана кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту):

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 35 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців, який є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на судні, яка відповідає вимогам [розділу А-II/1](#) Кодексу дипломування та підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки, або мати стаж роботи на судні не менше 36 місяців;

7) під час роботи на судні виконувати обов'язки з несення вахти на навігаційному містку під керівництвом капітана чи старшого помічника капітана протягом не менше шести місяців;

8) успішно пройти перевірку професійної компетентності вахтового помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

36. Для присвоєння звання вахтового помічника капітана прибережного плавання кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту):

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 36 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців, який є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на судні, яка відповідає вимогам [розділу А-II/3](#) Кодексу дипломування та підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки, або мати стаж роботи на судні не менше 36 місяців;

7) під час роботи на судні виконувати обов'язки з несення вахти на навігаційному містку під керівництвом капітана або помічника капітана протягом не менше шести місяців;

8) успішно пройти перевірку професійної компетентності вахтового помічника капітана суден прибережного плавання шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

37. Для присвоєння звання старшого механіка суден з головними двигунами будь-якої потужності кандидат повинен:

1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

2) мати диплом спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

3) мати професійний диплом вахтового механіка або другого механіка;

4) мати стаж роботи на судні не менше 36 місяців на посаді вахтового механіка або не менше 24 місяців, з яких не менше 12 місяців - на посаді другого механіка;

5) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, розуміння та професійних навичок, передбачених [розділом А-III/2](#) Кодексу дипломування для підготовки старших і других механіків суден з головними двигунами будь-якої потужності (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом другого механіка);

{Підпункт 5 пункту 37 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності старшого механіка суден з головними двигунами будь-якої потужності шляхом складення комп'ютерного іспиту.

38. Для присвоєння звання старшого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт кандидат повинен:

- 1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 2) мати диплом спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);
- 3) мати професійний диплом вахтового механіка або другого механіка;
- 4) мати стаж роботи на судні не менше 36 місяців на посаді вахтового механіка або не менше 24 місяців, з яких не менше 12 місяців - на посаді другого механіка;
- 5) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, розуміння та професійних навичок, передбачених [розділом А-III/3](#) Кодексу дипломування для підготовки старших і других механіків суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом другого механіка);

{Підпункт 5 пункту 38 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності старшого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт шляхом складення комп'ютерного іспиту.

39. Для присвоєння звання другого механіка суден з головними двигунами будь-якої потужності кандидат повинен:

- 1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 2) мати диплом спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);
- 3) мати професійний диплом вахтового механіка;
- 4) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців на посаді вахтового механіка;
- 5) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі вищої морської освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, передбачених [розділом А-III/2](#) Кодексу дипломування для підготовки старших і других механіків суден з головними двигунами будь-якої потужності (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#));

{Підпункт 5 пункту 39 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності другого механіка суден з головними двигунами будь-якої потужності шляхом складення комп'ютерного іспиту.

40. Для присвоєння звання другого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт кандидат повинен:

- 1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 2) мати диплом спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);
- 3) мати професійний диплом вахтового механіка;
- 4) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців на посаді вахтового механіка;
- 5) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі вищої морської освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, передбачених [розділом А-III/3](#) Кодексу дипломування для підготовки старших і других механіків суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#));

{Підпункт 5 пункту 40 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності другого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт шляхом складення комп'ютерного іспиту.

41. Для присвоєння звання вахтового механіка кандидат повинен:

- 1) бути не молодше вісімнадцяти років;
- 2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);
- 4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту):

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

5) мати загальний стаж об'єднаної виробничої практики та стаж роботи на судні в морі не менше 12 місяців, який є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на борту судна відповідно до вимог [розділу А-III/1](#) Кодексу дипломування, яка підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки; або

6) мати загальний стаж об'єднаної виробничої практики та стаж роботи на судні в морі не менше 36 місяців, з яких не менше 30 місяців - роботи на судні у складі машинної

команди з виконанням не менше шести місяців обов'язків з несення вахти в машинному відділенні під керівництвом старшого або другого механіка;

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності вахтового механіка суден з головними двигунами потужністю 750 кВт або більше шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

42. Для присвоєння звання електромеханіка кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра чи дипломи бакалавра та магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту):

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

5) мати загальний стаж не менше 12 місяців об'єднаної виробничої практики та стаж роботи на судні в морі, який є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на борту судна, протягом не менше шести місяців відповідно до [розділу А-III/6](#) Кодексу дипломування, яка підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки; або

6) мати загальний стаж об'єднаної виробничої практики та стаж роботи на судні в морі не менше 36 місяців, з яких не менше 30 місяців - роботи на судні у складі машинної команди;

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності електромеханіка суден з головними двигунами потужністю 750 кВт або більше шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

43. Для присвоєння звання радіоелектроніка першого класу кандидат повинен:

1) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

2) мати професійний диплом радіоелектроніка другого класу;

3) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки та свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

4) мати стаж роботи на суднах, обладнаних апаратурою Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства, не менше ніж 24 місяці з професійним дипломом радіоелектроніка другого класу;

5) успішно пройти перевірку професійної компетентності, визначеної в розділі II статті 47 Регламенту радіозв'язку та у [розділі A-IV/2](#) Кодексу дипломування, шляхом складення комп'ютерного іспиту.

44. Для присвоєння звання радіоелектроніка другого класу кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про вищу освіту за спеціальністю відповідно до [додатка 4](#);

{Підпункт 3 пункту 44 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки та свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

5) мати стаж роботи або навчально-виробничої практики, що пов'язана з радіозв'язком, не менше шести місяців, з яких не менше трьох місяців плавання на суднах, обладнаних апаратурою Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства;

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності, визначеної в розділі II статті 47 Регламенту радіозв'язку та у [розділі A-IV/2](#) Кодексу дипломування, шляхом складення комп'ютерного іспиту.

45. Для присвоєння звання радіооператора (з професійним загальним дипломом) кандидат повинен:

1) пройти підготовку в закладі з підготовки моряків за програмою підготовки операторів (з професійним загальним дипломом);

2) успішно пройти перевірку професійної компетентності, визначеної в розділі II статті 47 Регламенту радіозв'язку та у [розділі A-IV/2](#) Кодексу дипломування, шляхом складення комп'ютерного іспиту.

46. Для присвоєння звання радіооператора (з професійним обмеженим дипломом) кандидат повинен:

1) пройти підготовку в закладі з підготовки моряків за програмою підготовки радіооператорів (з професійним обмеженим дипломом);

2) успішно пройти перевірку професійної компетентності, визначеної в розділі II статті 47 Регламенту радіозв'язку та у [розділі A-IV/2](#) Кодексу дипломування, шляхом складення комп'ютерного іспиту.

47. Для присвоєння звання капітана-механіка кандидат повинен:

- 1) бути не молодше двадцяти років;
- 2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 3) мати диплом судноводія-механіка;
- 4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома судноводія-механіка):
 - свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;
 - свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);
 - свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;
 - свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;
- 5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 47 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців на посаді судноводія-механіка, вахтового помічника капітана, вахтового помічника капітана прибережного плавання, старшого помічника капітана, капітана прибережного плавання або капітана.

48. Для присвоєння звання судноводія-механіка кандидат повинен:

- 1) бути не молодше вісімнадцяти років;
- 2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;
- 3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#), або професійний диплом капітана чи капітана прибережного плавання, чи старшого помічника, чи вахтового помічника, чи вахтового помічника капітана прибережного плавання;
- 4) мати (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту):
 - свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;
 - свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);
 - свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;
 - свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;
- 5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 48 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 12 місяців.

49. Для присвоєння звання капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше кандидат повинен:

1) бути не молодше двадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати сертифікат компетентності вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше або професійний диплом капітана чи старшого помічника капітана, чи вахтового помічника капітана;

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі сертифіката компетентності вахтового помічника капітана риболовних суден або професійного диплома);

{Підпункт 4 пункту 49 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати професійний загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним загальним дипломом);

6) мати стаж роботи на риболовному судні не менше 12 місяців на посаді вахтового помічника чи капітана риболовного судна довжиною не менше 12 метрів. Частина цього стажу (не більше шести місяців) може бути стажем роботи на посаді вахтового помічника капітана на суднах, які підпадають під вимоги [Конвенції 1978 року](#);

7) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі вищої морської освіти або фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, передбачених [Конвенцією 1995 року](#) для підготовки капітанів риболовних суден (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом капітана чи старшого помічника суден валовою місткістю 500 або більше);

{Підпункт 7 пункту 49 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

8) успішно пройти перевірку професійної компетентності капітана суден валовою місткістю до 3000 шляхом складення комп'ютерного іспиту.

50. Для присвоєння звання капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати сертифікат компетентності вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше або вахтового помічника капітана

риболовних суден довжиною 24 метри і більше або професійний диплом капітана чи старшого помічника капітана, чи вахтового помічника капітана;

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі сертифіката компетентності вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання чи вахтового помічника капітана риболовних суден або професійного диплома капітана чи старшого помічника капітана, чи вахтового помічника капітана);

{Підпункт 4 пункту 50 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 50 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на риболовному судні не менше 12 місяців на посаді вахтового помічника чи капітана риболовного судна довжиною не менше 12 метрів. Частина цього стажу (не більше шести місяців) може бути стажем роботи на посаді вахтового помічника капітана на суднах, які підпадають під вимоги [Конвенції 1978 року](#);

7) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі вищої морської освіти або фахової передвищої морської освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, передбачених [Конвенцією 1995 року](#) для підготовки капітанів риболовних суден, а також професійним стандартом (за наявності), що розроблений на підставі Конвенції 1995 року (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом капітана чи старшого помічника суден валовою місткістю 500 або більше);

{Підпункт 7 пункту 50 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023 - зміни внесені частково у зв'язку з некоректністю змін}

8) успішно пройти перевірку професійної компетентності капітана суден прибережного плавання шляхом складення комп'ютерного іспиту.

51. Для присвоєння звання вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту);

{Підпункт 4 пункту 51 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 51 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 24 місяців у складі палубної команди риболовного судна. Частина цього стажу (не більше 12 місяців) може бути проходженням програми підготовки, яка включає підготовку на судні, що підпадає під вимоги [Конвенції 1978 року](#), та яка відповідає вимогам [розділу А-II/1](#) Кодексу дипломування та підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки;

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності вахтового помічника капітана суден валовою місткістю 500 або більше шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

52. Для присвоєння звання вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#);

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи вищу освіту);

{Підпункт 4 пункту 52 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати професійний обмежений або загальний диплом радіооператора (чи сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженням або загальним дипломом);

{Підпункт 5 пункту 52 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

6) мати стаж роботи на судні не менше 24 місяців у складі палубної команди риболовного судна. Частина цього стажу (не більше 12 місяців) може бути проходженням програми підготовки, яка включає підготовку на судні, що підпадає під вимоги [Конвенції 1978 року](#), та яка відповідає вимогам [розділу А-II/1](#) Кодексу дипломування і підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки;

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності вахтового помічника капітана суден прибережного плавання шляхом складення комп'ютерного іспиту або (для випускників закладів морської освіти) єдиного державного кваліфікаційного іспиту в установленому цим Положенням і законодавством порядку.

53. Для присвоєння звання старшого механіка риболовних суден кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати сертифікат компетентності другого механіка риболовних суден або професійний диплом старшого механіка чи другого механіка;

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі сертифіката компетентності другого механіка риболовних суден або професійного диплома старшого механіка чи другого механіка);

{Підпункт 4 пункту 53 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати стаж роботи на судні не менше 24 місяців, з яких не менше 12 місяців - на посаді другого механіка риболовних суден, старшого механіка або другого механіка;

6) мати свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі вищої морської освіти або фахової передвищої морської освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації, яка забезпечує поглиблення, розширення та оновлення професійних знань, передбачених [Конвенцією 1995 року](#) для підготовки старших і других механіків риболовних суден (проходження курсу підвищення кваліфікації не потрібно кандидату, який має диплом магістра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#), або професійний диплом другого механіка риболовних суден, старшого механіка чи другого механіка);

{Підпункт 6 пункту 53 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

7) успішно пройти перевірку професійної компетентності старшого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт шляхом складення комп'ютерного іспиту.

54. Для присвоєння звання другого механіка риболовних суден кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про морську фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про морську вищу освіту за спеціалізацією відповідно до [додатка 4](#) або професійний диплом старшого механіка, другого механіка чи вахтового механіка;

4) мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах (не потрібно протягом п'яти років з дня видачі диплома про морську фахову передвищу чи морську вищу освіту або професійного диплома);

{Підпункт 4 пункту 54 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

5) мати стаж роботи на судні у складі машинної команди не менше 12 місяців;

6) успішно пройти перевірку професійної компетентності другого механіка суден з головними двигунами потужністю до 3000 кВт шляхом складення комп'ютерного іспиту.

55. Присвоєння звання рефрижераторного механіка, для професії якого не запроваджено додаткового регулювання відповідно до Конвенції 1978 року, Кодексу дипломування та Конвенції 1995 року, здійснюється за бажанням моряка. Для присвоєння звання рефрижераторного механіка кандидат повинен:

1) бути не молодше вісімнадцяти років;

2) мати чинне медичне свідоцтво моряка;

3) мати диплом фахового молодшого бакалавра про фахову передвищу освіту або диплом молодшого спеціаліста, спеціаліста чи бакалавра про вищу освіту за спеціальністю відповідно до **додатка 4** (не належить до поняття “морська освіта”);

4) мати:

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

{Абзац третій підпункту 4 пункту 55 виключено на підставі Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги.

56. Присвоєння звання особи командного складу рівня експлуатації випускникам закладів морської освіти здійснюється на підставі успішного складення єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який проводиться в установленому законодавством порядку у цих закладах. Видача кваліфікаційного документа моряка таким особам здійснюється на безоплатній основі.

Програми єдиних державних кваліфікаційних іспитів моряків розробляються робочою групою, яка утворюється МОН за участю Мінрозвитку та Адміністрації судноплавства, затверджуються МОН за погодженням з Мінрозвитку та оприлюднюються відповідно до законодавства. До програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту кандидатів на отримання професійних дипломів включається перевірка їх професійної компетентності, необхідної для присвоєння відповідного звання.

{Абзац другий пункту 56 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

До впровадження єдиного державного кваліфікаційного іспиту перевірка професійної компетентності випускників закладів морської освіти здійснюється шляхом складення ними комп'ютерних іспитів.

{Пункт 56 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Випускник морського закладу освіти, який успішно склав єдиний державний кваліфікаційний іспит, але не відповідає одній або кільком умовам, необхідним для присвоєння звання особи командного складу, має право на присвоєння цього звання протягом 12 місяців з дня складення такого іспиту за умови дотримання ним усіх вимог, необхідних для присвоєння звання, без проходження перевірки професійної компетентності шляхом складення комп'ютерного іспиту.

Після закінчення 12 місяців з дня складення єдиного державного кваліфікаційного іспиту право на присвоєння звання особи командного складу надається випускнику морського закладу освіти після перевірки його професійної компетентності, необхідної для присвоєння відповідного звання, шляхом складення комп'ютерного іспиту.

{Пункт 56 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

57. Присвоєння звання особи командного складу рівня експлуатації випускникам закладів морської освіти за спеціальностями (спеціалізаціями), за якими цим Положенням не передбачено присвоєння звань осіб командного складу морських суден, але за якими присвоєння звань було передбачено [Положенням про звання осіб командного складу морських суден та порядком їх присвоєння](#), затвердженим наказом Мінінфраструктури від 7 серпня 2013 р. № 567, протягом п'яти років з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден” здійснюється за результатами складення комп'ютерного іспиту за наявності відповідного диплома про фахову передвищу або вищу освіту.

Спеціальна підготовка моряків

58. Спеціальна підготовка моряків здійснюється під час підвищення кваліфікації у закладах вищої морської освіти або фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації або на спеціальних короткострокових курсах з окремих видів підготовки, які проводять заклади з підготовки моряків.

59. Спеціальна підготовка моряків передбачає:

початкову підготовку капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування, для роботи на нафтових танкерах і танкерах-хімовозах;

розширену підготовку капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах;

розширену підготовку капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на танкерах-хімовозах;

початкову підготовку капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування, для роботи на танкерах-газовозах;

розширену підготовку капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах;

початкову підготовку капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються безпеки, що пов'язана з паливом, з використанням палива або реагуванням у надзвичайній ситуації, пов'язаній з паливом, на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

розширену підготовку капітанів та механіків для роботи на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

початкову підготовку капітанів, старших помічників капітана і вахтових помічників капітана для роботи на суднах, що експлуатуються у полярних водах;

розширену підготовку капітанів та старших помічників капітана для роботи на суднах, що експлуатуються у полярних водах;

підготовку капітанів та осіб командного складу пасажирських суден з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах;

підготовку капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків пасажирських суден з управління та поведінки людини в критичних ситуаціях на пасажирських суднах;

підготовку капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків пасажирських суден “ро-ро” з безпеки пасажирів, судна і вантажу, а також водонепроникності корпусу на пасажирських суднах “ро-ро”.

60. Строк дії свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку становить п'ять років для:

свідоцтва фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах;

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

свідоцтва фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах;

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах;

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

свідоцтва фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах;

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах;

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

свідоцтва фахівця про початкову підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

свідоцтва фахівця про розширену підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

свідоцтва фахівця про початкову підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах;

свідоцтва фахівця про розширену підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах.

{Абзац одинадцятий пункту 60 виключено на підставі Постанови КМ № 567 від 30.05.2023}

Строк дії свідоцтва про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден становить п'ять років для:

свідоцтва про підготовку з управління неорганізованими масами людей;

свідоцтва про підготовку з управління в критичних ситуаціях;

свідоцтва про підготовку з безпеки пасажирів, судна і вантажу на пасажирських суднах “ро-ро”.

61. Свідоцтвом фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах підтверджується початкова підготовка капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування, для роботи на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 61 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

мати стаж роботи не менше трьох місяців на нафтових танкерах або танкерах-хімовозах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 1](#) розділу А-V/1-1 Кодексу дипломування; або

пройти курс початкової підготовки з питань здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах і відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 1](#) розділу А-V/1-1 Кодексу дипломування.

62. Свідоцтвом фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах підтверджується розширена підготовка капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 62 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах;

{Абзац другий пункту 62 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати стаж роботи не менше трьох місяців на нафтових танкерах або пройти щонайменше один місяць підготовки на нафтових танкерах на позаштатній посаді, включаючи не менше трьох операцій із завантаження та трьох операцій із вивантаження, підтверджених записами у книзі реєстрації підготовки;

пройти курс розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 2](#) розділу A-V/1-1 Кодексу дипломування.

63. Свідоцтвом фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах підтверджується розширена підготовка капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на танкерах-хімовозах. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 63 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах;

{Абзац другий пункту 63 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати стаж роботи не менше трьох місяців на танкерах-хімовозах або пройти щонайменше один місяць підготовки на танкерах-хімовозах на позаштатній посаді, включаючи не менше трьох операцій із завантаження та трьох операцій з вивантаження, підтверджених записами у книзі реєстрації підготовки;

пройти курс розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на танкерах-хімовозах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 3](#) розділу A-V/1-1 Кодексу дипломування.

64. Свідоцтвом фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах підтверджується початкова підготовка капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування для роботи на танкерах-газовозах. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 64 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати стаж роботи не менше трьох місяців на танкерах-газовозах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 1](#) розділу A-V/1-2 Кодексу дипломування; або

пройти курс початкової підготовки з питань здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 1](#) розділу A-V/1-2 Кодексу дипломування.

65. Свідоцтвом фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах підтверджується розширена підготовка капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків для здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 65 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах;

{Абзац другий пункту 65 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати стаж роботи не менше трьох місяців на танкерах-газовозах або пройти щонайменше один місяць підготовки на танкерах-газовозах на позаштатній посаді, включаючи не менше трьох операцій із завантаження та трьох операцій із вивантаження, підтверджених записами у книзі реєстрації підготовки;

пройти курс розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 2](#) розділу А-V/1-2 Кодексу дипломування.

{Абзац четвертий пункту 65 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

66. Свідоцтвом фахівця про початкову підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом, підтверджується початкова підготовка капітанів та осіб командного складу, обов'язки яких стосуються безпеки, що пов'язана з паливом, з використанням палива або реагуванням у надзвичайній ситуації, пов'язаній із паливом, на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

пройти курс початкової підготовки з питань безпеки суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом, та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в [пункті 1](#) розділу А-V/3 Кодексу дипломування; або

{Абзац другий пункту 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах; або

{Абзац третій пункту 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати свідоцтво фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах.

{Абзац четвертий пункту 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

67. Свідоцтвом фахівця про розширену підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом, підтверджується розширена підготовка капітанів та механіків для роботи на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 67 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

пройти курс розширеної підготовки для роботи на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом, відповідати стандарту компетентності, зазначеному в пункті 2 розділу А-V/3 [Кодексу дипломування](#);

мати стаж роботи не менше одного місяця на судні, на яке поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом, який включає не менше трьох операцій із бункерування (дві з трьох операцій із бункерування можуть бути замінені підготовкою на тренажері у складі розширеної підготовки для роботи на суднах, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом); або

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку чи розширену підготовку на танкерах-газовозах, та мати стаж роботи протягом попередніх п'яти років загалом не менше 3 місяців на танкері-газовозі, який включає не менше трьох вантажних операцій, або на судні, на яке поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом.

{Абзац четвертий пункту 67 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

68. Свідоцтвом фахівця про початкову підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах, підтверджується початкова підготовка капітанів, старших помічників капітана та вахтових помічників капітана для роботи на суднах, що експлуатуються у полярних водах, визначених Полярним кодексом. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен пройти курс початкової підготовки для суден, що експлуатуються у полярних водах, та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в пункті 1 розділу А-V/4 [Кодексу дипломування](#).

69. Свідоцтвом фахівця про розширену підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах, підтверджується розширена підготовка капітанів та старших помічників капітана для роботи на суднах, що експлуатуються у полярних водах, визначених Полярним кодексом. Кандидат на отримання цього свідоцтва фахівця повинен:

{Абзац перший пункту 69 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах;

{Абзац другий пункту 69 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

мати стаж роботи не менше двох місяців на судні, що експлуатується у полярних водах, на посаді капітана, старшого помічника капітана або вахтового помічника капітана;

пройти курс розширеної підготовки для суден, що експлуатуються у полярних водах, та відповідати стандарту компетентності, зазначеному в пункті 2 розділу А-V/4 [Кодексу дипломування](#).

70. Підготовка капітанів та осіб командного складу пасажирських суден з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах підтверджується свідоцтвом про

підготовку з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах. Кандидат на отримання цього свідоцтва повинен:

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка або електромеханіка;

пройти підготовку з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах, що відповідає [пункту 3](#) розділу A-V/2 Кодексу дипломування.

71. Підготовка капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків пасажирських суден з управління та поведінки людини в критичних ситуаціях на пасажирських суднах підтверджується свідоцтвом про підготовку з управління в критичних ситуаціях на пасажирських суднах. Кандидат на отримання цього свідоцтва повинен:

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка або електромеханіка;

пройти підготовку з управління та поведінки людини в критичних ситуаціях на пасажирських суднах, що відповідає [пункту 4](#) розділу A-V/2 Кодексу дипломування.

72. Підготовка капітанів, старших механіків, старших помічників капітана, других механіків пасажирських суден “ро-ро” з безпеки пасажирів, судна і вантажу, а також водонепроникності корпусу на пасажирських суднах “ро-ро” підтверджується свідоцтвом про підготовку з безпеки пасажирів, судна і вантажу на пасажирських суднах “ро-ро”. Кандидат на отримання цього свідоцтва повинен:

мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка або електромеханіка;

пройти підготовку з безпеки пасажирів, судна і вантажу, а також водонепроникності корпусу на пасажирських суднах “ро-ро”, що відповідає [пункту 5](#) розділу A-V/2 [Кодексу дипломування](#).

Підготовка моряків з надзвичайних ситуацій, техніки безпеки, охорони судна, домедичної допомоги, медичного догляду та виживання, а також з питань безпеки на риболовних суднах

{Назва розділу із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

73. Підготовка моряків з надзвичайних ситуацій, техніки безпеки, охорони судна, домедичної допомоги, медичного догляду та виживання, а також з питань безпеки на риболовних суднах (далі - підготовка моряків з питань безпеки) здійснюється під час здобуття курсантами морської освіти в закладах вищої і фахової передвищої освіти, під час підвищення кваліфікації у закладах вищої морської освіти або фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації або на спеціальних короткострокових курсах з окремих видів підготовки, які проводять заклади з підготовки моряків.

{Пункт 73 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

74. Проходження початкової підготовки моряків з питань безпеки (щодо способів особистого виживання, протипожежної безпеки та боротьби з пожежею, надання

домедичної допомоги, а також особистої безпеки та громадських обов'язків) підтверджується свідоцтвом фахівця про початкову підготовку з питань безпеки. Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків, а також підтвердження до них протягом п'яти років після видачі засвідчують проходження ними такої підготовки.

Початкова підготовка з питань безпеки за скороченою програмою призначена для осіб командного складу рівня експлуатації, які відповідно до цього Положення мають необхідний стаж роботи на судні відповідно до їх професійних дипломів. Проходження такої підготовки підтверджується свідоцтвом фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою).

Перелік компетентностей осіб командного складу рівня експлуатації для початкової підготовки з питань безпеки за скороченою програмою наведений у додатку 6.

Строк дії свідоцтва фахівця про початкову підготовку з питань безпеки та свідоцтва фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою) становить п'ять років.

75. Проходження підготовки з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів) підтверджується свідоцтвом фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів). Строк дії цього свідоцтва фахівця становить п'ять років.

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків і підтвердження до них протягом п'яти років після видачі засвідчують проходження ними цієї підготовки.

76. Проходження підготовки з швидкісних рятувальних катерів підтверджується свідоцтвом фахівця з швидкісних рятувальних катерів. Строк дії цього свідоцтва фахівця становить п'ять років.

77. Проходження розширеної підготовки з боротьби з пожежею підтверджується свідоцтвом фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею. Строк дії цього свідоцтва фахівця становить п'ять років.

{Абзац перший пункту 77 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків, а також підтвердження до них протягом п'яти років після видачі засвідчують проходження ними цієї підготовки.

78. Проходження підготовки з надання домедичної допомоги підтверджується свідоцтвом фахівця з надання домедичної допомоги. Це свідоцтво є безстроковим.

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків засвідчують проходження ними цієї підготовки.

79. Проходження підготовки з медичного догляду підтверджується свідоцтвом фахівця з медичного догляду. Це свідоцтво є безстроковим.

Професійні дипломи капітанів та старших помічників капітана засвідчують проходження ними такої підготовки.

80. Проходження підготовки осіб командного складу, відповідальних за охорону судна відповідно до Конвенції 1974 року та [Конвенції 1978 року](#), підтверджується свідоцтвом фахівця, відповідального за охорону судна. Це свідоцтво є безстроковим.

81. Проходження підготовки, ознайомлення та інструктажу всіх осіб командного складу з питань охорони судна підтверджується свідоцтвом фахівця про ознайомлювальну підготовку з питань охорони судна. Це свідоцтво є безстроковим.

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків засвідчують проходження ними цієї підготовки.

82. Проходження підготовки з питань виконання обов'язків з охорони судна особами командного складу, до обов'язків яких належать, зокрема, обов'язки з охорони судна, підтверджується свідоцтвом фахівця з питань охорони судна. Це свідоцтво є безстроковим.

Професійні дипломи капітанів, помічників капітана, механіків та електромеханіків безстроково засвідчують проходження ними цієї підготовки.

83. До виконання будь-яких обов'язків на риболовному судні допускаються особи командного складу, які пройшли початкову підготовку з питань безпеки на риболовному судні, що передбачена [Конвенцією 1995 року](#).

Проходження такої підготовки підтверджується свідоцтвами фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах. Строк дії цього свідоцтва фахівця становить п'ять років.

{Абзац другий пункту 83 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Сертифікати компетентності капітанів, помічників капітана та механіків риболовних суден протягом п'яти років після їх видачі засвідчують проходження ними такої підготовки.

Підтвердження збереження професійної компетентності моряків

84. Для продовження роботи на суднах (крім суден, які плавають у захищених водах) збереження професійної компетентності моряка потребує підтвердження кожні п'ять років з дати видачі йому професійного диплома або сертифіката компетентності.

Для продовження роботи судноводія на суднах, які плавають у захищених водах, збереження його професійної компетентності потребує підтвердження кожні 10 років з дати видачі йому професійного диплома.

Заява про підтвердження збереження професійної компетентності може бути подана моряком не раніше ніж за 12 місяців до закінчення строку дії попереднього підтвердження до професійного диплома або підтвердження до сертифіката компетентності.

{Абзац третій пункту 84 в редакції Постанов КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

Нове підтвердження до професійного диплома або підтвердження до сертифіката компетентності видається строком на п'ять років (10 років - для судноводіїв суден, які плавають у захищених водах) від дати видачі.

{Абзац четвертий пункту 84 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

У разі подання заяви за шість місяців до закінчення строку дії попереднього підтвердження до професійного диплома або підтвердження до сертифіката компетентності або пізніше (включно до дати закінчення строку дії) нове підтвердження до професійного диплома або нове підтвердження до сертифіката компетентності видається строком на п'ять років (10 років - для судноводіїв суден, які плавають у захищених водах) від дати закінчення строку дії попереднього підтвердження до професійного диплома або підтвердження до сертифіката компетентності.

{Пункт 84 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

85. Збереження професійної компетентності моряка, який є власником професійного диплома або сертифіката компетентності (крім судноводіїв суден, які плавають у захищених водах), вважається підтвердженням, якщо моряк:

1) має чинне медичне свідоцтво моряка;

2) пройшов початкову підготовку з питань безпеки за скороченою програмою і має свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою) (для осіб командного складу рівня експлуатації, крім риболовних суден) або пройшов початкову підготовку з питань безпеки на риболовному судні та має свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних судах (для осіб командного складу риболовних суден рівня експлуатації);

{Підпункт 2 пункту 85 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

3) має стаж роботи на судні з виконанням при цьому функцій, що відповідають його професійному диплому або сертифікату компетентності, протягом:

загалом не менше 12 місяців із попередніх п'яти років; або

загалом не менше трьох місяців із попередніх шести місяців безпосередньо перед підтвердженням дійсності диплома.

86. У разі коли капітан чи особа командного складу (крім риболовних суден) не мають необхідного стажу роботи на судні, для підтвердження збереження професійної компетентності вони повинні:

1) пройти початкову підготовку з питань безпеки, підготовку з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів), розширену підготовку з боротьби з пожежею і мати:

свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

2) успішно пройти перевірку професійної компетентності для відповідної посади шляхом складення комп'ютерного іспиту або успішно пройти підготовку шляхом підвищення професійної кваліфікації в закладі вищої морської освіти за освітньо-професійною програмою, яка відповідає вимогам Конвенції 1978 року і Кодексу дипломування, для відповідної професії (посади).

{Підпункт 2 пункту 86 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

87. У разі коли капітан чи особа командного складу риболовного судна не мають необхідного стажу роботи на судні, для підтвердження збереження професійної компетентності вони повинні:

пройти початкову підготовку з питань безпеки на риболовному судні та мати свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних судах;

{Абзац другий пункту 87 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

успішно пройти перевірку професійної компетентності для відповідної посади шляхом складення комп'ютерного іспиту; або

успішно пройти підготовку шляхом підвищення професійної кваліфікації у закладі вищої морської освіти або у закладі фахової передвищої морської освіти за освітньо-професійною програмою, яка відповідає вимогам Конвенції 1995 року для відповідної професії (посади), а також (за наявності) вимогам професійних стандартів, що розроблені на підставі Конвенції 1995 року.

{Зміни до абзацу четвертого пункту 87 не внесені у зв'язку з некоректністю змін. Додатково див. Постанову КМ № 567 від 30.05.2023}

88. Збереження професійної компетентності моряка, який є власником професійного диплома судноводія суден, які плавають у захищених водах, вважається підтвердженням, якщо моряк:

має чинне медичне свідоцтво моряка;

пройшов початкову підготовку з питань безпеки за скороченою програмою і має чинне свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою).

89. Професійна компетентність моряка, який є власником відповідного свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку, для роботи на нафтовому танкері, танкері-хімовозі або танкері-газовозі вважається підтвердженою, якщо моряк має стаж роботи на нафтовому танкері, танкері-хімовозі або танкері-газовозі з виконанням при цьому функцій, що відповідають його свідоцтву фахівця про спеціальну підготовку, протягом попередніх п'яти років загалом не менше трьох місяців або пройшов відповідний курс підготовки для нафтових танкерів, танкерів-хімовозів або танкерів-газовозів.

{Пункт 89 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

90. Професійна компетентність для роботи на пасажирських суднах або пасажирських суднах “ро-ро” моряка, який є власником відповідного свідоцтва або свідоцтв про спеціальну підготовку для пасажирських суден, вважається підтвердженою, якщо моряк має стаж роботи на пасажирському судні або пасажирському судні “ро-ро” протягом попередніх п’яти років загалом не менше 12 місяців або загалом не менше трьох місяців із попередніх шести місяців безпосередньо перед підтвердженням дійсності диплома.

Заклади з підготовки моряків вносять відповідну інформацію до Державного реєстру документів моряків. Видача нового свідоцтва (нових свідоцтв) про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден не потрібна.

91. Професійна компетентність моряка, який є власником професійного диплома, для роботи на судні, що експлуатується у полярних водах, вважається підтвердженою, якщо моряк має стаж роботи на судні, що експлуатується у полярних водах, з виконанням при цьому функцій, що відповідають його професійному диплому, протягом попередніх п’яти років загалом не менше двох місяців або успішно пройшов перевірку професійної компетентності для відповідної посади на судні, яке експлуатується у полярних водах, шляхом складення комп’ютерного іспиту, або пройшов курс початкової (вахтові помічники) чи розширеної (капітани та старші помічники капітана) підготовки для суден, що експлуатуються у полярних водах.

Обчислення стажу роботи моряків

92. Відомості про стаж роботи моряка на судні вносяться до послужної книжки моряка. Такі записи повинні бути підписані капітаном судна. Відомості про стаж роботи кандидата на присвоєння звання особи командного складу на березі під час проходження ним об’єднаної виробничої або навчально-виробничої практики вносяться до книги реєстрації підготовки керівником відповідного підприємства, установи, організації за місцем проходження практики. Такі записи повинні бути підписані керівником відповідного підприємства, установи, організації.

Моряк самостійно в будь-який час може внести до електронної системи відомості про свій стаж роботи на судні та на березі, що відповідають відомостям у його послужній книжці моряка або у книзі реєстрації підготовки, для подальшого розгляду виключно з використанням зазначеної системи. Відомості вносяться засобами Порталу Дія в електронній формі з накладенням електронного підпису моряка, що базується на сертифікаті відкритого ключа.

Стажем роботи моряка на судні та на березі вважається кількість місяців та днів. Один місяць означає або один календарний місяць (період часу тривалістю від 28 до 31 календарного дня, що має найменування, порядковий номер у календарному році), або 30 днів, які складаються з періодів тривалістю менше одного календарного місяця.

{Пункт 92 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

93. Для підтвердження збереження професійної компетентності моряка, який є власником професійного диплома або сертифіката компетентності, стажем роботи на судні з виконанням при цьому функцій, що відповідають його професійному диплому або сертифікату компетентності, вважається стаж роботи на найвищій посаді, яку може займати

моряк, який є власником цього диплома або сертифіката, або на посаді, що є на один ступінь нижчою.

94. Для присвоєння звання особи командного складу та для підтвердження збереження професійної компетентності моряка - капітана, старшого помічника капітана, радіоелектроніка першого класу, радіоелектроніка другого класу стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання валовою місткістю 500 або більше.

{Пункт 94 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

95. Для присвоєння звання особи командного складу - вахтового помічника капітана, вахтового помічника капітана прибережного плавання, вахтового механіка, електромеханіка стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання.

Стажом роботи, який є частиною програми підготовки у закладі морської освіти, вважається сумарний стаж роботи, здобутий під час навчання у закладах морської освіти за програмами різних рівнів освіти (фахового молодшого бакалавра, молодшого спеціаліста, спеціаліста, бакалавра, магістра), який підтверджений записами у книзі реєстрації підготовки.

Для підтвердження збереження професійної компетентності вахтового помічника капітана стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання валовою місткістю 500 або більше.

{Пункт 95 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Для підтвердження збереження професійної компетентності вахтового механіка, електромеханіка стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання з головними двигунами потужністю 750 кВт і більше.

{Пункт 95 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Для підтвердження збереження професійної компетентності вахтового помічника капітана прибережного плавання стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і самохідних суднах змішаного плавання.

{Пункт 95 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

96. Для присвоєння звання особи командного складу та для підтвердження збереження професійної компетентності моряка - старшого механіка та другого механіка стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання з головними двигунами потужністю 750 кВт і більше.

{Пункт 96 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

97. Для присвоєння звання особи командного складу - капітана-механіка та судноводія-механіка стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах, риболовних суднах довжиною не менше 12 метрів і суднах внутрішнього плавання незалежно від валової місткості.

98. Для присвоєння звання особи командного складу - капітана риболовного судна довжиною 24 метри і більше та капітана риболовного судна прибережного плавання довжиною 24 метри і більше стажом роботи на риболовному судні вважається стаж роботи на риболовних суднах довжиною не менше 12 метрів, а стажом роботи на суднах, які підпадають під вимоги [Конвенції 1978 року](#), - стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання валовою місткістю 500 або більше.

99. Для присвоєння звання особи командного складу - вахтового помічника капітана риболовного судна довжиною 24 метри і більше та вахтового помічника капітана риболовного судна прибережного плавання довжиною 24 метри і більше стажом роботи на риболовному судні вважається стаж роботи на риболовних суднах довжиною не менше 12 метрів, а стажом роботи на суднах, які підпадають під вимоги [Конвенції 1978 року](#), - стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах внутрішнього плавання.

100. Для присвоєння звання особи командного складу - старшого механіка риболовного судна та другого механіка риболовного судна стажом роботи на судні вважається стаж роботи на самохідних морських суднах і суднах змішаного плавання з головними двигунами потужністю 750 кВт і більше.

101. У послужній книжці моряка стаж роботи на судні зазначається шляхом внесення інформації про дати початку та закінчення роботи, а також про величину загального стажу роботи.

{Абзац перший пункту 101 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

Величина загального стажу роботи складається з кількості місяців та днів. Один місяць означає або один календарний місяць (період часу тривалістю від 28 до 31 календарного дня, що має найменування, порядковий номер у календарному році), або 30 днів, які складаються з періодів тривалістю менше одного календарного місяця.

{Абзац пункту 101 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

Стаж роботи на судні починається з дня прибуття на судно і закінчується днем списання із судна, які враховуються як цілі дні. Підрахунок загального стажу роботи за певний період здійснюється шляхом складення стажу роботи на окремих суднах або посадах.

Час міжрейсової стоянки судна та/або перебування судна в ремонті (не більше 30 днів) включається до стажу роботи на судні.

102. Стажем роботи на судні змішаного плавання вважається робота на судні, яке заходило під час плавання до морських портів. У разі використання записів про стаж роботи на судні змішаного плавання для присвоєння кваліфікації або для підтвердження збереження професійної компетентності назви морських портів, в які заходило судно, зазначаються у послужній книжці моряка.

103. У разі використання записів про стаж роботи на судні у послужній книжці моряка або книзі реєстрації підготовки (якщо стаж роботи є частиною програми підготовки у закладі морської освіти) як доказів для присвоєння морякам певних звань у таких записах слід зазначати додаткову інформацію.

Для присвоєння звання вахтового помічника капітана слід зазначати період виконання моряком обов'язків із несення ваhti на навігаційному містку під керівництвом капітана або старшого помічника капітана (потрібно не менше шести місяців).

Для присвоєння звання вахтового помічника капітана прибережного плавання слід зазначати період виконання обов'язків із несення ваhti на навігаційному містку під керівництвом капітана або помічника капітана (потрібно не менше шести місяців).

У разі коли робота моряка на судні не є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на борту судна відповідно до вимог [розділу А-III/1](#) Кодексу дипломування, яка підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки, для присвоєння звання вахтового механіка слід зазначати період роботи на судні у складі машинної команди (потрібно не менше 30 місяців) та період роботи на судні із виконанням обов'язків із несення ваhti в машинному відділенні під керівництвом старшого або другого механіка (потрібно не менше шести місяців).

У разі коли робота моряка на судні не є частиною програми підготовки в закладі морської освіти, що включає підготовку на борту судна відповідно до вимог [розділу А-III/6](#) Кодексу дипломування, яка підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки, для присвоєння звання електромеханіка слід зазначати період роботи на судні у складі машинної команди (потрібно не менше 30 місяців).

Для присвоєння звання радіоелектроніка першого класу слід зазначати наявність на судні апаратури Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства (потрібно не менше 24 місяців на судні, обладнаному такою апаратурою).

Для присвоєння звання радіоелектроніка другого класу слід зазначати наявність на судні апаратури Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства (потрібно не менше трьох місяців на судні, обладнаному такою апаратурою).

Для присвоєння звань капітана риболовного судна довжиною 24 метри і більше та капітана риболовного судна прибережного плавання довжиною 24 метри і більше слід зазначати довжину риболовного судна (не може бути меншою, ніж 12 метрів).

Для присвоєння звань вахтового помічника капітана риболовного судна довжиною 24 метри і більше та вахтового помічника капітана риболовного судна прибережного плавання довжиною 24 метри і більше слід зазначати період роботи у складі палубної команди риболовного судна (потрібно не менше 24 місяців, але частина (не більше 12 місяців) може бути замінена підготовкою на судні, що підпадає під вимоги [Конвенції 1978 року](#), яка відповідає вимогам [розділу А-II/1](#) Кодексу дипломування і підтверджена записами у книзі реєстрації підготовки).

Для присвоєння звання другого механіка риболовного судна слід зазначати період роботи на судні у складі машинної команди (потрібно не менше 12 місяців).

**Видача, заміна, вилучення, зупинення дії та анулювання
кваліфікаційних документів. Видача послужних книжок моряка**

{Назва розділу із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

104. Адміністрація судноплавства видає морякам такі кваліфікаційні документи:

- 1) професійні дипломи;
- 2) підтвердження до професійних дипломів;
- 3) сертифікати компетентності;
- 4) підтвердження до сертифікатів компетентності;
- 5) пільгові дозволи;
- 6) свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку:

свідоцтво фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах;

{Абзац другий підпункту 6 пункту 104 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах;

{Абзац третій підпункту 6 пункту 104 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах;

{Абзац четвертий підпункту 6 пункту 104 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах;

{Абзац п'ятий підпункту 6 пункту 104 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах;

{Абзац шостий підпункту 6 пункту 104 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

7) підтвердження, що засвідчує визнання кваліфікаційного документа, виданого іноземною державою.

Підтвердження, що засвідчує визнання кваліфікаційного документа, виданого іноземною державою, видається моряку, який є громадянином України або держави, що є стороною Конвенції 1978 року або Конвенції 1995 року (крім громадян держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом), який на законних підставах проживає на території України і має кваліфікацію відповідно до Конвенції 1978 року або Конвенції 1995 року, підтверджену професійним дипломом або сертифікатом компетентності, виданим від імені уряду іноземної держави (крім держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом).

{Підпункт 7 пункту 104 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

{Пункт 104 доповнено підпунктом 7 згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

105. Для отримання кваліфікаційних документів, зокрема для підтвердження збереження професійної компетентності та на заміну втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, а також для отримання послужної книжки моряка моряк подає до Адміністрації судноплавства відповідну заяву:

{Абзац перший пункту 105 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису заявника - засобами Порталу Дія;

{Абзац другий пункту 105 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

у паперовій формі - до Адміністрації судноплавства чи державного підприємства “Сервісний центр морського та річкового транспорту” (особисто, через представника або рекомендованим поштовим відправленням).

{Абзац третій пункту 105 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Форми заяв наведені у [додатках 7 і 11](#). Для подання заяви в електронній формі засобами Порталу Дія передбачається внесення відомостей відповідно до додатка 7 або 11. Копії документів, що додаються моряком до заяви у паперовій формі, мають бути завірені (підписані) моряком.

{Абзац четвертий пункту 105 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

У разі подання моряком заяви у паперовій формі Адміністрація судноплавства чи державне підприємство “Сервісний центр морського та річкового транспорту” вносять відомості, зазначені у заяві, та у документах, що додані до заяви, до електронної системи для подальшого розгляду виключно з використанням такої системи. У разі відсутності зазначених записів у послужній книжці моряка або у книзі реєстрації підготовки до електронної системи вноситься інформація про їх відсутність.

У разі коли відомості про стаж роботи моряка на судні або на березі були самостійно внесені моряком до електронної системи, Адміністрація судноплавства чи державне підприємство “Сервісний центр морського та річкового транспорту” звіряють їх з відомостями в записах у послужній книжці моряка або в книзі реєстрації підготовки, що додані моряком до заяви про отримання кваліфікаційних документів, та (за необхідності) корегують відповідно до записів у послужній книжці моряка або в книзі реєстрації підготовки. У разі відсутності зазначених записів у послужній книжці моряка або у книзі реєстрації підготовки до електронної системи вноситься інформація про їх відсутність.

Перелік документів, що додаються до заяви про отримання кваліфікаційних документів, зокрема для підтвердження збереження професійної компетентності та на заміну втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, а також про отримання послужної книжки моряка, наведений у додатку 8. Кваліфікаційні документи моряка на заміну втрачених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499, видаються за умови проведення перевірки професійної компетентності моряка відповідно до цього Положення.

{Абзац сьомий пункту 105 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

106. Заява, подана моряком для отримання кваліфікаційних документів, зокрема для підтвердження збереження ним професійної компетентності та на заміну втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, або для отримання послужної книжки моряка, розглядається Адміністрацією судноплавства протягом семи робочих днів з дня внесення відомостей, зазначених у заяві в електронній формі, до електронної системи засобами Порталу Дія або подання заяви у паперовій формі до Адміністрації судноплавства чи державного підприємства “Сервісний центр морського та річкового транспорту”. За результатами розгляду Адміністрація судноплавства приймає рішення про видачу моряку кваліфікаційного документа або послужної книжки моряка або відмовляє моряку у видачі кваліфікаційного документа або послужної книжки моряка. Рішення про видачу або відмову у видачі послужної книжки моряка підписується Головою Адміністрації судноплавства або уповноваженою ним посадовою особою Адміністрації судноплавства.

На вимогу моряка у день надходження заяви Адміністрація судноплавства видає йому письмове підтвердження реєстрації його заяви із зазначенням дати та номера реєстрації. Реєстрація заяви, поданої в електронній формі, підтверджується автоматично надісланим електронним повідомленням.

Арифметична та форматологічна перевірка наявності стажу роботи на судні або на березі, необхідного згідно з цим Положенням для видачі кваліфікаційного документа, здійснюється електронною системою. За результатами перевірки в електронній системі створюється електронний висновок про відповідність стажу роботи моряка на судні або на березі вимогам цього Положення чи деталізований електронний висновок про невідповідність стажу роботи моряка на судні або на березі вимогам цього Положення. У висновку про невідповідність наводиться вичерпна деталізована інформація з посиланням на вимоги цього Положення.

Відповідальність за повноту та достовірність визначених у заяві даних покладається на моряка відповідно до закону.

У разі допущення державною кваліфікаційною комісією моряків орфографічних, арифметичних чи змістовних помилок у рішенні про видачу кваліфікаційного документа, які виявлено Адміністрацією судноплавства перед видачею або під час видачі кваліфікаційного документа, державна кваліфікаційна комісія моряків протягом одного робочого дня з дня виявлення таких помилок виправляє їх та готує нове рішення.

У разі допущення державною кваліфікаційною комісією моряків орфографічних, арифметичних чи змістовних помилок у рішенні про видачу кваліфікаційного документа, які виявлено моряком перед видачею кваліфікаційного документа, державна кваліфікаційна комісія моряків протягом одного робочого дня з дня отримання заяви від моряка виправляє їх та готує нове рішення.

У разі допущення орфографічних, арифметичних чи змістовних помилок у рішенні про видачу послужної книжки моряка, які виявлено Адміністрацією судноплавства перед видачею або під час видачі послужної книжки моряка, Адміністрація судноплавства протягом одного робочого дня після дня виявлення таких помилок виправляє їх та приймає нове рішення.

У разі допущення орфографічних, арифметичних чи змістовних помилок у рішенні про видачу послужної книжки моряка, які виявлено моряком перед видачею послужної книжки моряка, Адміністрація судноплавства протягом одного робочого дня з дня отримання заяви від моряка виправляє їх та приймає нове рішення.

{Пункт 106 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

107. Кваліфікаційний документ формується в електронній системі та видається моряку (його представнику) у паперовій формі Адміністрацією судноплавства чи державним підприємством “Сервісний центр морського та річкового транспорту” (за вибором моряка) протягом семи робочих днів після прийняття рішення про його видачу. Послужна книжка моряка видається моряку (його представнику) Адміністрацією судноплавства чи державним підприємством “Сервісний центр морського та річкового транспорту” (за вибором моряка) протягом одного робочого дня після прийняття рішення про її видачу. Про готовність кваліфікаційного документа в паперовій формі та послужної книжки моряка моряку повідомляється через електронну систему та надісланим електронним повідомленням на адресу електронної пошти, що зазначена ним у заяві.

Електронна копія кваліфікаційного документа в електронній формі самостійно завантажується моряком з електронної системи.

У разі подання заяви про отримання кваліфікаційних документів, зокрема для підтвердження збереження професійної компетентності та на заміну втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, а також для отримання послужної книжки моряка моряк може зазначити (в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису заявника засобами Порталу Дія) представника, якому можуть бути видані такі кваліфікаційні документи або послужна книжка моряка.

Також моряк може отримати послужну книжку моряка за допомогою засобів поштового зв'язку на адресу, зазначену в його заяві про отримання послужної книжки моряка. Оплата послуг поштового зв'язку у цьому випадку здійснюється моряком.

Кваліфікаційний документ на заміну втраченого, пошкодженого або виданого до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499, видається під новим номером.

Відповідні відмітки про кваліфікаційні документи, заявлені як такі, що втрачені або пошкоджені, вносяться до Державного реєстру документів моряків.

Оригінал кваліфікаційного документа, що пошкоджений або виданий до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499, що доданий до заяви, знищується Адміністрацією судноплавства в порядку, встановленому [Типовою інструкцією з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади](#), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 “Деякі питання документування управлінської діяльності” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 23, ст. 770), а інформація про це вноситься Адміністрацією судноплавства до Державного реєстру документів моряків.

Заяви моряків разом з доданими до них документами та рішення Адміністрації судноплавства є документами тривалого зберігання із строком зберігання 75 років. Адміністрація судноплавства забезпечує зберігання заяв моряків разом з доданими до них документами та рішеннями Адміністрації судноплавства в паперовій або електронній формі залежно від способу отримання таких заяв відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 “Деякі питання документування управлінської діяльності”.

{Пункт 107 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

108. Відмова Адміністрації судноплавства у видачі кваліфікаційного документа підписується головою Державної кваліфікаційної комісії моряків шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису і надсилається моряку через електронну систему та на адресу електронної пошти, що зазначена ним у заяві.

109. Вичерпними підставами для відмови у видачі кваліфікаційного документа є:

1) неподання будь-якого з документів, передбачених [додатком 8](#), або подання документа, строк дії якого завершився (крім підтверджень до професійних дипломів, підтверджень до сертифікатів компетентності та свідоцтв фахівця про спеціальну підготовку);

{Підпункт 1 пункту 109 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

2) відсутність у Реєстрі документів про освіту відомостей щодо диплома про освіту, виданого починаючи з 2000 р. (перевіряється лише у разі присвоєння звання особи командного складу, умовою для присвоєння якого відповідно до цього Положення є наявність документа про освіту та у разі заміни документа, який втрачений, пошкоджений або виданий до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. [№ 1499](#) “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”);

{Підпункт 2 пункту 109 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

2¹) відсутність у Адміністрації судноплавства відомостей про виданий сертифікат про успішне складення комп’ютерного іспиту (перевіряється лише у разі присвоєння звання особи командного складу або підтвердження збереження професійної компетентності,

умовою для присвоєння якого або підтвердження якої відповідно до цього Положення є наявність такого сертифіката);

{Пункт 109 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

3) відсутність у Державному реєстрі документів моряків відомостей про чинність кваліфікаційного документа, наявність якого необхідна для видачі нового кваліфікаційного документа або для підтвердження збереження професійної компетентності (перевіряється лише у разі присвоєння звання особи командного складу або підтвердження збереження професійної компетентності, умовою для присвоєння якого або підтвердження якої відповідно до цього Положення є наявність такого кваліфікаційного документа);

4) відсутність чинного медичного свідоцтва моряка (лише у разі видачі документа, умовою для видачі якого відповідно до цього Положення є наявність медичного свідоцтва моряка);

5) невідповідність відомостей про стаж роботи моряка на судні або на березі, які були самостійно внесені моряком до електронної системи, відомостям у записях у послужній книжці моряка або у книзі реєстрації підготовки, що додані моряком до заяви про отримання кваліфікаційних документів, зокрема відсутність таких записів;

6) створений в електронній системі деталізований електронний висновок про невідповідність вимогам цього Положення стажу роботи моряка на судні або на березі;

7) бланк оригіналу кваліфікаційного документа, поданого на заміну пошкодженого або виданого до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, не відповідає формі або технічному опису бланка, які були встановлені законодавством на дату його видачі.

{Пункт 109 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Підстави для відмови у видачі кваліфікаційного документа повинні бути викладені чітко та максимально деталізовано, із вичерпним зазначенням конкретних підстав та додаванням у відповідних випадках завіреного витягу з Державного реєстру документів моряків, витягу з Реєстру документів про освіту або роздрукованого деталізованого електронного висновку про невідповідність вимогам цього Положення стажу роботи моряка на судні або на березі, створеного в електронній системі.

109¹. У разі коли заяву, наведену в [додатках 7 і 11](#), подано з порушенням вимог, встановлених [Законом України](#) “Про адміністративну процедуру” та цим Положенням, голова державної кваліфікаційної комісії моряків приймає рішення про залишення заяви без руху та протягом трьох робочих днів з дня реєстрації (отримання) заяви надсилає заявнику письмове повідомлення про залишення заяви без руху, в якому зазначаються виявлені недоліки з посиланням на порушені вимоги Закону України “Про адміністративну процедуру” та цього Положення, спосіб та строк усунення недоліків, а також способи, порядок та строки оскарження рішення про залишення заяви без руху в порядку, встановленому Законом України “Про адміністративну процедуру”.

У разі особистого звернення заявника із заявою безпосередньо до Адміністрації судноплавства чи державного підприємства “Сервісний центр морського та річкового транспорту” таке повідомлення вручається йому негайно (за можливості) під розписку.

Строк усунення недоліків не може перевищувати семи календарних днів з дня повідомлення заявника про залишення заяви без руху. За клопотанням заявника голова державної кваліфікаційної комісії моряків продовжує строк усунення виявлених недоліків, але не більше ніж на сім календарних днів з дня повідомлення заявника про залишення заяви без руху.

Якщо заявником у визначений строк не будуть усунуті виявлені недоліки, голова державної кваліфікаційної комісії моряків приймає рішення щодо повернення заяви разом з доданими до неї документами особі, яка її подала, через електронну систему та на адресу електронної пошти, що зазначена такою особою в заяві, протягом одного робочого дня після закінчення визначеного строку.

Підставами для залишення заяви про отримання кваліфікаційного документа, а також про отримання послужної книжки моряка без руху є:

неподання в повному обсязі документів, зазначених у [додатку 8](#), вперше;

невідповідність поданих документів вимогам цього Положення.

У разі коли заява не підлягає розгляду відповідно до вимог [Закону України](#) “Про адміністративну процедуру”, голова державної кваліфікаційної комісії моряків приймає рішення про відмову у прийнятті заяви до розгляду, про що невідкладно повідомляє особі, яка подала заяву, крім випадку подання анонімної заяви.

Підставами для відмови у видачі послужної книжки моряка є:

повторне неподання будь-якого з документів, передбачених [додатком 8](#), після залишення заяви без руху;

звернення про видачу послужної книжки моряка фізичної особи, яка не досягла віку, передбаченого вимогами цього Положення, або представника особи, який не має права на отримання послужної книжки моряка;

повторне подання документів, що не відповідають вимогам цього Положення, після залишення заяви без руху.

У разі відмови у видачі кваліфікаційного документа або послужної книжки моряка Адміністрація судноплавства зобов’язана поінформувати про це заявника невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин - не пізніше трьох робочих днів з дати реєстрації відповідної заяви.

Рішення Адміністрації судноплавства про залишення заяви про отримання кваліфікаційного документа або отримання послужної книжки моряка без руху, про відмову у прийнятті заяви про отримання кваліфікаційного документа або про отримання послужної книжки моряка, або відмову у видачі кваліфікаційного документа або послужної книжки моряка можуть бути оскаржені заявником відповідно до цього Положення та [Закону України](#) “Про адміністративну процедуру” або в судовому порядку.

{Положення доповнено пунктом 109¹ згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

110. Після видачі кваліфікаційного документа Адміністрація судноплавства може провести додаткову перевірку поданих моряком відомостей про стаж його роботи чи проходження виробничої або навально-виробничої практики, на підставі яких виданий кваліфікаційний документ. Перевірені можуть бути тільки записи в послужній книжці моряка або у книзі підготовки моряка, що зазначені моряком у заяві про отримання кваліфікаційного документа, зокрема для підтвердження збереження професійної компетентності.

Записи у послужній книжці моряка або у книзі підготовки моряка не можуть бути визнаними такими, що не відповідають вимогам цього Положення, якщо:

не заповнені графи, відомості в яких не потрібні для видачі кваліфікаційного документа моряка;

наявні помилки технічного характеру, які не заважають ідентифікації відомостей запису в цілому;

наявні виправлення, коли ці виправлення завірені окремим підписом капітана судна, керівника підприємства, установи, організації;

дати відображені лише в цифровому форматі;

використані аббревіатури або скорочення.

111. Кваліфікаційний документ моряка може бути вилучений у разі виявлення ознак підробки під час здійснення заходів контролю судна державою порту або державою прапора у порядку, встановленому міжнародними договорами або законами.

112. Кваліфікаційний документ моряка може бути призупинений у разі виявлених під час розслідування аварійних морських подій некомпетентності власника, його дій, бездіяльності або порушення встановлених вимог безпеки судноплавства у порядку, встановленому міжнародними договорами або законами.

Кваліфікаційний документ моряка може бути анульований лише на підставі рішення суду, яке набрало чинності. Адміністрація судноплавства має подати в установленому порядку позов до суду про анулювання кваліфікаційного документа моряка у разі виявлення під час додаткової перевірки недостовірних або підроблених даних у документах, які додані моряком до заяви про отримання кваліфікаційних документів, або у разі відповідного рішення за результатами розслідування аварійних морських подій, проведеного у порядку, встановленому міжнародними договорами або законами.

Оскарження моряком рішень Адміністрації судноплавства

113. Рішення Адміністрації судноплавства про відмову у видачі кваліфікаційного документа, а також процедура проведення комп'ютерного іспиту можуть бути оскаржені моряком протягом 30 календарних днів з дня отримання ним такого рішення або проведення комп'ютерного іспиту.

114. Скарга подається:

в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису заявника - засобами Порталу Дія;

{Абзац другого пункту 114 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

у паперовій формі - до Адміністрації судноплавства (поштовим відправленням чи особисто або через представника).

У разі подання моряком скарги у паперовій формі Адміністрація судноплавства вносить відомості, зазначені у заяві, до електронної системи для подальшого розгляду виключно з використанням такої системи.

Скарга подається на ім'я Голови Адміністрації судноплавства у довільній формі. У скарзі зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) моряка, номер його телефону, адреса електронної пошти. У разі коли участь у розгляді скарги бере представник моряка, у скарзі наводяться також його контактні дані. До скарги можуть додаватися документи або їх копії, зокрема ті, що не подавалися моряком раніше. У разі подання моряком скарги у паперовій формі Адміністрація судноплавства вносить відомості, зазначені у заяві, до електронної системи для подальшого розгляду виключно з використанням такої системи.

115. Розгляд скарг здійснюється постійно діючою апеляційною комісією Адміністрації судноплавства. Наказ Адміністрації судноплавства про склад апеляційної комісії оприлюднюється на її офіційному веб-сайті не пізніше трьох робочих днів з дня затвердження.

До складу апеляційної комісії входять не менше шести посадових осіб Адміністрації судноплавства, зокрема уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції. Члени апеляційної комісії не можуть входити до складу державної кваліфікаційної комісії. До складу апеляційної комісії входить також одна посадова особа Мінрозвитку та члени (не більше трьох) громадської ради при Адміністрації судноплавства з правом дорадчого голосу (за згодою).

Апеляційна комісія включає голову апеляційної комісії, його заступника, секретаря та членів апеляційної комісії. Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, прозорості та відкритості.

Головою апеляційної комісії призначається один із заступників Голови Адміністрації судноплавства. Голова апеляційної комісії відповідає за дотримання порядку роботи апеляційної комісії, встановленого цим Положенням.

Заступник голови апеляційної комісії виконує обов'язки голови у разі його відсутності.

Апеляційна комісія встановлює об'єктивність рішень про відмову у видачі кваліфікаційного документа або підтвердження до професійного диплома чи сертифіката компетентності або про дотримання процедури проведення комп'ютерного іспиту.

116. Документами апеляційної комісії є скарги моряків, протоколи засідань апеляційної комісії, журнал обліку скарг моряків. Документи апеляційної комісії зберігаються секретарем апеляційної комісії протягом одного року.

Подана моряком скарга реєструється секретарем апеляційної комісії в журналі обліку скарг моряків у день внесення відомостей, зазначених у заяві в електронній формі, до електронної системи засобами Порталу Дія або надходження скарги у паперовій формі до Адміністрації судноплавства.

{Абзац другий пункту 116 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

117. Розгляд скарг здійснюється апеляційною комісією протягом 10 робочих днів з дня її реєстрації.

Адміністрація судноплавства запрошує моряка або його представника бути присутнім під час розгляду його скарги за контактними даними (номером телефону та на адресу електронної пошти моряка і (за наявності) представника), зазначеними моряком у скарзі, а також в електронній системі та засобами Порталу Дія не пізніше як за п'ять робочих днів до дня розгляду скарги.

{Абзац другий пункту 117 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Моряк або його представник має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії особисто чи дистанційно із застосуванням технічних засобів електронних комунікацій та надавати роз'яснення стосовно поданих документів чи інших обставин, пов'язаних із апеляцією.

У разі згоди моряка або його представника скарга може бути розглянута за його відсутності. У разі ненадання згоди моряком або його представником на розгляд скарги за його відсутності протягом календарного місяця з дати запрошення Адміністрацією судноплавства для розгляду скарги вона не підлягає розгляду.

Дати розгляду скарг оприлюднюються на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства не пізніше як за п'ять робочих днів до дня розгляду скарги.

118. Засідання апеляційної комісії проводяться відкрито. На засіданні допускається присутність представників громадськості як спостерігачів. Хід засідань апеляційної комісії фіксується за допомогою відеозапису, який зберігається Адміністрацією судноплавства протягом шести місяців. Відповідальність за організацію збереження відеозаписів покладається на голову апеляційної комісії. Під час розгляду скарг забезпечується спокійна і доброзичлива атмосфера.

119. Для прийняття рішення стосовно скарги Апеляційна комісія проводить її детальний розгляд, перегляд документів, поданих моряком, перевірку обґрунтованості відмови у видачі кваліфікаційного документа або дотримання процедури проведення комп'ютерного іспиту.

Апеляційна комісія приймає шляхом відкритого поіменного голосування одне з таких рішень:

про задоволення скарги;

про відмову в задоволенні скарги;

про залишення скарги без розгляду (за заявою моряка).

{Пункт 119 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Рішення про відмову в задоволенні скарги може бути прийнято комісією виключно у разі недотримання умов для видачі кваліфікаційного документа, що передбачені цим Положенням. У такому разі у протоколі зазначається вичерпний перелік конкретних підстав для відмови з обов'язковим посиланням на норми цього Положення, які є підставою для відмови.

Рішення апеляційної комісії приймається більшістю голосів за умови присутності на засіданні не менше двох третин її членів. У разі рівного розподілу голосів “за” та “проти” приймається рішення, яке підтримав голова апеляційної комісії. У разі неможливості взяти участь у засіданні комісії особисто члени комісії можуть взяти участь дистанційно із застосуванням технічних засобів електронних комунікацій.

Рішення оформлюється в день проведення засідання апеляційної комісії протоколом засідання комісії, створення якого в електронній системі завершується накладенням електронного підпису всіх членів апеляційної комісії, присутніх на засіданні.

Електронна копія протоколу засідання апеляційної комісії зберігається в електронній системі протягом року з дня внесення.

Рішення апеляційної комісії оголошується моряку або його представнику зразу після закінчення розгляду його скарги, про що вноситься запис до протоколу засідання апеляційної комісії. Моряк або його представник засвідчує протокол засідання апеляційної комісії своїм підписом і зазначає про свою згоду чи незгоду з рішенням апеляційної комісії. У разі коли моряк або його представник відсутній на засіданні апеляційної комісії або відмовляється підписати роздрукований примірник протоколу засідання апеляційної комісії, голова апеляційної комісії здійснює відповідний запис у протоколі.

Протокол засідання апеляційної комісії зберігається Адміністрацією судноплавства протягом року з дня складення.

Рішення апеляційної комісії затверджується Головою Адміністрації судноплавства.

{Пункт 119 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

120. У разі задоволення скарги моряка стосовно видачі кваліфікаційного документа рішення про відмову у видачі кваліфікаційного документа скасовується, а кваліфікаційний документ видається моряку протягом двох робочих днів в установленому цим Положенням порядку.

У разі задоволення скарги моряка стосовно результатів комп'ютерного іспиту протягом двох робочих днів оформлюється новий сертифікат про результати комп'ютерного іспиту, який автоматично завантажується в електронній формі до електронної системи.

121. У разі відсутності моряка або його представника на засіданні апеляційної комісії результати розгляду скарги Адміністрація судноплавства повідомляє моряку або його представнику за адресою електронної пошти, зазначеною у скарзі, а також засобами Порталу Дія протягом одного робочого дня після прийняття апеляційною комісією рішення. До повідомлення на електронну пошту додається примірник протоколу засідання

апеляційної комісії в електронній формі, а на Порталі Дія - посилання на відомості протоколу засідання апеляційної комісії, що зберігаються в електронній системі.

{Пункт 121 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

122. У разі незадоволення моряка результатами розгляду скарги апеляційною комісією питання може бути оскаржене моряком у суді в установленому законодавством порядку.

Курси з підготовки моряків

123. Підготовка моряків на відповідних курсах підготовки здійснюється закладами з підготовки моряків за програмами підготовки та оцінки компетентності, які складаються відповідно до [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) та/або [Конвенції 1995 року](#). Заклади з підготовки моряків несуть відповідальність за дотримання вимог щодо підготовки моряків, встановлених Конвенцією 1978 року, Кодексом дипломування та/або Конвенцією 1995 року та цим Положенням.

124. За результатами проведеної підготовки та оцінки компетентності, що передбачена [Кодексом дипломування](#) або [Конвенцією 1995 року](#), заклади з підготовки моряків видають морякам такі кваліфікаційні документи:

1) свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки;

1¹) свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою);

{Пункт 124 доповнено підпунктом 1¹ згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

2) свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах;

{Підпункт 2 пункту 124 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

3) свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів);

4) свідоцтво фахівця з швидкісних рятувальних катерів;

5) свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею;

{Підпункт 5 пункту 124 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

6) свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги;

7) свідоцтво фахівця з медичного догляду;

8) свідоцтво фахівця, відповідального за охорону судна;

9) свідоцтво фахівця про ознайомлювальну підготовку з питань охорони судна;

10) свідоцтво фахівця з питань охорони судна;

11) свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку:

{Абзац перший підпункту 11 пункту 124 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво фахівця про початкову підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

свідоцтво фахівця про розширену підготовку для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з газовим паливом;

свідоцтво фахівця про початкову підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах;

свідоцтво фахівця про розширену підготовку для суден, що експлуатуються у полярних водах;

12) свідоцтва про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден:

{Абзац перший підпункту 12 пункту 124 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

свідоцтво про підготовку з управління неорганізованими масами людей;

свідоцтво про підготовку з управління в критичних ситуаціях;

свідоцтво про підготовку з безпеки пасажирів, судна і вантажу на пасажирських суднах “ро-ро”.

125. За результатами проведених курсів спеціальної підготовки для роботи на нафтових танкерах, танкерах-хімовозах і танкерах-газовозах заклади з підготовки моряків видають морякам підтвердження про проходження:

1) початкової підготовки для здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах і танкерах-хімовозах;

2) розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на нафтових танкерах;

3) розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на танкерах-хімовозах;

4) початкової підготовки для здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах;

5) розширеної підготовки для здійснення вантажних операцій на танкерах-газовозах.

126. За результатами проведених курсів підготовки радіооператорів заклади з підготовки моряків видають морякам підтвердження про проходження:

1) підготовки за програмою для радіооператорів (із професійним загальним дипломом);

2) підготовки за програмою для радіооператорів (із професійним обмеженим дипломом).

127. Програми підготовки в закладах з підготовки моряків, їх навчально-методична та матеріально-технічна база, зокрема тренажерне обладнання, а також професійна кваліфікація персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків, повинні відповідати правилам I/6, I/8 і I/12 Конвенції 1978 року, розділам A-I/6, A-I/8 і A-I/12 Кодексу дипломування та/або Конвенції 1995 року. Типові вимоги до обладнання,

оснащення, програм підготовки закладів з підготовки моряків та професійної кваліфікації персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків у закладах з підготовки моряків, затверджуються Мінрозвитку.

{Пункт 127 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

128. Програми підготовки в закладах з підготовки моряків погоджуються Адміністрацією судноплавства, після чого публікуються на веб-сайті закладу з підготовки моряків.

Подані закладами з підготовки моряків на погодження Адміністрації судноплавства програми підготовки підлягають погодженню нею протягом 20 робочих днів або повертаються протягом 20 робочих днів закладу з підготовки моряків разом із переліком зауважень, обґрунтованих положеннями [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) та/або [Конвенції 1995 року](#), типових вимог до обладнання, оснащення, програм підготовки закладів з підготовки моряків та професійної кваліфікації персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків у закладах з підготовки моряків, затверджених Мінрозвитку.

{Абзац другий пункту 128 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

129. Заклади з підготовки моряків повинні впровадити та підтримувати систему стандартів якості у сфері підготовки моряків, яка відповідає вимогам цього Положення, [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) та/або [Конвенції 1995 року](#), а також типовим вимогам до обладнання, оснащення, програм підготовки закладів з підготовки моряків та професійної кваліфікації персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків у закладах з підготовки моряків. Зазначена система стандартів якості повинна бути сертифікована класифікаційним товариством (визнаною організацією), уповноваженим на здійснення нагляду за виконанням на морських судах вимог, встановлених законодавством та міжнародними договорами України у сфері торгового мореплавства відповідно до [Кодексу торговельного мореплавства України](#) або органом з оцінки відповідності, що акредитований Національним агентством з акредитації для провадження відповідної діяльності. Документи зазначеної системи стандартів якості у сфері підготовки моряків публікуються на веб-сайті закладу з підготовки моряків.

{Пункт 129 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

130. Навчання та оцінку компетентності персоналу закладів з підготовки моряків (керівників підготовки, інструкторів, екзаменаторів та інших осіб, безпосередньо пов'язаних із підготовкою та оцінкою компетентності моряків) здійснюють заклади морської вищої освіти за програмами, що відповідають вимогам [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) та/або [Конвенції 1995 року](#) і погоджені Адміністрацією судноплавства.

Подані закладами морської вищої освіти на погодження Адміністрації судноплавства програми навчання та оцінки компетентності персоналу закладів з підготовки моряків підлягають погодженню нею протягом 20 робочих днів або повертаються протягом 20

робочих днів закладу з підготовки моряків разом із переліком зауважень, обґрунтованих положеннями [Конвенції 1978 року](#), [Кодексу дипломування](#) та/або [Конвенції 1995 року](#), типових вимог до обладнання, оснащення, програм підготовки закладів з підготовки моряків та професійної кваліфікації персоналу, який здійснює підготовку та оцінку компетентності моряків у закладах з підготовки моряків, затверджених Мінрозвитку.

{Абзац другий пункту 130 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

131. Заклади з підготовки моряків, які впровадили та підтримують систему стандартів якості, сертифіковану відповідно до цього Положення, включаються до переліку закладів з підготовки моряків із зазначенням переліку кваліфікаційних документів моряка (свідоцтв) та/або підтверджень про проходження підготовки, які ними видаються, а також переліку і строків дії виданих їм сертифікатів щодо системи стандартів якості у сфері підготовки моряків. Зазначений перелік оприлюднюється на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства. Адміністрація судноплавства забезпечує зберігання зазначених переліків та усіх змін до них протягом п'ятнадцяти років.

{Абзац перший пункту 131 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Оприлюднені відомості про заклад з підготовки моряків підлягають щомісячному корегуванню Адміністрацією судноплавства з урахуванням:

чинності сертифікатів, виданих закладам з підготовки моряків;

строку дії атестатів про акредитацію органів з оцінки відповідності;

строку дії угод про уповноваження з надання послуг з нагляду за виконанням на морських суднах під прапором України вимог, встановлених законодавством, укладених із класифікаційним товариством (визнаною організацією) Адміністрацією судноплавства.

Адміністрація судноплавства повинна видалити з офіційного веб-сайту інформацію про заклад з підготовки моряків у разі:

ліквідації закладу з підготовки моряків;

припинення діяльності закладу з підготовки моряків;

втрати чинності сертифіката щодо системи стандартів якості у сфері підготовки моряків;

ліквідації органу з оцінки відповідності, яким закладу з підготовки моряків видані сертифікати щодо системи стандартів якості у сфері підготовки моряків;

втрати чинності атестата про акредитацію зазначеного органу з оцінки відповідності, що підтверджує акредитацію для провадження діяльності у сфері підготовки моряків;

втрати чинності угоди про уповноваження класифікаційного товариства (визнаної організації) з надання послуг з нагляду за виконанням на морських суднах під прапором України вимог, встановлених законодавством, укладеної з Адміністрацією судноплавства;

неопублікування на веб-сайті закладу з підготовки моряків документів системи стандартів якості закладу з підготовки моряків у сфері підготовки моряків.

Перевірка професійної компетентності моряка

132. Перевірка професійної компетентності капітанів та осіб командного складу здійснюється шляхом проведення комп'ютерного іспиту.

Результати комп'ютерного іспиту використовуються для присвоєння кваліфікації морякам та підтвердження збереження їх професійної придатності.

Для проведення комп'ютерного іспиту використовується система комп'ютерного тестування Crew Evaluation System (CES) 6.0 компанії "Seagull Maritime AS" або її наступна версія (далі - система комп'ютерного тестування).

Запровадження системи комп'ютерного тестування забезпечується Адміністрацією судноплавства.

Державне підприємство "Сервісний центр морського та річкового транспорту" забезпечує роботу системи комп'ютерного тестування та здійснює її технічне адміністрування.

{Пункт 132 в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

133. Для проведення перевірки професійної компетентності моряк подає Адміністрації судноплавства заяву та копію посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство. Заява подається в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису заявника засобами Порталу Дія або в паперовій формі до Адміністрації судноплавства чи державного підприємства "Сервісний центр морського та річкового транспорту".

{Абзац перший пункту 133 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Паперова форма **заяви** наведена у додатку 9. Для подання заяви в електронній формі засобами Порталу Дія передбачається внесення відомостей відповідно до додатка 9.

{Абзац другий пункту 133 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

У разі подання моряком заяви у паперовій формі Адміністрація судноплавства чи державне підприємство "Сервісний центр морського та річкового транспорту" вносять відомості, зазначені у заяві, до електронної системи для подальшого розгляду виключно з використанням такої системи.

На вимогу моряка у день надходження заяви Адміністрація судноплавства видає (надсилає) йому письмове підтвердження реєстрації його заяви із зазначенням дати та номера реєстрації. Реєстрація заяви, поданої в електронній формі, підтверджується автоматично надісланим електронним повідомленням.

{Пункт 133 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Комп'ютерний іспит проводиться не пізніше ніж через п'ять робочих днів від дати подання моряком заяви. Дата проведення комп'ютерного іспиту для випускників закладів морської освіти узгоджується з такими закладами освіти.

{Абзац п'ятий пункту 133 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

133¹. Перелік тестових завдань, що містяться у системі комп'ютерного тестування, повинен відповідати мінімальним стандартам компетентності, що визначені [Конвенцією 1978 року](#) та [Кодексом дипломування](#) щодо кожного із стандартів компетентності.

Перед початком проведення комп'ютерного іспиту член державної кваліфікаційної комісії моряків здійснює ідентифікацію моряка за документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або паспортним документом іноземця, або посвідкою на постійне/тимчасове проживання з метою встановлення їх дійсності та приналежності відповідній особі. Якщо особу не ідентифіковано за документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або паспортним документом іноземця, або посвідкою на постійне/тимчасове проживання така особа до складення комп'ютерного іспиту не допускається. Комп'ютерний іспит проводиться у спеціально обладнаному приміщенні державного підприємства “Сервісний центр морського та річкового транспорту” державною кваліфікаційною комісією моряків за особистої присутності моряка.

Під час проведення комп'ютерного іспиту запитання тестового завдання для кожного моряка обираються автоматично за допомогою програмного забезпечення з переліку запитань, визначених для відповідної посади на морському судні, шляхом випадкового вибору.

У разі відсутності можливості продовження проведення комп'ютерного іспиту з технічних причин член державної кваліфікаційної комісії моряків оголошує перерву до їх усунення. У разі неможливості усунення технічних несправностей автоматизованого робочого місця результат комп'ютерного іспиту анулюється. Моряку пропонується складення комп'ютерного іспиту на іншому автоматизованому робочому місці або в інший час чи день.

Комп'ютерний іспит вважається успішно складеним, якщо моряк надав правильні відповіді на 70 відсотків запитань тестового завдання і більше.

Комп'ютерний іспит вважається не складеним, якщо моряк під час його складання використовував будь-які джерела інформації на паперових чи електронних носіях (підручник, навчальний посібник, електронну книгу тощо), засоби зв'язку, друковані або рукописні матеріали, інші засоби, предмети, прилади (крім виробів медичного призначення), а також підказки інших осіб. У такому разі член державної кваліфікаційної комісії моряків припиняє проведення комп'ютерного іспиту, про що інформує моряка.

Після завершення комп'ютерного іспиту державна кваліфікаційна комісія моряків невідкладно ознайомлює моряка з його результатами, за якими автоматично за допомогою системи комп'ютерного тестування оформлюється сертифікат про результати комп'ютерного іспиту (далі - сертифікат), який підписується членом державної кваліфікаційної комісії моряків за допомогою кваліфікованого електронного підпису, після

чого член державної кваліфікаційної комісії моряків роздруковує підписаний сертифікат та видає його моряку.

У сертифікаті зазначаються такі відомості:

прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) моряка;

дата народження;

реквізити документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або паспортного документа іноземця, або посвідки на постійне/тимчасове проживання;

інформація про виконання функцій на рівні експлуатації або управління;

кваліфікація, яка присвоюється або підтверджується;

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) члена державної кваліфікаційної комісії моряків, який приймав комп'ютерний іспит;

час складення комп'ютерного іспиту;

дата складення комп'ютерного іспиту;

відсоток правильних відповідей на запитання тестового завдання;

кількість поставлених запитань тестового завдання;

результат комп'ютерного іспиту “склав” або “не склав”.

Результат комп'ютерного іспиту після його завершення завантажується членом державної кваліфікаційної комісії моряків до електронної системи (до впровадження електронної системи копія результату комп'ютерного іспиту зберігається в Адміністрації судноплавства в паперовій формі протягом п'яти років).

Сертифікат про успішне складення комп'ютерного іспиту (сертифікат, в якому зазначений результат комп'ютерного іспиту “склав”) є підставою для отримання кваліфікаційних документів моряка відповідно до цього Положення. Строк дії сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту становить п'ять років.

Організацію і проведення комп'ютерного іспиту забезпечує Адміністрація судноплавства.

Налаштування автоматизованих робочих місць моряків повинне забезпечувати відсутність можливості зовнішнього втручання у проведення комп'ютерного іспиту, зокрема будь-якими програмними засобами, робота яких може вплинути на результати комп'ютерного іспиту, включаючи відсутність доступу до інформаційних ресурсів Інтернету.

Під час проведення комп'ютерного іспиту використовуються технічні засоби контролю, зокрема аудіо- та відеофіксація, з можливістю доступу в режимі реального часу з метою здійснення спостереження посадовими особами Адміністрації судноплавства за його проведенням. Про використання технічних засобів контролю, зокрема аудіо- та відеофіксації, перед початком комп'ютерного іспиту член державної кваліфікаційної комісії моряків інформує моряка та бере його згоду.

Застосування технічних засобів контролю (зокрема фото-, аудіо- та відеотехніки) здійснюється з моменту початку проведення кожного комп'ютерного іспиту та ведеться безперервно до його завершення.

Особи, які не надали згоди на використання технічних засобів контролю під час проведення комп'ютерного іспиту, не допускаються до його складення.

У разі оскарження процесу проведення комп'ютерного іспиту копії аудіо-, відеозапису процесу його проведення надаються за вмотивованими запитами органів державної влади, правоохоронних органів та їх посадових осіб у порядку, передбаченому законодавством.

У разі виявлення за результатами перевірки порушень вимог проведення комп'ютерного іспиту, передбачених цим Положенням, Адміністрація судноплавства проводить службове розслідування щодо виявлених порушень та вживає заходів згідно із законодавством.

Матеріали аудіо- та відеозапису, інформація про результати комп'ютерного іспиту зберігаються в Адміністрації судноплавства протягом шести місяців з дати складення комп'ютерного іспиту.

Знищення аудіо-, відеозаписів процесу проведення комп'ютерного іспиту здійснюється автоматично після закінчення строку їх зберігання.

У разі подання скарги на результати комп'ютерного іспиту видалення запису блокується на строк розгляду скарги плюс три місяці.

Аудіо-, відеозаписи процесу проведення комп'ютерного іспиту, детальні відомості про його результати (запитання тестового завдання, варіанти відповідей на них, надані відповіді, позначки про правильні відповіді на кожне з питань, на яке випускником/моряком було надано неправильну відповідь, загальна кількість питань, кількість та відсоток правильних відповідей на запитання тестового завдання) безоплатно надаються на письмовий запит (зокрема в електронній формі за допомогою програмного забезпечення засобів інформаційно-телекомунікаційної системи або на адресу електронної пошти) випускника/моряка до Адміністрації судноплавства у разі оскарження результатів комп'ютерного іспиту не пізніше наступного робочого дня з дня надходження запиту.

Моряк, який не склав комп'ютерний іспит, допускається до складення повторного комп'ютерного іспиту не раніше ніж через десять днів з дня проходження комп'ютерного іспиту, який він не склав.

{Положення доповнено пунктом 133¹ згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Реєстрація кваліфікаційних документів моряків. Державний реєстр документів моряків

134. Відомості про кваліфікаційні документи моряків та пільгові дозволи вносяться до Державного реєстру документів моряків, який є сукупністю даних про всі видані в Україні кваліфікаційні документи моряків та пільгові дозволи.

У Державному реєстрі документів моряків зберігаються відомості про кваліфікаційні документи, які видані, анульовані, дія яких зупинена, заявлені як такі, що втрачені або знищені.

{Абзац другого пункту 134 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Програмним забезпеченням Державного реєстру документів моряків передбачається автоматизований збір, верифікація, оброблення, зберігання, захист та надання інформації про кваліфікаційні документи моряків та пільгові дозволи.

135. Державний реєстр документів моряків ведеться з дотриманням вимог Законів України “Про публічні електронні реєстри”, “Про захист персональних даних”, “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”.

136. Держателем Державного реєстру документів моряків є Мінрозвитку, адміністратором - Адміністрація судноплавства, які виконують відповідні функції, передбачені [Законом України](#) “Про публічні електронні реєстри”.

Адміністрації судноплавства належать майнові права інтелектуальної власності на програмне забезпечення Державного реєстру документів моряків. Адміністрація судноплавства забезпечує захист цього програмного забезпечення від протизаконного використання.

137. Відомості до Державного реєстру документів моряків вносяться його створювачами:

Адміністрацією судноплавства - про документи, які видає Адміністрація судноплавства;

зкладами з підготовки моряків - про документи, які видають такі заклади з підготовки моряків.

Не допускається внесення відомостей до Державного реєстру документів моряків зкладами з підготовки моряків, інформація про які відсутня на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства.

138. Користувачами Державного реєстру документів моряків є моряки, судноплавні компанії, заклади освіти, заклади з підготовки моряків, державні органи, зокрема органи іноземних держав, що є сторонами [Конвенції 1978 року](#) та/або [Конвенції 1995 року](#).

139. Відомості до Державного реєстру документів моряків про кваліфікаційні документи моряків, які видаються Адміністрацією судноплавства, зокрема їх реєстраційні номери, вносяться нею разом із видачею, поновленням, зупиненням дії або анулюванням кваліфікаційних документів та видачею пільгових дозволів.

Відомості до Державного реєстру документів моряків про кваліфікаційні документи моряків, які видають заклади з підготовки моряків, зокрема їх реєстраційні номери, зазначені заклади вносять разом із видачею таких документів.

140. У Державному реєстрі документів моряків зберігаються такі дані про кваліфікаційні документи моряків та пільгові дозволи:

статус документа (дійсний, дія зупинена, анульований, втрачений, знищений);

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
дата народження;
громадянство;
стать;
фотографія;
найменування документа;
номер документа;
дата видачі документа;
дата закінчення строку дії документа;
дата останнього підтвердження професійної компетентності;
відомості про виданий моряку пільговий дозвіл;
стандарт компетентності (відповідне правило [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#));
звання;
посада (для моряків, яким не присвоюється звання);
{Пункт 140 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}
функція (відповідно до [Кодексу дипломування](#));
рівень відповідальності моряка (рівень управління або рівень експлуатації);
відомості про підтвердження до професійного диплома або про підтвердження до сертифіката компетентності;
обмеження (зокрема, стосовно валової місткості, потужності головних двигунів, району плавання судна);
дата видачі медичного свідоцтва моряка, що представлено ним для отримання зазначеного кваліфікаційного документа.

Зміни статусу кваліфікаційного документа повинні реєструватися із зазначенням дати і часу зміни статусу.

141. Виправлення відомостей у Державному реєстрі документів моряків у разі виявлення помилок здійснюється Адміністрацією судноплавства, закладами з підготовки моряків після подання моряком заяви про таку помилку до Адміністрації судноплавства або закладу з підготовки моряків у паперовій або електронній (із застосуванням електронного підпису) формі. Виправлення відомостей здійснюється безоплатно протягом одного робочого дня після подання такої заяви.

У будь-яких інших випадках внесення змін та доповнень до записів до Державного реєстру документів моряків не допускається, крім змінення таких відміток про стан кваліфікаційних документів, як: “втрачений”, “знищений”, “строк дії закінчився”,

“вилучений”, “анульований” або “дія зупинена”, які проставляються згідно із станом документа у Державному реєстрі документів моряків.

{Абзац другий пункту 141 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

142. Державний реєстр документів моряків ведеться українською та англійською мовами. Інформація Державного реєстру документів моряків є відкритою та загальнодоступною. Доступ до інформації є безоплатним. Для фізичних та юридичних осіб інформація з Державного реєстру документів моряків надається шляхом пошуку за відомостями про власника документа або пошуку за відомостями кваліфікаційного документа моряка. Інформація надається в електронній формі через портал електронної системи.

143. На запит фізичної або юридичної особи Адміністрація судноплавства надає інформацію в електронній формі щодо наявності у Державному реєстрі документів моряків відомостей про кваліфікаційний документ (кваліфікаційні документи) моряка або пільговий дозвіл за **формою**, наведеною в додатку 10.

Інформація надається в режимі реального часу. Запит інформації повинен здійснюватися за одним із двох параметрів: власне ім'я, прізвище та дата народження моряка чи номер і дата видачі кваліфікаційного документа або пільгового дозволу.

У графі “Примітка” проставляється відмітка “так” (означає, що всі дані запиту про документ збігаються з інформацією, що міститься у Державному реєстрі документів моряків) або “помилка” (означає, що інформація, зазначена у запиті про документ, частково або повністю не збігається з інформацією в Державному реєстрі документів моряків).

Також у цій графі проставляється одна з таких відміток, як: “чинний”, “строк дії закінчився”, “втрачений”, “знищений”, “вилучений”, “анульований” або “призупинений” згідно із станом документа, зазначеним у Державному реєстрі документів моряків.

{Абзац четвертий пункту 143 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Інформація оформлюється в електронній формі на бланку Адміністрації судноплавства в форматі PDF.

Перевірка відомостей про кваліфікаційні документи у Державному реєстрі документів моряків може проводитися також без реєстрації користувачів в електронній системі шляхом сканування QR-коду кваліфікаційного документа або з використанням сервісу пошуку кваліфікаційних документів за їх реквізитами, який розміщується на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства.

Після сканування QR-коду кваліфікаційного документа або введення його обов'язкових реквізитів на офіційному веб-сайті Адміністрації судноплавства (порталі електронної системи) відображаються відомості про статус кваліфікаційного документа моряка, які можуть бути збережені у форматі PDF.

Перевірка відомостей про кваліфікаційні документи у Державному реєстрі документів моряків проводиться безоплатно.

Електронна система

144. Метою створення і ведення електронної системи є створення, перегляд, надсилання, прийняття, збір, внесення, накопичення, обробка, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері підготовки та дипломування моряків, електронна взаємодія між фізичними та юридичними особами і державними органами.

Електронна система містить:

Державний реєстр документів моряків;

Реєстр кваліфікаційних посвідчень членів палубної команди та послужних книжок, інших кваліфікаційних документів членів екіпажів українських суден внутрішнього плавання, а також спеціальних дозволів капітанів (судноводіїв);

{Пункт 144 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

портал електронної системи;

електронний кабінет користувача;

базу даних, що захищені авторським правом.

145. Держателем електронної системи є Адміністрація судноплавства, яка:

розробляє і затверджує технічні вимоги та завдання з розроблення програмного забезпечення електронної системи, організовує його розроблення та здійснює його приймання;

проводить моніторинг та аналіз якості функціонування електронної системи;

організовує інформаційну взаємодію електронної системи з іншими державними електронними інформаційними ресурсами;

визначає та розміщує на своєму офіційному веб-сайті порядок доступу до електронної системи;

спрямовує та контролює діяльність технічного адміністратора електронної системи.

Адміністрація судноплавства є власником прав інтелектуальної власності на програмне забезпечення електронної системи.

Адміністрація судноплавства забезпечує захист від несанкціонованого доступу до електронної системи, зокрема до Державного реєстру документів моряків. Під час перевірки чинності документів моряків з використанням Державного реєстру документів моряків будь-яка можливість внесення або змінення відомостей до зазначеного Реєстру має бути виключена.

146. Апаратна частина електронної системи повинна бути розміщена у межах території України. Захист інформації в електронній системі здійснюється із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю, яка є сукупністю організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на унеможливлення витоку, перехоплення, втрату, знищення, модифікацію та блокування інформації. Підтвердження

відповідності комплексної системи захисту інформації електронної системи здійснюється за результатами державної експертизи, яка проводиться з урахуванням галузевих вимог та норм інформаційної безпеки у порядку, встановленому законодавством.

147. Обробка персональних даних в електронній системі здійснюється з дотриманням вимог Законів України [“Про захист персональних даних”](#) і [“Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”](#).

148. Адміністратором електронної системи є Адміністрація судноплавства, яка:

забезпечує впровадження та адміністрування електронної системи;

створює основний та резервний центри обробки даних електронної системи, забезпечує їх функціонування та адміністрування;

затверджує регламенти роботи електронної системи, інструкції з користування нею;

забезпечує створення, збереження та захист резервної копії відомостей електронної системи;

блокує доступ до електронного кабінету користувача в разі отримання повідомлення про ознаку компрометації кваліфікованого електронного підпису або електронної печатки чи ідентифікаторів доступу.

149. Технічним адміністратором електронної системи є державне підприємство “Сервісний центр морського та річкового транспорту”, яке:

забезпечує експлуатацію, підтримку, супровід і технічне обслуговування електронної системи;

забезпечує технічну підтримку відповідних апаратно-програмних комплексів;

забезпечує технічний супровід обміну даними із суб’єктами інформаційної взаємодії;

забезпечує підтримку в актуальному стані класифікаторів, довідників та ідентифікаторів у процесі функціонування електронної системи;

забезпечує технічну підтримку користувачів;

розробляє та подає на затвердження Адміністрації судноплавства регламенти роботи електронної системи, інструкції з користування нею;

інформує Адміністрацію судноплавства про виявлені факти несанкціонованих дій в електронній системі;

проводить інструктаж користувачів системи;

блокує доступ до електронного кабінету користувача в разі отримання повідомлення про ознаку компрометації кваліфікованого електронного підпису або електронної печатки чи ідентифікаторів доступу.

З метою здійснення контролю за роботою електронної системи технічний адміністратор має право перегляду журналу всіх дій та подій в електронній системі.

150. Електронна система функціонує у цілодобовому режимі, крім випадків проведення робіт, що унеможливають її функціонування. Інформація про проведення таких робіт (крім робіт аварійного характеру) оприлюднюється на порталі електронної системи за три календарних дні до їх проведення. Інформація про роботи аварійного характеру оприлюднюється невідкладно після виявлення події, що потребує проведення аварійних робіт. Проведення робіт, які не носять аварійного характеру, здійснюється виключно в неробочий час та у вихідні і святкові дні.

151. Ідентифікація моряка в електронній системі здійснюється за унікальним номером запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності), за реквізитами паспортного документа громадянина України або за реквізитами посвідки на тимчасове проживання, посвідки на постійне проживання або посвідки біженця громадянина держави, що є стороною [Конвенції 1978 року](#) або [Конвенції 1995 року](#) (крім громадян держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом).

152. Створення в електронній системі електронних документів завершується накладенням користувачем кваліфікованого електронного підпису або електронної печатки юридичної особи. Кожному електронному документу присвоюється унікальний реєстраційний номер. Після збереження електронного документа в електронній системі його унікальний реєстраційний номер не може бути змінений.

153. Інформація та електронні документи створюються в електронній системі українською мовою, крім документів та записів у Державному реєстрі документів моряків, які вносяться українською та англійською мовами. У разі коли використання літер української абетки призводить до спотворення інформації, можуть використовуватися латинські літери, розділові знаки та символи, арабські та римські цифри.

154. Електронною системою забезпечуються такі функціональні можливості:

доступ користувачів до створення, оформлення, внесення та подання електронних документів з автоматичною фіксацією часу відправлення та часу подання таких документів, їх цілісності та автентичності;

проведення автоматичного аналізу електронних документів, що створюються користувачами, щодо їх повноти, відповідності формату, логічності та достовірності для цілей отримання послуг;

стандартизація, автоматизація, централізований облік та моніторинг звернень користувачів;

доступ користувачів електронної системи після проходження процедури електронної ідентифікації та автентифікації з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, кваліфікованого електронного підпису або електронної печатки;

взаємодія із засобами кваліфікованого електронного підпису або печатки користувачів з метою накладення ними власного кваліфікованого електронного підпису або печатки для створення, внесення та реєстрації електронних документів;

отримання, опрацювання та розгляд електронних документів, поданих заявниками (крім тих, що опрацьовуються автоматично), з автоматичною фіксацією часу надсилання та часу отримання, а також цілісність і достовірність електронних документів;

автоматизована фіксація дій користувачів електронної системи (зокрема з інформацією, яка міститься в електронній системі);

розмежування прав користувачів на внесення, перегляд інформації, створення та змінення електронних документів;

внесення користувачами інформації до електронної системи відповідно до їх повноважень, визначених цим Положенням;

захист інформації, які містяться в електронній системі, та програмного забезпечення від несанкціонованого доступу, проведення відповідних перевірок;

сумісність та електронна інформаційна взаємодія у режимі реального часу з іншими електронними системами;

підключення до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів;

роздільне зберігання даних, що містяться в електронній системі, для забезпечення їх цілісності, а також шифрування та розшифрування електронних документів під час їх передачі;

управління правами доступу до інформації та електронних документів в електронній системі;

збереження, автоматичне резервування і відновлення відомостей (даних), що внесені до електронної системи, забезпечення безперебійного доступу до електронної системи;

автоматичне надсилання програмними засобами повідомлення про стан розгляду поданих користувачем електронних документів та прийняте за результатами їх розгляду рішення на адресу електронної пошти користувача та з відображенням такого повідомлення в його електронному кабінеті.

155. Програмними засобами електронної системи реєструються всі дії та події, що виконуються в електронній системі, зокрема внесення дати і часу створення, завантаження, надсилання, отримання відомостей, електронних документів, іншої інформації з ідентифікацією відправника та отримувача і будь-якої зміни та видалення даних, доступних в електронній системі, за допомогою кваліфікованої електронної позначки часу. Журнал реєстрації всіх дій та подій, що виконуються в електронній системі, зберігається безстроково (крім випадків, коли законодавством встановлений інший строк зберігання даних). Інформація, що міститься в журналі, може бути отримана через електронну систему.

156. Електронна система забезпечує сумісність та електронну інформаційну взаємодію у режимі реального часу в форматі “запит -відповідь” з іншими електронними інформаційними ресурсами:

Єдиним державним демографічним реєстром;

Єдиною державною електронною базою з питань освіти;

Єдиною державною базою даних медичних оглядів певних категорій осіб в електронній системі охорони здоров'я (за наявності);

Порталом Дія.

157. У базі даних електронної системи створюються, зберігаються, обробляються, обліковуються:

персональна інформація про моряків;

електронні заяви, подані моряками;

рішення про відмову у видачі морякам кваліфікаційних документів;

протоколи засідань апеляційної комісії.

158. Кожному документу в Державному реєстрі документів моряків присвоюється унікальний реєстраційний номер. Електронною системою автоматично генерується QR-код, який використовується для підтвердження дійсності та верифікації документа.

Додаток 1
до Положення

ПЕРЕЛІК
кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного
складу суден (крім риболовних суден і суден, що
плавають у захищених водах) і вимоги щодо необхідності
їх реєстрації та підтвердження

Правила Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року	Найменування та короткий опис кваліфікаційного документа, звання моряка	Підтвердження, що засвідчує визнання кваліфікаційного документа, виданого іноземною державою	Реєстрація в Державному реєстрі документів моряків	Повторне підтвердження чинності кваліфікаційного документа
II/1, II/2, II/3, III/1, III/2, III/3, III/6, IV/2, VII/2	Професійний диплом капітана, особи командного складу та радіооператора	так	так	так
II/1, II/2, II/3, III/1, III/2, III/3, III/6, IV/2, VII/2	Пільговий дозвіл капітана, особи командного складу	ні	так	ні
V/1-1	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах (особи командного складу нафтових танкерів і танкерів-хімовозів, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування)	так	так	так

V/1-1	Свідоцтво фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах (капітани, старші помічники, старші, другі механіки та особи командного складу, обов'язки яких стосуються поводження з вантажем нафтових танкерів)	так	так	так
V/1-1	Свідоцтво фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах (капітани, старші помічники, старші механіки, другі механіки та особи командного складу, обов'язки яких стосуються поводження з вантажем танкерів-хімовозів)	так	так	так
V/1-2	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах (усі особи командного складу, обов'язки яких стосуються вантажу або вантажного устаткування)	так	так	так
V/1-2	Свідоцтво фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах (капітани, старші помічники, старші механіки, другі механіки та особи командного складу, обов'язки яких стосуються поводження з вантажем танкерів-газовозів)	так	так	так

V/2	Свідоцтво про підготовку з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах (капітани, інші особи командного складу пасажирських суден)	ні	ні	так
V/2	Свідоцтво про підготовку з управління в критичних ситуаціях на пасажирських суднах (капітани, старші механіки, старші помічники капітана, другі механіки та особи командного складу, відповідальні за безпеку пасажирів в аварійних ситуаціях на пасажирських суднах)	ні	ні	так
V/2	Свідоцтво про підготовку з безпеки пасажирів, судна і вантажу на пасажирських суднах “ро-ро” (капітани, старші механіки, старші помічники капітана, другі механіки пасажирських суден “ро-ро”)	ні	ні	так
V/3	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку для суден, на які поширюється дія Міжнародного кодексу з безпеки суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху (особи командного складу, які відповідають за безпеку щодо палива або реагування на надзвичайні	ні	так	так

ситуації, пов'язані з паливом, на суднах, на які поширюється дія Міжнародного кодексу з безпеки суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху)

V/3	Свідчення фахівця про розширену підготовку для суден, на які поширюється дія Міжнародного кодексу з безпеки суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху (капітани та механіки суден, на які поширюється дія Міжнародного кодексу з безпеки суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху)	ні	так	так
V/4	Свідчення фахівця про початкову підготовку для суден, які експлуатуються у полярних водах (капітани, старші та вахтові помічники суден, які експлуатуються у полярних водах)	ні	так	так
V/4	Свідчення фахівця про розширену підготовку для суден, які експлуатуються у полярних водах (капітани та старші помічники суден, які експлуатуються у полярних водах)	ні	так	так

VI/1	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (усі особи командного складу) або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка чи електромеханіка	ні	так	так
VI/1	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки (за скороченою програмою) (особи командного складу рівня експлуатації)	ні	так	так
VI/2	Свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів та рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів) або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка чи електромеханіка	ні	так	так
VI/2	Свідоцтво фахівця з швидкісних рятувальних катерів (особи командного складу, до обов'язків яких належить використання швидкісних рятувальних катерів на пасажирських суднах "ро-ро", а також за наявності на інших суднах)	ні	так	так
VI/3	Свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею або професійний диплом капітана, помічника	ні	так	так

	капітана, механіка чи електромеханіка			
VI/4	Свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка чи електромеханіка	ні	так	ні
VI/4	Свідоцтво фахівця з медичного догляду (особи командного складу, до обов'язків яких належить медичний догляд на судні) або професійний диплом капітана чи помічника капітана	ні	так	ні
VI/5	Свідоцтво фахівця, відповідального за охорону судна (особа командного складу судна, відповідальна за охорону судна)	ні	так	ні
VI/6	Свідоцтво фахівця про ознайомлювальну підготовку з питань охорони судна (усі особи командного складу) або професійний диплом капітана, помічника капітана, механіка чи електромеханіка	ні	так	ні
VI/6	Свідоцтво фахівця з питань охорони судна (усі особи командного складу, до обов'язків яких належать обов'язки з охорони судна) або професійний диплом капітана, помічника	ні	так	ні

капітана, механіка чи
електромеханіка

Професійний диплом
рефрижераторного*
механіка

ні

так

ні

*Для професії не запроваджено додаткового регулювання відповідно до [Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#).

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 567 від 30.05.2023, № 1000 від 30.08.2024}

ПЕРЕЛІК
кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного
складу екіпажів риболовних суден

Правила Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року	Найменування та короткий опис кваліфікаційного документа, звання моряка	Реєстрація в Державному реєстрі документів моряків	Повторне підтвердження чинності кваліфікаційного документа
II/1, II/2, II/3, II/4, II/5	Сертифікат компетентності капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, старшого механіка риболовних суден, другого механіка риболовних суден	так	так
III/1	Свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки на риболовних суднах або сертифікат компетентності капітана риболовних суден, вахтового помічника капітана риболовних суден, старшого механіка риболовних суден, другого механіка риболовних суден	так	так

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Додаток 3
до Положення

ПЕРЕЛІК
кваліфікаційних документів капітанів та осіб командного
складу суден, які плавають у захищених водах

Найменування та короткий опис кваліфікаційного документа	Реєстрація в Державному реєстрі документів моряків	Повторне підтвердження чинності кваліфікаційного документа
Професійний диплом капітана-механіка або судноводія-механіка	так	так
Свідоцтво фахівця про початкову підготовку з питань безпеки	так	так
Свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів)	так	ні
Свідоцтво фахівця про розширену підготовку з боротьби з пожежею	так	ні
Свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги	так	ні

ТАБЛИЦЯ
відповідності спеціальностей (спеціалізацій, професійного
спрямування) морської освіти званням капітанів та осіб
командного складу

Звання осіб командного складу	Спеціальність або напрям (спеціалізація або професійне спрямування) освіти*	Спеціальність (спеціалізація) морської освіти**
Капітан, старший помічник капітана, капітан прибережного плавання, вахтовий помічник капітана, вахтовий помічник капітана прибережного плавання, капітан риболовних суден, капітан риболовних суден прибережного плавання, вахтовий помічник капітана риболовних суден, вахтовий помічник капітана риболовних суден прибережного плавання	“Річковий та морський транспорт” (“Навігація і управління морськими суднами”, “Судноводіння”, “Судноводіння на морських шляхах”) “Судноводіння”*** “Судноводіння на морських шляхах”*** “Судноводіння та експлуатація енергетичних установок на внутрішніх водних шляхах” “Судноводіння на морських і внутрішніх водних шляхах” напрямок “Морський та річковий транспорт” (професійне спрямування “Судноводіння”) напрямок “Судноводіння і/та енергетика суден” (спеціалізація “Судноводіння”)	“Морський та внутрішній водний транспорт” (“Навігація і управління морськими суднами”)
Старший механік, другий механік, вахтовий механік, старший механік риболовних суден, другий механік риболовних суден	“Річковий та морський транспорт” (“Управління судновими технічними системами і комплексами”, “Експлуатація суднових енергетичних установок”)	“Морський та внутрішній водний транспорт” (“Управління судновими технічними системами і комплексами”)

“Експлуатація суднових енергетичних установок”****
 напрям “Морський та річковий транспорт” (професійне спрямування “Експлуатація суднових енергетичних установок”)
 напрям “Судноводіння і/та енергетика суден” (спеціалізація “Експлуатація суднових енергетичних установок”)
 “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”
 (“Автоматизоване управління судновими енергетичними установками”)
 “Автоматизоване управління технологічними процесами”
 (“Автоматизоване управління судновими енергетичними установками”)
 “Електричні системи і комплекси транспортних засобів”
 (“Експлуатація суднових автоматизованих систем”)
 “Суднові енергетичні установки та устаткування” (“Експлуатація, випробування та монтаж суднових енергетичних установок”)
 “Суднові силові установки”****
 “Автоматизація теплоенергетичних процесів”****

Електромеханік

“Річковий та морський транспорт” (“Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики”)
 “Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики”
 “Експлуатація електрообладнання і автоматики суден”
 “Електричні системи і комплекси транспортних засобів”
 (“Експлуатація суднових

“Морський та внутрішній водний транспорт”
 (“Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики”)

автоматизованих систем”)
 “Експлуатація електрообладнання
 та автоматики суден”
 напрям “Морський та річковий
 транспорт” (професійне
 спрямування “Експлуатація
 суднового електрообладнання і
 засобів автоматики”)
 “Експлуатація
 електроустаткування і/та
 автоматики суден”
 “Електрообладнання суден”***
 “Електрообладнання і/та
 автоматика суден”***
 “Експлуатація суднового
 електрообладнання”***
 напрям “Електромеханіка”
 (спеціалізація “Експлуатація
 судових автоматизованих
 систем”)

Радіоелектронік першого класу, радіоелектронік другого класу

“Радіотехніка”***
 “Радіоелектронні пристрої,
 системи та комплекси”
 “Експлуатація обладнання
 радіозв’язку і
 електрорадіонавігація суден”
 “Технічна експлуатація
 транспортного радіоелектронного
 обладнання”
 “Технічна експлуатація
 транспортного
 радіообладнання”***

“Телекомунікації та
 радіотехніка”

Капітан-механік,
 судноводій-механік

“Річковий та морський
 транспорт” (“Навігація і
 управління морськими суднами”,
 “Судноводіння та експлуатація
 енергетичних установок”,
 “Судноводіння”, “Судноводіння
 на морських шляхах”,
 “Судноводіння на внутрішніх
 водних шляхах”)
 “Судноводіння”***
 “Судноводіння на морських
 шляхах”***

“Морський та внутрішній
 водний транспорт”
 (“Навігація і управління
 морськими суднами”,
 “Судноводіння на внутрішніх
 водних шляхах”)

“Судноводіння та експлуатація суднових енергетичних установок на внутрішніх водних шляхах”
“Судноводіння на морських і внутрішніх водних шляхах”
“Судноводіння і виконання багермейстерських робіт”
напрям “Морський та річковий транспорт” (професійне спрямування “Судноводіння”)

Рефрижераторний механік****

“Холодильні машини і установки” “Енергетичне машинобудування”*****
(“Експлуатація суднових енергетичних та холодильних установок”, “Холодильні установки”, “Холодильні та компресорні машини і установки”, “Машини і апарати по кондиціонуванню повітря”)
“Експлуатація суднових енергетичних установок”
(“Експлуатація суднових енергетичних та холодильних установок”, “Холодильні установки”, “Холодильні та компресорні машини і установки”, “Машини і апарати по кондиціонуванню повітря”)
“Суднові машини та механізми”
(“Холодильні установки”)
“Кріогенна техніка і технологія”
(“Холодильні установки”)

* Спеціальність або напрям (спеціалізація або професійне спрямування освіти до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”.

** Спеціальність (спеціалізація) морської освіти відповідно до Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння.

*** Може застосовуватися мова оригіналу.

**** Для професії не запроваджено додаткове регулювання відповідно до [Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#), Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, схваленого [Резолюцією 2 Конференції Сторін Конвенції 1978 року](#) від 7 липня 1995 р., або [Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року](#); наявність звання “рефрижераторний механік” не є обов’язковою умовою для зайняття відповідної посади на судні.

***** Спеціальність не належить до поняття “морська освіта”; оцінка відповідності освітніх та освітньо-професійних програм вимогам [Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року](#), Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, схваленого [Резолюцією 2 Конференції Сторін Конвенції 1978 року від 7 липня 1995 р.](#), або [Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року](#) під час проведення акредитаційної експертизи не потрібна.

{Додаток 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

ТАБЛИЦЯ
відповідності звань капітанів та осіб командного складу,
присвоєних морякам до і після набрання чинності
постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня
2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам
командного складу морських суден”

Попереднє звання*	Нове звання**
Присвоєні капітанам та особам командного складу морських суден	
Капітан далекого плавання	капітан
Капітан малого плавання	капітан
Штурман далекого плавання	старший помічник капітана
Капітан прибережного плавання	капітан прибережного плавання
Штурман малого плавання	вахтовий помічник капітана
Штурман	вахтовий помічник капітана
Судноводій-механік першого класу	капітан-механік
Судноводій-механік другого класу	капітан-механік
Судноводій-механік третього класу	судноводій-механік
Судноводій малотоннажного судна	вахтовий помічник капітана прибережного плавання
Судноводій-механік малотоннажного судна	судноводій-механік

Механік першого розряду	старший механік
Механік другого розряду	другий механік
Механік третього розряду	вахтовий механік
Електромеханік першого розряду	електромеханік
Електромеханік другого розряду	електромеханік
Електромеханік третього розряду	електромеханік
Механік малотоннажного судна	вахтовий механік
Рефрижераторний механік першого класу	рефрижераторний механік***
Рефрижераторний механік другого класу	рефрижераторний механік***
Рефрижераторний механік третього класу	рефрижераторний механік***
Радіоелектронік ГМЗЛБ першого класу	радіоелектронік першого класу
Радіоелектронік ГМЗЛБ другого класу	радіоелектронік другого класу
Радіооператор першого класу	не присвоюється
Радіооператор другого класу	не присвоюється
Оператор-радіотелефоніст	не присвоюється
Оператор ГМЗЛБ (загальний диплом)	радіооператор ГМЗЛБ (професійний загальний диплом радіооператора ГМЗЛБ)
Оператор ГМЗЛБ (обмежений диплом)	радіооператор ГМЗЛБ (професійний обмежений диплом радіооператора ГМЗЛБ)

Присвоєні капітанам та особам командного складу риболовних суден

Капітан риболовних суден довжиною 24 м і більше	капітан риболовних суден довжиною 24 метри і більше
---	---

Капітан риболовних суден довжиною до 24 м	не присвоюється
Старший помічник капітана риболовних суден довжиною 24 м і більше	вахтовий помічник капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше
Старший помічник капітана риболовних суден довжиною до 24 м	не присвоюється
Вахтовий помічник капітана риболовних суден довжиною 24 м і більше	вахтовий помічник капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше
Вахтовий помічник капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною до 24 м	не присвоюється
Старший механік риболовних суден з потужністю головної рухової установки 750 кВт і більше	старший механік риболовних суден
Старший механік риболовних суден з потужністю головної рухової установки до 750 кВт	не присвоюється
Другий механік риболовних суден з потужністю головної рухової установки 750 кВт і більше	другий механік риболовних суден
Другий механік риболовних суден з потужністю головної рухової установки до 750 кВт	не присвоюється
Вахтовий механік риболовних суден з потужністю головної рухової установки 750 кВт і більше з машинним відділенням, що обслуговується або періодично не обслуговується	вахтовий механік
Другий механік риболовних суден	другий механік риболовних суден
Електромеханік 1 розряду	електромеханік

Електромеханік 2 розряду	електромеханік
Електромеханік 3 розряду	електромеханік
Рефрижераторний механік 1-ї категорії	рефрижераторний механік***
Рефрижераторний механік 2-ї категорії	рефрижераторний механік***
Рефрижераторний механік 3-ї категорії	рефрижераторний механік***
Радіоелектронік першого класу	радіоелектронік першого класу
Радіоелектронік другого класу	радіоелектронік другого класу

* Звання до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”.

** Звання після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”.

*** Для професії не запроваджено додаткового регулювання відповідно до [Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення ваhti 1978 року](#) та [Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення ваhti 1995 року](#); наявність звання “рефрижераторний механік” не є обов’язковою умовою для зайняття відповідної посади на судні.

{Додаток 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

ПЕРЕЛІК
компетентностей осіб командного складу рівня
експлуатації для початкової підготовки з питань безпеки
за скороченою програмою

1. Техніка особистого виживання (таблиця А-VI/1-1 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти):

- одягання та використання гідрокостюма;
- виконання безпечного стрибка з висоти у воду;
- перевертання перекинутого рятувального плоту, коли рятувальний жилет одягнений;
- плавання в рятувальному жилеті;
- уміння триматися на воді без рятувального жилета.

2. Протипожежна безпека та боротьба з пожежею (таблиця А-VI/1-2 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти):

- використання різних типів переносних вогнегасників;
- гасіння невеликих осередків пожежі, наприклад займання електричної проводки, нафти, пропану;
- гасіння великих осередків пожежі за допомогою води, використовуючи струмінні та розпилювальні насадки;
- гасіння пожежі за допомогою піни, порошку чи будь-якої іншої придатної хімічної речовини;
- вхід та прохід через приміщення, в яке була введена високократна піна, із запобіжним тросом, але без дихального апарата;
- гасіння пожежі з використанням водяного туману чи будь-якої іншої відповідної вогнегасної речовини в задимленому та охопленому вогнем житловому приміщенні або в приміщенні, що імітує машинне відділення;
- гасіння нафтових пожеж за допомогою водяного туману та розпилювальних насадок, сухих хімічних порошків або піни.

3. Надання домедичної допомоги (таблиця А-VI/1-3 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти) - у повному обсязі.

4. Питання особистої безпеки та соціальної відповідальності ([таблиця А-VI/1-4](#) Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти) - у повному обсязі.

Додаток 7
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів
України
від 30 серпня 2024 р. № 1000)

ЗАЯВА
про отримання кваліфікаційних документів

{Додаток 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023; в редакції Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

Додаток 8
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів
України
від 30 травня 2023 р. № 567)

ПЕРЕЛІК

документів, що додаються до заяви про отримання кваліфікаційних документів, зокрема для підтвердження збереження професійної компетентності та на заміну втрачених, пошкоджених або виданих до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, а також про отримання послужної книжки моряка

1. Документи, що подаються для отримання професійного диплома вахтового помічника капітана, вахтового помічника капітана прибережного плавання, судноводія-механіка, сертифіката компетентності вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копії всіх заповнених сторінок книги (книг) реєстрації підготовки моряка (за наявності)**

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи***

Копія професійного обмеженого диплома радіооператора або сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженим дипломом, або професійного загального диплома радіооператора

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння відповідного звання

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту (не потрібно для судноводія-механіка)

2. Документи, що подаються для отримання професійного диплома вахтового механіка, електромеханіка, сертифіката компетентності другого механіка риболовних суден

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копії всіх заповнених сторінок книги (книг) реєстрації підготовки моряка (за наявності)**

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи***

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння відповідного звання

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

3. Документи, що подаються для отримання професійного диплома радіоелектроніка другого класу

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи або книги (книг) реєстрації підготовки моряка**

Копія свідоцтва фахівця про початкову підготовку з питань безпеки

Копія свідоцтва фахівця з надання домедичної допомоги

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

4. Документи, що подаються для отримання професійного загального диплома радіооператора, професійного обмеженого диплома радіооператора

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія підтвердження про проходження підготовки за програмою для радіооператорів з професійним загальним дипломом чи копія підтвердження про проходження підготовки за програмою для радіооператорів з професійним обмеженим дипломом

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

5. Документи, що подаються для отримання професійного диплома на присвоєння звання капітана, капітана прибережного плавання, старшого помічника капітана, сертифіката компетентності капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копія раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи***

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння відповідного звання

Копія професійного загального диплома радіооператора або підтвердження про проходження підготовки за програмою для радіооператорів (з професійним загальним дипломом)

Свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації (за необхідності)

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

6. Документи, що подаються для отримання професійного диплома на присвоєння звання старшого механіка, другого механіка, сертифіката компетентності старшого механіка риболовних суден

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копія раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи***

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння відповідного звання

Свідоцтво про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації у закладі морської вищої освіти за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації (за необхідності)

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

7. Документи, що подаються для отримання професійного диплома на присвоєння звання капітана-механіка

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копія раніше виданого професійного диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до раніше виданого професійного диплома чи сертифіката компетентності

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи, або довідки про плавання, або довідки з місця роботи чи виписки з трудової книжки***

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння відповідного звання

Копія професійного обмеженого диплома радіооператора або сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту для радіооператорів з професійним обмеженим дипломом, або професійного загального диплома радіооператора

8. Документи, що подаються для отримання професійного диплома на присвоєння звання радіоелектроніка першого класу

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копія диплома радіоелектроніка другого класу

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи

Копія свідоцтва фахівця про початкову підготовку з питань безпеки

Копія свідоцтва фахівця з надання домедичної допомоги

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту

9. Документи, що подаються для підтвердження збереження професійної компетентності за наявності необхідного стажу роботи

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи***

Копія раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для підтвердження збереження професійної придатності

10. Документи, що подаються для підтвердження збереження професійної придатності та отримання підтвердження до диплома чи сертифіката компетентності за відсутності необхідного стажу роботи

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до раніше виданого диплома чи сертифіката компетентності

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для підтвердження збереження професійної придатності

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту або документальний доказ підготовки у закладі вищої або фахової передвищої освіти (свідоцтво, диплом) за освітньо-професійною програмою підвищення професійної кваліфікації

11. Документи, що подаються для отримання свідоцтва фахівця про спеціальну підготовку для танкерів, свідоцтва фахівця про початкову підготовку на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах, свідоцтва фахівця про початкову підготовку на танкерах-газовозах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія свідоцтва фахівця про відповідну початкову підготовку (тільки для отримання свідоцтва фахівця про відповідну розширену підготовку)

Копія підтвердження про проходження відповідної підготовки, виданого закладом з підготовки моряків

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи

12. Документи, що подаються для підтвердження збереження професійної придатності для роботи на танкерах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на нафтових танкерах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-хімовозах, свідоцтва фахівця про розширену підготовку на танкерах-газовозах

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія раніше виданого свідоцтва фахівця

Копії всіх заповнених сторінок послужної книжки моряка, що стосуються необхідного стажу роботи

Копія документального підтвердження підготовки за відповідним курсом у закладі з підготовки моряків (у разі відсутності необхідного стажу роботи)

13. Документи, що подаються для отримання професійного диплома на присвоєння звання рефрижераторного механіка****

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або іноземне громадянство

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія медичного свідоцтва моряка

Копія документа про освіту*

Копії свідоцтв фахівця, що необхідні для присвоєння звання

14. Документи, що подаються для отримання підтвердження, що засвідчує визнання кваліфікаційного документа, виданого іноземною державою

Копія посвідчення особи моряка або паспортного документа іноземця, або посвідки на постійне/тимчасове проживання

Фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія диплома чи сертифіката компетентності

Копія підтвердження до диплома чи сертифіката компетентності (за наявності)

15. Документи, що подаються для отримання кваліфікаційного документа на заміну виданого до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або паспортного документа іноземця, або посвідки на постійне/тимчасове проживання

Дві фотокартки розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія документа про освіту*

Оригінал кваліфікаційного документа, виданого до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”, який підлягає заміні

Копія сертифіката про успішне складення комп’ютерного іспиту (в разі заміни професійного диплома або сертифіката компетентності, за винятком професійного диплома про присвоєння звання рефрижераторного механіка)

Копія підтвердження про проходження відповідної підготовки, виданого закладом з підготовки моряків (у разі заміни свідоцтва фахівця про спеціалізовану підготовку)

16. Документи, що подаються для отримання кваліфікаційного документа замість втраченого кваліфікаційного документа

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або паспортного документа іноземця, або посвідки на постійне/тимчасове проживання

Дві фотокартки розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови має займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Документ, що підтверджує прийняття органом Національної поліції заяви моряка про втрату кваліфікаційного документа

Копія сертифіката про успішне складення комп'ютерного іспиту (у разі заміни професійного диплома або сертифіката компетентності, за винятком професійного диплома на присвоєння звання рефрижераторного механіка)*****

Копія підтвердження про проходження відповідної підготовки, виданого закладом з підготовки моряків (у разі заміни свідоцтва фахівця про спеціалізовану підготовку)*****

17. Документи, що подаються для отримання кваліфікаційного документа замість пошкодженого кваліфікаційного документа

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або паспортного документа іноземця або посвідки на постійне/тимчасове проживання

Дві фотокартки розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови має займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Оригінал кваліфікаційного документа, що пошкоджений

18. Документи, що подаються для отримання послужної книжки моряка

Копія посвідчення особи моряка або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України або паспортного документа іноземця або посвідки на постійне/тимчасове проживання

Дві фотокартки розміром 3,5 x 4,5 сантиметра на матовому папері з чітким зображенням голови та плечей (зображення голови повинне займати від 70 до 80 відсотків фотокартки, надпліччя - від 20 до 30 відсотків)

Копія професійного диплома або сертифіката компетентності, або свідоцтва фахівця, або копія документа, що підтверджує отримання морської освіти, або довідка із закладу морської освіти, що підтверджує потребу в отриманні заявником послужної книжки моряка

* Не потрібно у разі, коли документ про освіту виданий у 2000 році і пізніше та дані про нього зазначені в заяві.

** Не потрібно для вахтових помічників капітана риболовних суден, судноводіїв-механіків, вахтових помічників капітана прибережного плавання, других механіків риболовних суден протягом п'яти років з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден”.

*** Підтвердження стажу роботи капітанів і осіб командного складу риболовних суден, суден прибережного плавання та суден, що плавають у захищених водах, протягом п'яти років з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден” може бути підтверджено іншими документами, зокрема копіями довідок про плавання, довідок з місця роботи, виписками з трудової книжки.

**** Для професії не запроваджено додаткового регулювання відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року та Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року; наявність звання “рефрижераторний механік” не є обов'язковою умовою для зайняття відповідної посади на судні.

***** Не потрібно у разі, коли відомості про втрачений або виданий після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499 “Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден” кваліфікаційний документ наявні в Державному реєстрі документів моряків.

{Додаток 8 в редакції Постанови КМ № 567 від 30.05.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

Додаток 9
до Положення

ЗАЯВА

про проведення перевірки професійної компетентності

{Додаток 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 567 від 30.05.2023}

Додаток 10
до Положення

ІНФОРМАЦІЯ

**щодо наявності у Державному реєстрі документів моряків
відомостей про кваліфікаційний документ (кваліфікаційні
документи) моряка або пільговий дозвіл**

Додаток 11
до Положення

ЗАЯВА

про отримання послужної книжки моряка

{Положення доповнено додатком 11 згідно з Постановою КМ № 1000 від 30.08.2024}

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 грудня 2022 р. № 1499

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. У **підпункті 20** пункту 4 Положення про Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 54, ст. 1755; 2022 р., № 101, ст. 6316):

1) абзаци п'ятдесят перший і п'ятдесят другий викласти в такій редакції:

“порядок видачі і носіння нагрудних знаків “Капітан” і “Старший механік;
правила дипломування осіб рядового складу екіпажів морських суден;”;

2) абзаци п'ятдесят шостий, шістдесят другий, сто дев'ятнадцятий, сто двадцять дев'ятий і сто тридцять третій виключити;

3) абзаци двісті двадцять четвертий і двісті двадцять п'ятий викласти в такій редакції:

“типові вимоги до обладнання, оснащення та програм підготовки закладів з підготовки моряків;

вимоги до навчально-тренажерних закладів, що здійснюють підготовку членів екіпажів суден внутрішнього плавання та малих суден;”.

2. У постанові Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 р. **№ 497** “Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 42, ст. 2549):

1) **абзац перший** пункту 11 Порядку атестації здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого зазначеною постановою, після слів “та спеціальності” доповнити словами “або за акредитованими в установленому законодавством порядку освітніми та освітньо-професійними програмами”;

2) у позиції 271 **переліку спеціальностей, за якими атестація здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого зазначеною постановою, слова “Річковий та морський транспорт” замінити словами “Морський та внутрішній водний транспорт”.**

{Пункт 3 втратив чинність на підставі Постанови КМ № 1000 від 30.08.2024}

4. У Положенні про Державну службу морського та внутрішнього водного транспорту та судноплавства України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 212 “Деякі питання оптимізації функціонування центральних органів виконавчої влади у сферах морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 25, ст. 1296):

1) у підпункті 12 пункту 4:

в абзаці двадцять п'ятому слова “постійно діючі державні кваліфікаційні комісії для підтвердження кваліфікації моряків, забезпечує їх роботу” замінити словами “з числа посадових осіб Адміністрації судноплавства державну кваліфікаційну комісію моряків, забезпечує її роботу”;

абзац двадцять восьмий викласти в такій редакції:

“веде Державний реєстр документів моряків, в установленому порядку забезпечує доступ до нього для внесення і перевірки даних про кваліфікаційні документи моряків; веде Реєстр гідротехнічних споруд;”;

2) пункт 11 доповнити підпунктом 30¹ такого змісту:

“30¹) відповідно до законодавства підписує пільгові дозволи на виконання моряками обов'язків на посаді, яка є вищою, ніж може займати моряк відповідно до його професійного диплома або сертифіката компетентності, та затверджує рішення апеляційної комісії, утвореної Адміністрацією судноплавства для розгляду скарг моряків;”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 грудня 2022 р. № 1499

ПЕРЕЛІК
наказів центральних органів виконавчої влади, що
скасовуються

1. Наказ Міністерства транспорту від 8 січня 2003 р. № 3.
2. Наказ Міністерства транспорту від 28 серпня 2003 р. № 672.
3. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку від 3 серпня 2005 р. № 411.
4. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку, Міністерства економіки від 8 листопада 2006 р. № 1065/337.
5. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку від 7 травня 2007 р. № 377.
6. Наказ Міністерства інфраструктури від 7 серпня 2013 р. № 567.
7. Наказ Міністерства інфраструктури, Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 2 жовтня 2014 р. № 479/1182.

Деякі питання присвоєння звань особам
командного складу морських суден
Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік,
Заява, Форма типового документа, Інформація від 30.12.2022
№ 1499

Редакція від **13.03.2025**, підстава — [272-2025-п](#)

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/1499-2022-%D0%BF>

Законодавство України
станом на 22.09.2026

чинний

1499-2022-р

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f522643n1429.docx](#) від 30.09.24 16:30, 21 кб
 - Сигнальний документ — [f522643n1273.docx](#) від 05.07.23 17:15, 16 кб
 - Сигнальний документ — [f522643n1048.docx](#) від 23.01.23 10:45, 12 кб
 - Сигнальний документ — [f522643n1462.docx](#) від 30.09.24 16:30, 19 кб
-

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 18.01.2023 — № 12
- **Офіційний вісник України** від 01.02.2023 — 2023 р., № 9, стор. 294, стаття 641, код акта 116198/2023